

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE

"VODOVOD I KANALIZACIJA" d.o.o. SARAJEVO

PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU I DISTRIBUCIJU VODE, ODVOĐENJE I PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2024. GODINU

SARAJEVO, MAJ 2025. GODINE

SADRŽAJ

1. UVOD	6
Osnovni rezultati poslovanja u 2024. godini.....	6
1.2. Važniji događaji za Preduzeće u 2024. godini.....	7
2. O PREDUZECU	9
2.1. Administrativni, institucionalni i pravni okvir poslovanja.....	9
2.2. Unutrašnja organizacija preduzeća	10
2.3. Vodovodni sistem.....	10
2.4. Kanalizacioni sistem.....	13
2.5. Postrojenje za prečišćavanja otpadnih voda Butila.....	13
3. FINANSIJSKO POSLOVANJE	14
3.1 Bilans uspjeha.....	15
3.2 Bilans stanja.....	28
3.3 Izvještaj o gotovinskim tokovima	31
3.4 Pokazatelji poslovanja.....	32
4. AKTIVNOSTI POGONA VODOVOD	33
4.1 Služba za proizvodnju i distribuciju vode	33
4.2 Služba za održavanje vodovodne mreže i objekata.....	36
4.3 Služba za elektro održavanje	38
4.4. Služba za sanitarni nadzor i kontrolu kvaliteta vode	38
4.5. Služba za vodomjere.....	40
4.6. Služba za mašinsko održavanje.....	41
5. AKTIVNOSTI POGONA KANALIZACIJA	41
5.1 Služba za održavanje kanalizacione mreže i objekata.....	41
5.2 Služba za održavanje mehanizacije i vozila	42
5.3 Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila.....	43
6. AKTIVNOSTI SEKTORA ZA INVESTICIJE I TEHNIČKE POSLOVE	44
6.1 Služba za tehničke poslove, projektovanje i nadzor	44
Kapitalna ulaganja finansirana putem sporazuma sa Općinama	46
6.2 Odjeljenje PIU	47
Kapitalna ulaganja i razvoj sistema putem zajmova.....	47
6.3 Služba za kontrolu.....	50
7. ODNOSI SA POTROŠAČIMA	51
7.1 Očitavanje potrošnje	51
7.2 Isporučene količine vode.....	51
7.3 Fakturisanje.....	52
7.4 Stopa tekuće naplate	54
7.5 Reklamacije potrošača	55
7.6 Cijena vodnih usluga.....	56
7.7 Potraživanja od kupaca.....	57
7.8 Sumnjiva i sporna potraživanja	58
8. LJUDSKI RESURSI	58
8.1 Broj radnika	58
8.2 Fluktuacija radnika	59
8.3 Kvalifikaciona struktura radnika	59
8.4 Lična primanja radnika	59
8.5 Spolna i starosna struktura radnika.....	60
9. ULAGANJA I RAZVOJ SISTEMA.....	61
9.1 Subvencije Budžeta Kantona Sarajevo	62
9.2 Kapitalni transferi iz Budžeta Kantona Sarajevo	62

SADRŽAJ TABELA:

Tabela 1. Pregled ukupnih prihoda preduzeća u 2022/23/24. godine.....	15
Tabela 2. Pregled poslovnih prihoda u 2022/23/24. godine.....	15
Tabela 3. Analitički pregled planiranih i ostvarenih prihoda u 2022/23/24. godini	16
Tabela 4. Pregled ukupnih rashoda preduzeća u 2022/23/24. godine.....	18
Tabela 5. Materijalni troškovi	19
Tabela 6. Troškovi plata i ostalih primanja radnika	19
Tabela 7. Troškovi proizvodnih usluga.....	20
Tabela 8. Amortizacija i troškovi rezervisanja	21
Tabela 9. Nematerijalni troškovi.....	21
Tabela 10. Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima	21
Tabela 11. Analitički pregled planiranih i ostvarenih rashoda u 2022/23/24.godini.....	22
Tabela 12. Poslovni rezultat u 2022/23/24. godini	27
Tabela 13. Bilans stanja na dan 31.12.2024. godine	28
Tabela 14. Dugoročna imovina na dan 31.12.2024. godine	28
Tabela 15. Kratkoročna imovina na dan 31.12.2024. godine.....	29
Tabela 16. Kapital na dan 31.12.2024. godine	30
Tabela 17. Obaveze na dan 31.12.2024. godine	30
Tabela 18. Dugoročne obaveze na dan 31.12.2024. godine	30
Tabela 19. Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2024. godine	30
Tabela 20. Izvještaj o gotovinskim tokovima na dan 31.12.2024. godine	31
Tabela 21. Zahaćene količine vode po vodozahvatima	33
Tabela 22. Vodni bilans januar-decembar 2024.	34
Tabela 23. Trend kretanja gubitaka vode u periodu 2020.-2024. godina.....	35
Tabela 24. Održavanje vodovodne mreže	36
Tabela 25. Aktivnosti službe za elektro održavanja	38
Tabela 26. Aktivnosti Službe za sanitarni nadzor i kontrolu kvaliteta vode.....	39
Tabela 27. Aktivnosti Službe za vodomjere	40
Tabela 28. Aktivnosti Službe za mašinsko održavanje	41
Tabela 29. Aktivnosti Službe za održavanje kanalizacione mreže i objekata	42
Tabela 30. Aktivnosti Službe za održavanje mehanizacije i vozila	42
Tabela 31. Aktivnosti Službe na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda.....	43
Tabela 32. Aktivnosti Službe za tehničke poslove, projektovanje i nadzor.....	45
Tabela 33. Sporazumi sa općinama u 2024.godini.....	46
Tabela 34. Aktivnosti Službe za kontrolu	50
Tabela 35. Pregled isporučenih količina vode u 2022/23./24. godine.....	51
Tabela 36. Isporučene količine vode po kategorijama potrošača u 2022/23/24. godine.....	51
Tabela 37. Fakturisane količine vode u 2022/23/24. godine.....	52
Tabela 38. Fakturisane količine vode po kategorijama potrošača u 2022/23/24. godine.....	53
Tabela 39. Nefakturisane količine vode u 2022/23/24.godine	53
Tabela 40. Fakturisana potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje sa PDV i PVN u 2022/23/24.godini	53
Tabela 41. Naplaćena potraživanje od prodaje vode i usluga odvodnje sa PDV i PVN u 2022/23/24 .godini.....	54
Tabela 42. Stopa tekuće naplate u 2024. godini.....	54
Tabela 43. Naplata "starih računa" i izdatih računa u 2024. godini.....	55
Tabela 44. Reklamacije potrošača u 2024. godini	55
Tabela 45. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda – DOMAĆINSTVA	56
Tabela 46. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda po 1 m3 -INSTITUCIJE.....	56
Tabela 47. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda po 1 m3 - OSTALI KORISNICI.....	56
Tabela 48. Nenaplaćena potraživanja po izdatim računima	57
Tabela 49. Realizacija sudskih sporova po tužbama za neplaćanje vode i odvodnje.....	58
Tabela 50. Prosječan broj radnika na bazi primljene plate	58
Tabela 51. Fluktuacija radnika u 2024. godini.....	59
Tabela 52. Kvalifikaciona struktura radnika u 2020/21/22/23/24.godine.....	59
Tabela 53. Prosječna neto plata u Preduzeću u periodu 2020-2024. godina (u KM)	60
Tabela 54. Prosječne plate po kvalifikacijama u 2024. godini.....	60
Tabela 55. Starosna i spolna struktura radnika na dan 31.12.2024. godine.....	60
Tabela 56. Trend starosne dobi radnika u periodu 2020-2024.godina	61
Tabela 57. Subvencije javnim preduzećima iz Budžeta Kantona Sarajevo	62
Tabela 58. Kapitalni transferi iz Budžeta Kantona Sarajevo	62

SADRŽAJ SLIKA:

<i>Slika 1. Trend povećanja broja vodomjera u periodu 2020-2024. godina</i>	51
<i>Slika 2. Kretanje broja potrošača u periodu 2020.- 2024. godina</i>	52
<i>Slika 3. Trend kretanja broja radnika u periodu 2020.-2024. godina</i>	59

SADRŽAJ OKVIRA:

<i>Okvir 1</i>	5
----------------------	---

OKVIRNA DIREKTIVA O VODAMA EU

Bosna i Hercegovina (BiH) je 2008. godine potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) sa EU i time ostvarila svoj prvi ugovorni odnos sa EU. SSP je stupio na snagu u junu 2015. godine i predstavlja glavni okvir za odnose između EU i BiH, čime se zemlja dodatno priprema za buduće članstvo u EU. U SSP-u je navedeno da je BiH obavezna da postepeno uskladi svoje zakonodavstvo sa EU *acqui-em*. Još prije potpisivanja SSP-a, donošenjem Zakona o vodama u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) 2006. godine započela je transpozicija odredaba EU Okvirne direktive o vodama u entitetska zakonodavstva.

Donošenjem Zakona o vodama u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) 2006. godine, sektor voda započeo je proces transpozicije i implementacije EU Okvirne direktive o vodama, te usklađivanje zakonodavstva sa EU propisima, odnosno EU direktivama u oblasti voda u cilju pripreme za buduće članstvo u EU.

Dobra tarifna politika polaknut će održivo korištenje resursa. U skladu s članom 9. Okvirne direktive o vodama, potrebno je osigurati povrat troškova vodnih usluga na način da se stimulira održivo i učinkovito korištenje voda, svakako uz prethodno unapređenje efikasnosti pružatelja usluge (komunalnih preduzeća), tj. optimiziranje istih troškova, što znači Okvirna direktiva o vodama zahtijeva vođenje politike cijena vode prema načelu povrata troškova od vodnih usluga (preduvjet za odgovornu i efikasnu upotrebu vode je štednja vode i prikupljanje sredstava za održavanje i obnavljanje infrastrukture).

S obzirom na visoko procijenjene investicijske troškove i potrebu uvođenja cijene vode po načelu povrata troškova (uključujući troškove investiranja, rada i održavanja, amortizacije...), analiza priuštivosti predstavlja najzahtjevniji, ujedno i najutjecajniji dio organiziranja provedbe vodnocomunalnih direktiva EU.

Jedna od pretpostavki iz Strategije upravljanja vodama FBiH je "pokriće troškova", odnosno "svi troškovi moraju biti pokriveni ukoliko se želi postići da upravljanje vodama, a posebno oblasti vodnih usluga, bude isplativo i održivo", dok je kao strateški cilj prepoznato osiguranje finansijske održivosti u upravljanju vodama i reforma sistema cijena vodnih usluga, uz postepeno uvođenje ekonomske cijene vode. U okviru navedenog strateškog cilja, utvrđen je operativni cilj "postupni prelaz na sistem, koji bi osigurao dugoročno održivo finansiranje u oblasti upravljanja vodama, te puno pokriće troškova od korisnika usluga".

1. UVOD

Izveštaj o poslovanju za 2024. godinu ima za cilj prezentirati KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Sarajevo (u daljnjem tekstu Preduzeće), kroz obavljanje njegove osnovne funkcije, a to je kvalitetno vodosnabdijevanje, odvodnja i prečišćavanje otpadnih voda te prikazati ostvarene rezultate u poslovnom i finansijskom smislu. Namijenjeno je predstavljanju vlasnicima i poslovnim saradnicima te radnicima Preduzeća.

Osnovni rezultati poslovanja u 2024. godini

PREDMET	ANALIZA POSLOVANJA U 2024.
PRIHODI	Ukupni prihodi preduzeća u 2024. godini iznose 61.124.707 KM.
(TAČKA 3.1.)	Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 57.540.152 KM.
RASHODI	Ukupni rashodi preduzeća u 2024. godini iznose 84.008.485 KM.
(TAČKA 3.1.)	Poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od 80.847.178 KM.
DOBIT/GUBITAK	
(TAČKA 3.1.)	Gubitak preduzeća u 2024. godini iznosi 22.883.778 KM.
IMOVINA	Ukupna imovina preduzeća na dan 31.12.2024. godine iznosi 760.742.214 KM koju čine:
(TAČKA 3.2.)	Dugoročna imovina u iznosu 738.833.667 KM
	Kratkoročna imovina u iznosu 21.908.547 KM.
OBAVEZE	Ukupne obaveze preduzeća na dan 31.12.2024. godine iznose 166.464.877 KM, a čine ih:
(TAČKA 3.2.)	Dugoročne obaveze u iznosu 127.850.036 KM
	Kratkoročne obaveze u iznosu 38.614.841 KM.
NOVAC	
(TAČKA 3.2.)	Novčana sredstva na računu i blagajni na dan 31.12.2024. godine iznosi 5.517.529 KM.
POKAZATELJI	Pokazatelj profitabilnosti
POSLOVANJA	U 2024. godini za svakih 100 KM ukupnog prihoda preduzeće ostvari 37 KM gubitka.
(TAČKA 3.4)	Pokazatelj ekonomičnosti
	U 2024. godini za svakih 100 KM ukupnih rashoda preduzeće ostvari 73 KM ukupnog prihoda.
	Pokazatelj likvidnosti
	Na dan 31.12.2024. godine preduzeće je imalo 55 KM novčanih sredstava i potraživanja za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza.
	Pokazatelj naplate potraživanja u danima
	U 2024. godini broj dana za naplatu potraživanja od kupaca iznosi 54 i isti je kao prošle godine
ZAHVAĆENE KOLIČINE VODE	
(TAČKA 4.1.)	Ukupno zahvaćena voda u 2024. godini iznosi 92.828.079 m ³ .
GUBICI VODE	Ukupni gubici vode iznose 72,9% od ukupno zahvaćene količine vode:
(TAČKA 4.1.)	Administrativni gubici iznose 6,8% od ukupnih gubitaka
	Stvarni gubici iznose 64,1% od ukupnih gubitaka vode.
PRODATE KOLIČINE VODE	
(TAČKA 7.2.)	Prodane količine vode u 2024. godini iznose 25,0 miliona m ³ .
FAKTURISANJE I NAPLATA	Fakturisana potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje sa PDV i PVN u 2024. godini iznose 49,8 milion KM.
(TAČKA 7.3.)	Naplaćena potraživanja u 2024. godini iznose 50,3 miliona KM sa PDV i PVN.
	Stopa tekuće naplate u 2024. godini iznosi 89%.
CIJENA	Prosječna ostvarena cijena vode i odvodnje u 2024. godini iznosi 1,71 KM/m ³ vode.
(TAČKA 7.6)	Cijena kojom bi se pokrivali svi opravdani troškovi poslovanja iznosi 3,00 KM/m ³ što je za 75% više od ostvarene cijene.
ANALIZA UPOSLENIKA	Broj radnika na dan 31.12.2024. godine iznosi 817.

PREDMET	ANALIZA POSLOVANJA U 2024.
(TAČKA 8.)	Prosječno isplaćena neto plata u 2024. godini iznosi 1.579 KM i za 4,1% je veća u odnosu na 2023. godinu.
KAPITALNA ULAGANJA	U Budžetu Kantona Sarajevo - Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo (MKIPGO) za 2024. godinu planirana su finansijska sredstva na ime subvencija za KJKP "Vodovod i kanalizacija" u iznosu od 3,5 miliona KM, a do 31.12.2024. godine doznačena su sredstva u iznosu 3,5 miliona KM.
(TAČKA 9.)	U Budžetu Kantona Sarajevo - Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo (MKIPGO) za 2024. godinu planirana su finansijska sredstva na ime kapitalnih transfera za KJKP "Vodovod i kanalizacija" u iznosu od 1.508.791 KM, a do 31.12.2023.godine doznačena su sredstva u iznosu od 1.282.118 KM.

1.2. Važniji događaji za Preduzeće u 2024. godini

- U sklopu treće sekcije u vogošćanskoj ulici Mitra Šućura izvedeni radovi na rekonstrukciji 2.886 metara azbest cementnog cjevovoda DN100, 150 i 200. Vrijednost ugovorenih radova iznosi 581.861 EUR. (II tranša EBRD kredit).
- U vogošćanskom naselju Poturovići privela se kraju izgradnja rezervoara i pumpne stanice, kao i polaganje cjevovoda u dužini od oko dva kilometra od rezervoara do pumpne stanice.
- U ulici Stara cesta na području općine Vogošća izvršena je rekonstrukcija više od kilometar cjevovoda (II tranša EBRD kredit).
- U novogradskoj ulici Aleje Bosne Srebrene završeni radovi na rekonstrukciji vodovodne mreže u dužini od 1.800 metara (II tranša EBRD kredit).
- Izgrađena dva rezervoara i dvije pumpne stanice u naselju Krivoglavci kako bi se riješio problem snadbjevanja naselja Krivoglavci i Svrake. Vrijednost radova iznosi 1.705.840 KM.
- Završeni su radovi na uvezivanju dijela rekonstruisanog potisnog cjevovoda DN 700 za pravac pumpanja Alipašin most Kobilja glava dok su za građane osigurane cisterne sa pitkom vodom.
- Urađena je rekonstrukcija vodovodne mreže u ulici Stara cesta u dužini od 1,1 kilometar. Na ovom lokalitetu bilježili smo veliki broj kvarova i značajne gubitke u vodovodnom sistemu. Vrijednost ugovorenih radova u ovoj ulici iznosi cca 186.000 EUR.
- U Stolačkoj ulici izvršena rekonstrukcija vodovodne mreže u dužini od oko 330 metara. Vrijednost radova izvedenih u ovoj ulici iznosi 105.267,82 EUR.
- U starogradskoj ulici Sedrenik zamjenjen cjevovod koji datira iz 1935.godine u dužini od oko 600 m. Vrijednost radova je 153.000 Eura, a finansira se iz sredstava EBRD kredita (II tranša).
- Završeni radovi na uvezivanju potisnog cjevovoda DN 700 Bačevo-Alipašin most na Ilidži kod naselja Bulevar.
- U novogradskoj ulici 8. mart izvršena je rekonstrukcija vodovodne mreže u dužini od cca 770 metara. Projekat se finansira sredstvima druge tranše EBRD kredita, a vrijednost radova iznosi 173.784,80 EUR.
- Za potrebe preduzeća nabavljen je rovokopač - utovarivač sa pneumatskim čekićem u vrijednosti od oko 200.000 KM.
- Nabavljena najsavremenija kamera za snimanje kanala čija je vrijednost 118.000 KM bez PDV-a.
- Preduzeće je nabavilo specijalno vozilo za čišćenje kanalizacionog sistema u iznosu od cca 400.000 KM, kao i dva nova vozila za operativniji rad ekipa na terenu u iznosu od 116.000 KM (bez PDV-a).
- Nabavljena dva nova reduktora za Arhimedove pužne pumpe za optimiziranje rada pumpne stanice sirove vode.
- Preduzeće je nabavilo novi rovokopač - utovarivač u iznosu 250.000 KM (sa PDV-om).
- Preduzeće je nabavilo tri nova teretna vozila u iznosu od cca. 526.000 KM (sa PDV-om). Vozila su opremljena sa savremenom tehnologijom, koja omogućava efikasniji rad i smanjenje troškova, kao i bolju zaštitu životne sredine.
- Vršeni su radovi na vodnom objektu Hrasnica gdje je izvršena sanacija dva postolja za pumpe, sanacija zida iza objekta, ravnjanje betonskih ploča u prostoriji za smještaj hlora. Također rekonstruisana je dotrajala drvena veranda oko objekta, drvene stepenice, te obojena fasada i drvene površine.

- Održan sastanak sa resornim ministarstvom i Federalnim ministarstvom okoliša i turizma na temu zbrinjavanja otpadnog mulja na lokalitetu Butila (jedan od gorućih ekoloških problema u Kantonu Sarajevo).
 - Izvršena je recertifikacija provjera sistema kvaliteta u skladu sa normom ISO 2001-2015.
 - Radnici Preduzeća su učestvovali u tradicionalnoj proljetnoj akciji čišćenja „Sarajeco“ koje je pokrenulo resorno ministarstvo.
 - Vlada KS u saradnji sa resornim ministarstvom i našim Preduzećem implementirala projekat u iznosu od 1,0 milion KM što uključuje nabavku dva bagera i tri teretna vozila.
 - Preduzeće provelo preventivne aktivnosti za kontinuiran i efikasan rad Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila (vrši se dovoz selektivnog otpada na deponiju Smiljeviće, uzimanje uzoraka u određenim fazama tehnološkog procesa, vršenje analiza u internoj laboratoriji).
 - Pokrenute aktivnosti za rješavanje problema vodosnabdijevanja za JU Terapijska zajednica Kampus.
 - Preduzeće je omogućilo plaćanje računa za vodu i odvodnju bez provizije na šalterima u Centru za komunalne usluge u ul.Envera Šehovića br.14. i na lokaciji u ulici Dobrinjske bolnice 15, Općina Novi grad.
 - U mjesecu septembru održan je sastanak sa predstavnicima Građevinskog fakulteta u Sarajevu na temu izrade elaborata o stanju postojećih bunarskih bušotina i mogućnosti osiguranja novih količina vode na izvoru Bačevo, a na osnovu ranije potpisanog sporazuma o stručno tehničkoj saradnji.
 - Uprava Preduzeća donijela je odluku, u dogovoru sa načelnikom Općine Jablanica i direktorom Javnog komunalnog preduzeća Jablanica da se radnici VIK-a uključe i daju doprinos kako bi se olakšalo ovo lokalnoj zajednici i stanovništvu pogođenom poplavama. Radnici KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo su vršili čišćenje i pročepljenje kanalizacione mreže nakon poplava koje su pogodile ovu općinu.
 - Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila posjetila je delegacija stručnjaka iz Nizozemske kako bi se upoznali sa radom postrojenja, izazovima sa kojima se susrećemo i planovima za naredni period. Delegacija je prisustvovala prezentaciji u kojoj je predstavljen cjelokupan sistem prečišćavanja, aktivnosti i planovi Postrojenja, a zatim su obišli ključne tačke cjelokupnog sistema prečišćavanja otpadnih voda.
 - Univerzitet u Sarajevu Građevinski fakultet povodom obilježavanja dana fakulteta za 2024. godinu dodijelio je zahvalnicu KJKP "Vodovod i kanalizacija" za doprinos u radu i razvoju fakulteta.
 - Uprava Preduzeća se obraćala resornom ministarstvu sa Prijedlogom cijene usluga snabdijevanja pitkom vodom i odvodnjom otpadnih voda te Odlukom o utvrđivanju prijedloga cijene vodne usluge koju je usvojio Nadzorni odbor Preduzeća broj 09V-03/24 od 27.05.2024.godine.
 - Nakon objavljenoj javnog poziva Fonda za zaštitu okoliša FBiH Preduzeće je konkurisalo za slijedeće projekte:
 1. „Unapređenje sistema mjerenja zahvaćenih količina vode na izvorima“.
 2. „Unapređenje opremljenosti laboratorije za analize pesticida, policikličnih aromatskih ugljikovodika i mineralnih ulja u vodi u cilju osiguranja propisanog kvaliteta vode za piće“ i
 3. „Poboljšanje uslova rada na Postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda Butila“.
- Za gore navedene projekte zaključeni su ugovori sa Fondom za zaštitu okoliša FBiH.
- Za projekat „Unapređenje sistema mjerenja zahvaćenih količina vode na izvorima“ nabavljeno je ukupno 7 mjerača protoka na šest lokacija - izvorišta. Ukupna vrijednost nabavljene opreme iznosi 108.236,70KM (bez PDVa). Fond finansira (sufinansira) nabavku opreme u visini od 57.300,00 KM.
- Za projekat „Unapređenje opremljenosti laboratorije za analize pesticida, policikličnih aromatskih ugljikovodika i mineralnih ulja u vodi u cilju osiguranja propisanog kvaliteta vode za piće“ nabavljen je aparat koncentrador koji se koristi za istovremeno koncentriranje ekstrakta više uzoraka u analizama organskih polutanata kao što su pesticidi, policiklični aromatski ugljikovodonici i mineralna ulja u uzorcima vode. Ukupna vrijednost koncentratora je 26.890 KM, a sredstva koja je za njegovu nabavku obezbjedio Fond za zaštitu okoliša FBiH iznose 12.848 KM.
- Za projekat „Poboljšanje uslova rada na Postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda Butila“ nabavljena su dva reduktora pužnih pumpi sirove vode koje su integralne za rad cijelog postrojenja i nesmetano odvijanje tehnološkog procesa. Sredstva koja je obezbjedio Fond za zaštitu okoliša FBiH iznose 59.400 KM.

2. O PREDUZEĆU

2.1. Administrativni, institucionalni i pravni okvir poslovanja

Djelatnost Preduzeća utvrđena je Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo kojim je definisan način obavljanja i finansiranja te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Kantona Sarajevo, kao i statutom Preduzeća.

Preduzeće je 100% u državnom vlasništvu i njegovu osnovnu djelatnost čine:

- Usluge vodosnabdijevanja; i
- Usluge odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda.

Preduzeće također vrši sljedeće usluge:

- Sanitarno-tehničke radove i kontrolu kvaliteta vode;
- Upravljanje javnim vodovodom i kanalizacijom;
- Održavanje vodovodne mreže i priključaka, uređaja za vodosnabdijevanje, elektro-mehaničkih pogona, vodomjera, pogona za dezinfekciju vode zajedno sa održavanjem mjerne i regulacione opreme svih sistema za vodosnabdijevanje;
- Održavanje kanizacione mreže i priključaka, kanizacionih uređaja i elektro-mehaničkih pogona;
- Vođenje tehničke dokumentacije i katastra podzemnih instalacija za vodosnabdijevanje i kanalizaciju.

Preduzeće je u sadašnjem obliku organizovano Odlukom o usklađivanju statusa Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo sa Zakonom o javnim preduzećima Federacije Bosne i Hercegovine usvojenom 2005. godine na Skupštini Kantona Sarajevo (Službeni list Kantona Sarajevo, br. 30/05).

Organi Društva su:

1. Skupština
 - Elmir Bajrić, punomoćnik Vlade KS (imenovan 14.03.2023. godine)
 - Armina Kulovac, punomoćnik Vlade KS (imenovana 04.04.2024. godine i dalje);
2. Nadzorni odbor
 - Nedim Pervan, doktor tehničkih nauka, predsjednik (imenovan od strane Skupštine 16.09.2021. godine i dalje)
 - Vildan Husomanović, dipl.ing, član (imenovan od strane Skupštine 01.07.2023. godine i dalje)
 - Elma Kuldija, dipl.ing građ, V.D član (imenovana od strane Skupštine 23.01.2024. godine)
 - Senad Pločo, dipl.ing građ, V.D član (imenovan od strane Skupštine 31.08.2024. godine)
 - Amir Bibić, dipl.pravnik, član (imenovan od strane Skupštine 31.12.2024. godine i dalje)
3. Uprava preduzeća:
 - Rusmir Salić, MA Ekonomije, direktor preduzeća
 - Amela Kadić, dipl.ing.građ., izvršni direktor za vodovodni sistem
 - Adnan Šerak, dipl.ing. saob., izvršni direktor za kanizacioni sistem
 - Nermin Kapidžija; MA Ekonomije, izvršni direktor za investicije i tehničke poslove
 - Amar Nović, dipl.prav., izvršni direktor za ekonomske i pravne poslove
4. Odbor za reviziju
 - Ismet Ramović, dipl.oec., predsjednik,
 - Benina Veledar, dipl.oec, član
 - Edna Bojić, dipl.oec., član.

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta bliže su određeni Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo u svom radu primjenjuje zakone i druge propise koji regulišu djelatnost javnog vodosnabdijevanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda odnosno propise kojima su regulisana prava i obaveze korisnika usluga, prava i obaveze davaoca usluga i to:

1. Zakon o privrednim društvima („Službene novine FBiH“ broj: 81/15, 75/21),
2. Zakon o javnim preduzećima („Službene novine FBiH“ broj: 8/05, 109/12),
3. Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14, 59/22),
4. Zakon o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 14/16 43/16; 10/17;19/17; 20/18;22/19;44/22),
5. Uredbu o opštim uslovima za snabdijevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 22/16),
6. Zakon o vodama („Službene novine FBiH“ broj: 70/06),
7. Zakon o radu („Službene novine FBiH“ broj: 29/03, 26/16, 89/18, 44/22),
8. Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti komunalne privrede za teritoriju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 12/23),

Pored naprijed navedenih zakona i propisa Preduzeće u svome radu primjenjuje i niz drugih zakona, propisa i procedura koje regulišu pojedinačne oblasti iz okvira poslovanja Preduzeća, kao i Interne procedure i Uputstva koje je izradilo Preduzeće.

2.2. Unutrašnja organizacija preduzeća

Organizacija Preduzeća podijeljena je na pogone, sektore, službe, odjele i radna mjesta koja su raspoređena i međusobno povezana unutar same organizacije. Ova struktura igra ključnu ulogu u tome kako preduzeće funkcioniše, komunicira, donosi odluke i ostvaruje svoje ciljeve. Svaki Sektor/Pogon ima izvršnog direktora, dok službe unutar sektora imaju imenovane rukovodioce službi. Izvršni direktori odgovaraju direktoru Preduzeća i direktno kontrolišu rukovodioce službi.

Odgovornosti, ovlaštenja i odnosi unutar i između organizacionih jedinica definisani su organizacionom šemom Preduzeća. Ovlaštenja se delegiraju po poslovnoj liniji odozgo na niže, sa ciljem omogućavanja slobodnog djelovanja saradnika u stvaranju uslova za preuzimanje odgovornosti za obavljeni posao. Ovlaštenja i odgovornosti su definisana u dokumentima sistema kvaliteta za pojedine radne aktivnosti i procese.

Preduzeće se sastoji od sljedećih organizacionih jedinica:

1. Kabinet direktora i prateći odjeli,
2. Pogona Vodovod,
3. Pogona Kanalizacija,
4. Sektora za investicije i tehničke poslove,
5. Sektora za ekonomske i pravne poslove.

2.3. Vodovodni sistem

Kantonalno javno komunalno preduzeće "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo je u vlasništvu Kantona Sarajevo i jedino je preduzeće koje pruža usluge snabdijevanja pitkom vodom za preko 300.000 stanovnika, te poslovnim i javnim klijentima u glavnom gradu Bosne i Hercegovine, Sarajevu.

Vodovodni sistem se većim dijelom prostire na području općina Stari Grad, Centar, Novi Grad, Novo Sarajevo, Ilidža, Vogošća, te manjim dijelom na području općina Hadžići i Trnovo (zona vodosnabdijevanja objekata na Igmanu i Bjelašnici).

Zastupljeni tipovi izvorišta su kaptirana vrela, te zahvati površinskih i podzemnih voda.

Vodosnabdijevanje je kombinacija gravitacionog i pumpnog sistema. Voda se zahvata iz bunara, sa gravitacionih kraških vrela i preko postrojenja za prečišćavanje vode otvorenih tokova. Sistem je baziran na principu prepumpavanja, koristeći rezervoare i pumpne stanice sa svom pratećom elektro i hidromehaničkom opremom. Transportni sistem je najvećim dijelom pumpni zbog neujednačene topografije i velike razlike u visinskim kotama. Ukupno zahvaćena voda pumpanjem iznosi prosječno 90%, a gravitacijom 10%.

Glavna koncentracija izvorišta se nalazi na jugozapadnom i zapadnom dijelu Kantona Sarajevo, područje općine Ilidža uz rijeke Bosna i Željeznica, gdje je većina izvorišta podzemnog tipa, a distribucija vode u sistem se vrši pumpanjem. Ova zona izvorišta se naziva zona Sarajevsko polje i obuhvata bunarske zahvate vode u Konacima, Bačevu, Sokolović koloniji i Stupu.

Sa ovog izvorišta, u kom je aktivno 39 bunara, zahvata se cca 70-75% ukupnih količina vode koja se transportuje u sistem. Najveća količina vode se doprema iz bunarskog zahvata Bačevo – Mojnilo, sa ukupno 15 bunara od kojih je 14 u funkciji.

U prosjeku oko 8% od ukupno zahvaćenih količina vode u sistem se distribuira i sa planinskih i brdskih izvorišta. Najveća količina vode se zahvata sa Vrela Mošćanice, u zavisnosti od izdašnosti vrela.

Kada su u pitanju zahvati sa otvorenih vodotoka, sa filterskih postrojenja Mošćanica, Bosna i Vogošća nakon prečišćavanja, u prosjeku cca 13-15% od ukupno zahvaćenih količina vode se pumpanjem transportuje u sistem. Voda se na FP Mošćanica dovodi sa Vrela Crnil, iako je prvobitno zamišljen zahvat na rijeci Mošćanici.

Najveći broj izvorišta su u direktnoj nadležnosti ViK Sarajevo, dok određeni broj izvorišta sa kojih se voda kupuje transportuje u sistem, nije u nadležnosti ovog preduzeća. Kupovina vode vrši se sa Peračkog i Jahorinskih vrela, Tilave i sa izvorišta Hojta. Količine vode koje se kupuju u ukupno zahvaćenom /proizvedenim količinama iznose 3-4%.

U vodovodnom sistemu su u funkciji 63 rezervoara.

Starosni interval rezervoara u sistemu varira u velikom rasponu i kreće se od 3 – 100 godina starosti. Ukupna zapremina svih rezervoara u sistemu iznosi oko 102.000 m³ sa rasponom zapremine od 50 – 20.000 m³. Rezervoar sa najvećom pojedinačnom zapreminom je rezervoar Mojnilo koji ima 20.000 m³ rezervoarskog prostora. Ovaj rezervoar snabdijeva značajan dio gradskog područja, a direktno je izlaznim cjevovodima povezan sa rezervoarom Hrasno, Alipašin most i Buća potok. Rezervoar Alipašin Most je jedan od najvažnijih rezervoara u sistemu. Radi se o protočnom rezervoaru zapremine 7.500 m³ koji direktno snabdijeva susjedne rezervoare, a sam rezervoar direktno ne snabdijeva potrošače, tj. iz rezervoara nema direktne potrošnje.

Većina rezervoara je protočnog tipa, a postoji i nekoliko kontra rezervoara u sistemu, dok neki rezervoari služe samo kao sabirni bazeni. Visinski, najniži rezervoar u sistemu je rezervoar Stup sa kotom dna od 494.56 m.n.m., dok je najviši rezervoar Hrasnički stan sa kotom dna od 1377 m.n.m. Stanje rezervoara je u skladu sa njihovom starošću.

Gotovo 90% zahvaćenih količina vode se sa izvorišta transportuje pumpanjem u vodovodni sistem.

Trenutno, u pogonu se nalazi preko 200 pumpi, od kojih određeni broj rade 24 sata na dan.

U okviru vodovodnog sistema u funkciji je 45 pumpnih stanica, uključujući i hidrofleks postrojenja kao prelazna rješenja za napajanje vrhova pojedinih zona. Kapaciteti pumpi su u rasponu od 5 do 300 l/s sa visinama pumpanja od 20 do 900m.

Kako je navedeno prethodno, vodovodni sistem koristi u najvećem dijelu vodne resurse podzemnih akumulacija Sarajevskog polja, a nalaze se u vodozaštitnim zonama Bačevo, Sokolovići i Stup. Sa ovih podzemnih akumulacija, voda se zahvata sa 39 bunara u iznosu od preko 2000 l/s, što predstavlja više od 70% ukupnih količina vode koje se distribuiraju u sistem. Unutar bunara pozicionirane su pumpe, koje nadalje potiskuju vodu do pumpnih stanica, hidrofleks postrojenja, rezervoara pa sve do krajnjeg potrošača. Kapaciteti pumpi kreću se u rasponu od 50 l/s do 130 l/s sa visinom pumpanja od 20 m do 160 m.

Pored navedenog, voda za potrebe vodosnabdijevanja se zahvata i sa otvorenih tokova, odnosno rijeka. Postoje tri zahvata pozicionirana na rijeci Vogošći, rijekama Mošćanica i Bosna. Zahvaćena voda prolazi kroz tretman prečišćavanja, a potom se pumpa u vodovodni sistem. U sklopu filter postrojenja smještene su pumpe kapaciteta od 15 l/s do 100 l/s sa visinom pumpanja od 30 m do 80 m.

S obzirom da se radi o velikom broju pumpi u sistemu, ukupno instalirana snaga pumpi iznosi oko 14 MW. Što se tiče tipova pumpi, u sistemu su prisutne pumpe raznih proizvođača: Pleuger, KSB, Vogel, Svanehoj, Litostroj, Grundfos i dr., a najvećim dijelom preovladavaju horizontalne centrifugalne pumpe.

Preduzeće je opremljeno servisnom radionicom i osposobljeno da samostalno vrši demontažu i montažu pumpnih agregata.

Sistemom se upravlja na način kontinuiranog praćenja količina voda, koje se zahvataju i transportuju u sistem. U 57 zona vodosnabdijevanja i 26 uspostavljenih DMA zona, koje su međusobno izolirane sa preko 500 zonskih

zatvarača, svakodnevno se prati količina vode koja se distribuira u sistem sa izvorišta i na izlazima iz rezervoara prema formiranim zonama.

Ukupna dužina vodovodne mreže iznosi 1.179,80 km + 222,15 km ucrtane priključne mreže, a od toga transportni cjevovodi na izvorištima iznose 121 km. Mreža se sastoji uglavnom od čeličnih, liveno-željeznih i azbest-cementnih cijevi čiji su dijametri u rasponu od 100 do 1.000 mm. Razvoj modernog vodovodnog sistema počinje dolaskom Austro-Ugarske na naše prostore, te se i danas mogu naći cijevi koje su još u funkciji, a ujedno su ugrađene u tom periodu u Kantonu Sarajevo. Najstariji cjevovod koji je još u funkciji, izgrađen je 1897. godine u Zoni Vrelo Mošćanica. Najveći problem sistema predstavljaju fizički gubici, koji su posljedica upravo starosti sistema.

Gubici vode unutar sistema vodosnabdijevanja su izrazito visoki i iznose preko 70%. Gubici nastaju iz više razloga: prvenstveno radi starosti te lošeg stanje infrastrukture (vodovodne mreže i vodnih objekata), kompleksnosti sistema koja je uslovljena konfiguracijom terena i lokacijom izvorišta sa kojih se voda transportuje, visoki pritisci, bespravna gradnja, ilegalni priključci i slično.

Rubni dijelovi gradskih općina gdje je najvećim dijelom prisutna nelegalna gradnja ugrožavaju sigurnost i snabdijevanje vodom u okviru sanitarno-tehničke bezbjednosti zbog nepoštivanja važećih tehničkih pravila i propisa.

Vodovod raspolaže vlastitom radio mrežom, koristeći fiksne i mobilne radio stanice, a u funkciji je SCADA sistem (sistem daljinskog nadzora i upravljanja vodovodnim sistemom) koji omogućava daljinski nadzor i upravljanje skoro svih izvorišta i pumpnih stanica. Telemetrijskim sistemom obuhvaćeno je nešto više od 100 objekata, koji uključuju: rezervoare, pumpne stanice, filterska postrojenja, bunare itd. Sistem daljinskog nadzora i upravljanja vrši se u ukupno šest podcentara, koji se nalaze u sklopu objekata: PS Centar, PS Alipašin Most, PS Hrasno, izvorišta Sokolovići i Bačevo, te filter postrojenja „Bosna“. U podcentrima se prikupljaju informacije o nivoima vode u rezervoarima, pritisku, protoku i naponu, kao i o količini rezidualnog hlora na mjestima gdje se vrši dezinfekcija vode. Kao najviši nivo upravljanja uspostavljen je Dispečerski centar, u kojem se prikupljaju podaci sa svih podcentara 24 h na dan, i isti se upisuju u dispečersku dnevnu listu.

Preduzeće raspolaže sa GIS sistemom. GIS baza sadrži podatke o vodovodnoj mreži i objektima, kvarovima na vodovodnoj mreži, ulaznim količinama vode u zone snabdijevanja, ulicama, kanalizacionoj mreži, lokaciji vodomjernih mjesta itd. Podaci se pravovremeno ažuriraju primjenom web aplikacija ili softvera koji imaju direktnu komunikaciju sa bazom, te koriste za različite analize po zadanim kriterijima, izradu tematskih karti i slično.

Za održavanje kvaliteta pitke vode primarna dezinfekcija se vrši gasnim hlorom i natrijum hipohloritom. U sistemu je 15 hlornih stanica sa instalisanom savremenom opremom. Svaka hlorna stanica posjeduje dvije nezavisne linije za doziranje hlora sa mogućnošću brzog prelaska sa jedne na drugu liniju hlorinacije.

Laboratorija za kontrolu i kvalitet vode je odgovorna da kvalitet vode sa izvorišta i voda isporučena potrošačima zadovoljava međunarodne i nacionalne standarde. Laboratorija za kontrolu i kvalitet vode vrši redovne provjere kvaliteta voda, kao i u slučaju zahtjeva ili pritužbi potrošača u pogledu kvaliteta vode na svim lokacijama koje su u nadležnosti Preduzeća.

Na tehnološkim objektima vodovoda instaliran je veliki broj hidromašinske, hidromehaničke, elektroenergetske, mjemoregulacione, kontrolnomjerne, telemetrijske i opreme za hlorinaciju i dezinfekciju vode. Da bi sistem vodosnabdijevanja funkcionisao i da bi se obezbijedila uredna i kvalitetna isporuka pitke vode sva navedena instalirana oprema mora funkcionisati tj. biti u pogonu, a službe za održavanje efikasno obezbijedivati pogonsku sigurnost.

Sistem vodosnabdijevanja kojim upravlja Preduzeće je veoma složen sa brojnom infrastrukturom i opremom i zahtijeva velika sredstva za održavanje. Kako u cijenu vode nije uključena amortizacija sredstava ovaj sistem je izuzetno teško održavati u potrebnom obimu.

2.4. Kanalizacioni sistem

Kanalizacija je sistem odvodnje otpadnih, oborinskih voda kroz podzemne kanale. Nivo pokrivenosti područja KS javnim sistemom vodosnabdijevanja je znatno veći od nivoa pokrivenosti javnim sistemom prikupljanja i odvodnje otpadnih i oborinskih voda. Centralni dio Sarajevo (Stari Grad, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo i Novi Grad Sarajevo) se drenira najviše ka rijeci Miljacki te dijelom ka Dobrinji, dok se područje Ilidže i Trnova drenira dominantno prema rijekama Željeznici i Bosni. Područje Ilijaša i Vogošće se drenira ka rijeci Bosni. Centralni sistem za prikupljanje i odvođenje otpadnih voda je poprilično star, a neki dijelovi su stari i preko 100 godina. Preduzeće je odgovorno za održavanje centralnog sistema koji pokriva područja općina Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Novi Grad Sarajevo, Ilidža i dio Vogošće.

Preduzeće održava dva različita kanalizaciona sistema: mješoviti i separatan sistem. Mješoviti sistemi su sistemi koji služe za prikupljanje fekalnih otpadnih voda i oborinskih voda u istom kanalu, dok su separatan kanalizacioni sistemi gdje su izgrađeni neovisni kanali tj. kod ovih sistema izgrađeni su kanali posebno za prikupljanje fekalni otpadnih voda putem fekalnih kanala i oborinskih voda putem oborinskih kanala. Centralni kanalizacioni sistem je projektovan kao separatan, s tim da su kroz uže gradsko jezgro fekalni kolektori dimenzionirani tako da mogu primiti i dio oborinskih voda sa područja iz sistema mješovite kanalizacije. Mješoviti sistem je u početku projektovan da opslužuje područje starog dijela grada Sarajeva, ali se na novoizgrađenim područjima gradio separatan sistem. Samo je u centralnim područjima općina djelimično riješena odvodnja otpadnih voda separatom kanalizacijom, dok su u padinskim dijelovima sa individualnom stambenom izgradnjom oborinske vode zajedno sa fekalnim uključene u fekalnu javnu kanalizaciju koja nizvodno preopterećuje glavne kolektore i izaziva probleme u funkcionisanju sistema. Prilikom padavina postoji mogućnost pojave izlivanja sadržaja iz kanala usljed obimnih padavina te uzrokovanje štete na lokalitetima gdje su položeni ovakvi kanali, također usljed velikog doticaja vode često dolazi i do izdizanja poklopaca iz ležišta obzirom da isti nemaju mogućnost savladavanja sile koja se u tom trenutku javlja u kanalu što za posljedicu ima ugroženost pješačkog i motornog saobraćaja na ovim lokalitetima.

Na području Kantona Sarajevo Preduzeće upravlja i održava 1.574,5 km kanalizacione mreže (sa priključcima) raznih profila od 150-2000 mm, različitih namjena (fekalni, kišni i mješoviti), 51.861 kanalizacionih šaftova i 11.865 slivnika.

Kanalizacioni sistem je gravitacioni, separatnog tipa (fekalni i kišni kanali) te starija mreža mješovitog tipa. Sistemom kanalizacionih kolektora postavljene su osnove savremene gradske odvodnje. Dužina glavnih kolektora iznosi oko 55 km. Sistemom se transportuje prikupljena otpadna voda do dva glavna kolektora. Prvi opslužuje područje locirano sjeverno od rijeke Miljacke koje obuhvata gradski centar, Novo Sarajevo i sjeverozapadno područje Sarajeva. Prečnik ovog kolektora varira od 500 mm do 2000 mm na nizvodnom kraju cjevovoda koji vodi do postojećeg postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila. Drugi kolektor služi za područje locirano južno od rijeke Miljacke i uključuje Stari Grad i Novi Grad. Prečnik ovog kolektora varira od 600 mm do 1000 mm na mjestu gdje se spaja sa prvim kolektorom. Kolektori transportuju otpadnu vodu iz kanalizacionog sistema centralnog dijela Sarajeva ka Postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda Butila.

Najveći problemi su bespravna gradnja građevinskih objekata i samog kanalizacionog sistema koji narušavaju i opterećuje javnu kanalizacionu mrežu. Razvoj kanalizacione mreže ne prati razvoj Kantona Sarajevo.

Ovako složen sistem održava se uz pomoć niza dobro opremljenih radionica. Vozni park Preduzeća čine motorna vozila, građevinske mašine i specijalna vozila (za snimanje, čišćenje i odčepljavanje kanalizacione mreže).

2.5. Postrojenje za prečišćavanja otpadnih voda Butila

Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila se nalazi u općini Novi Grad Sarajevo u naselju Butile na desnoj obali rijeke Miljacke, neposredno na njenom ušću u rijeku Bosnu. Postrojenje je izgrađeno 1980. godine, a rekonstruisano i pušteno opet u rad 22.05.2017. godine. Još uvijek ne postoji rješenje za konačno zbrinjavanje mulja. Prije puštanja u rad postrojenja 1982. godine sva prikupljena voda, uključujući i kanalizacioni otpad ispuštala se bez prerade direktno u rijeku Miljacku. U tom periodu je kvalitet vode rijeke Miljacke i rijeke Bosne (nizvodno od Butila) shodno važećoj kategorizaciji vodotoka iz propisane II klase degradiran u III klasu.

Nisu sve općine KS priključene na Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila (poput općine Vogošća, ali je priključena na gradski vodovod).

Nakon rekonstrukcije I Faze Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila obrađuje otpadnu vodu iz KS te na postrojenje dolaze otpadne vode iz gradskog i Rajlovačkog kolektora koje se prečišćavaju nizom tehnoloških postupaka prije ispuštanja u prirodni recipijent, rijeku Bosnu. Tokom II Faze, planirano je proširenje kapaciteta postrojenja sa 600.000 ES na 650.000 ES, te poboljšanje prečišćavanja sa sekundarnog na tercijarni nivo sa dodatnom funkcijom uklanjanja nutrijenata kako bi se postiglo potpuno usklađivanje sa BiH/EU propisima.

Rekonstrukcija i izgradnja Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila uticala je pozitivno na sanitarne i okolišne uslove, ne samo u Sarajevu već i u nizvodnim područjima rijeke Bosne. Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila radi u režimu 24/7.

Postrojenje se dijeli na prečišćavanje otpadne vode, obradu mulja te iskorištenje vlastito proizvedene energije (biogasa). Prečišćavanje otpadne vode se sastoji iz 4 faze: predtretmana, primarnog taloženja, biološkog prečišćavanja i sekundarnog taloženja.

Pomoću četiri sekundarna taložna bazena vrši se odvajanje aktivnog mulja iz biološki kondicionirane otpadne vode. Prečišćena voda utiče u recipijent rijeku Bosnu.

Prerada mulja još uvijek nije sistemski riješena. Dehidrirani mulj se privremeno deponuje na lokaciji postrojenja u tzv. lagunama do usvajanja rješenja za korištenje i konačno zbrinjavanje mulja. Kapacitet jedne lagune je 12.000 m³. Iste su u potpunosti popunjene. Tehnološki proces iziskuje sve veću produkciju dehidriranog mulja što predstavlja poteškoće u optimalnom radu PPOV. Urgentno je potrebno pronaći rješenje za tretman i odlaganje mulja. Procijenjeni troškovi tretmana i odlaganja muljnog otpada predstavljaju cca 70 posto ukupnih troškova rada postrojenja.

Ako se ima u vidu da se rijeke i drugi vodeni tokovi u BiH koriste za snabdijevanje vodom, navodnjavanje i u rekreativne svrhe evidentno je da ispuštanje neprerađene otpadne vode može predstavljati veliki problem, posebno ako govorimo o javnom zdravlju. Sakupljanjem i adekvatnim tretmanom otpadnih voda smanjuju se značajne količine sirove otpadne vode koja se ispušta u vodene tokove. Kao direktna posljedica tretmana očekuje se smanjenje zagađivača, čime se smanjuje šansa za oboljevanje usljed konzumiranja vode, navodnjavanja usjeva ili direktnog kontakta. Tretiranjem otpadne vode smanjit će se nivo zagađenja koji se ispušta u rijeke Miljacku i Bosnu, a to će općenito imati pozitivan uticaj na javno zdravlje.

Za tehnološke procese rada postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i tehnološkog procesa zadužena je laboratorija u krugu samog postrojenja u kojoj se vrši analiza parametara kvaliteta otpadne vode prema zahtjevima zakonske legislative. Važeća legislativa u BiH direktno je vezana za legislativu Evropske Unije.

Dakle, prečišćeni efluent sa postrojenja u Butilama koji se ispušta u rijeku Bosnu treba da zadovolji kriterijume definisane u:

- Uredbi o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije¹

Nažalost nije dugoročno riješeno pitanje finansiranja rada Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila. Vlada Kantona Sarajevo je budžetom za 2024. godinu izdvojila 2.500.000,00 KM za rad PPOV Butila, dok se ostala sredstva za rad i održavanje finansiraju iz budžeta Preduzeća.

Naime, apsurdan je podatak da od dana puštanja u rad postrojenja do danas nije uvedeno plaćanje usluge prečišćavanja otpadnih voda. Da budemo jasniji, cijena te usluge je 0 KM. Troškovi rada postrojenja su na godišnjem nivou blizu 3 miliona KM bez troškova potencijalnog tretmana i odlaganja muljnog otpada koji predstavljaju dodatnih cca 70 posto ukupnih troškova rada postrojenja.

3. FINANSIJSKO POSLOVANJE

Finansijsko poslovanje Preduzeća se sagledava kroz analizu finansijskih izvještaja koji uključuju:

1. Bilans uspjeha
2. Bilans stanja

¹ Sl. novine FBiH, br. 01/24

3. Izvještaj o novčanim tokovima
4. Izvještaj o promjenama na kapitalu.

3.1 Bilans uspjeha

Bilans uspjeha je finansijski izvještaj u kome se prikazuju prihodi i rashodi Preduzeća sa ciljem utvrđivanja rezultata poslovanja (ostvarene dobiti ili gubitka) u određenom vremenskom periodu.

Prihodi

Preduzeće ostvaruje prihode od pružanja usluga vodosnabdijevanja potrošača, odvođenja otpadnih voda, naknada od priključenja i isključenja na vodovodnu i kanalizacionu mrežu i prihode od dotacija iz Budžeta KS. Cijene usluga vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnje otpadnih voda utvrđene su Odlukom o cijenama ovih usluga koju je donijela Vlada Kantona Sarajevo 2013. godine. Cijene ostalih usluga koje pruža Preduzeće (priključenje, opravke kvarova na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži, postavljanje i kontrola brojila, usluge kontrole kvaliteta vode, izrada projekata vodovodnih i kanalizacionih sistema) utvrđene su Cjenovnikom usluga.

U 2024. godini Preduzeće je ostvarilo ukupne prihode u iznosu od 61.124.707 KM i veći su za 2.537.479 KM. U odnosu na plan 2024. godine ukupni prihodi su ostvareni za 25% manje nego što su planirani iz razloga što planirana sredstva iz Budžeta KS za pokriće gubitka poslovanja u 2024. godini u iznosu od 20.550.000 KM nisu doznačena Preduzeću u skladu sa članom 22. Zakon o komunalnim djelatnostima KS.

Tabela 1. Pregled ukupnih prihoda preduzeća u 2022/23/24. godine

OPIS	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	PLAN 2024.	Indeks		
1	2	3	4	5	4/2	4/3	4/5
Poslovni prihodi	52.816.608	53.262.983	57.540.152	77.466.702	109	108	74
Finansijski prihodi	469.406	554.427	379.579	496.100	81	68	77
Ostali prihodi	4.272.522	4.559.665	3.124.548	3.482.500	73	69	90
Prihodi od uskladjivanja vrijednosti materijalnih stalnih sredstava	11.200	8.286					
Prihodi iz osnova ispravki grešaka iz ranijih godina	850.128	201.867	80.429	10.000	9	40	
UKUPNI PRIHODI	58.419.864	58.587.228	61.124.707	81.445.302	105	104	75

Strukturu ukupnih prihoda čine poslovni prihodi, finansijski prihodi i ostali prihodi.

Poslovni prihodi

Poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 57.540.152 KM i čine ih prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje u iznosu od 41.469.041 KM, prihodi od pruženih usluga u iznosu od 8.190.865 KM i ostali poslovni prihodi u iznosu od 7.880.246 KM.

Tabela 2. Pregled poslovnih prihoda u 2022/23/24. godine

OPIS	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	PLAN 2024.	Indeks		
1	2	3	4	5	4/2	4/3	4/5
Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje	41.525.248	40.190.438	41.469.041	40.921.911	100	103	101
Prihodi od pruženih usluga	4.563.121	5.875.152	8.190.865	8.255.000	180	139	99
Ostali poslovni prihodi	6.728.239	7.197.393	7.880.246	28.289.791	117	109	28
Poslovni prihodi	52.816.608	53.262.983	57.540.152	77.466.702	109	108	74

Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje

Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje su iskazani u iznosu od 41.469.041 KM. Povećanje tih prihoda u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu je iznosilo 1.278.603 KM (3%).

U odnosu na plan 2024. godine ostvareni prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje su ostvareni 101%.

Prihodi od pruženih usluga

Prihodi od pruženih usluga iskazani su u iznosu od 8.190.865 KM i čine ih:

- Prihodi od usluga pogona vodovoda i kanalizacije - pravnim licima u iznosu od 874.892 KM
- Prihodi od usluga pogona vodovoda i kanalizacije - fizičkim licima u iznosu od 266.423 KM
- Prihodi od priključaka za vodu i kanalizaciju u iznosu od 1.411.717 KM
- Prihod od neovlaštenog korištenja vode i otpadnih voda u iznosu od 524.153 KM
- Prihodi po sporazumu – Butila u iznosu od 2.991.453 KM
- Prihodi od obračunatog PDV-a na vodne naknade-interna faktura u iznosu od 1.200.976 KM
- Prihodi od Kantona za čišćenje i održavanje slivnika po Sporazumu o izdvajanju sredstava na ime obavljanja poslova iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje u iznosu od 817.888 KM
- Ostali prihodi u iznosu od 103.363 KM.

U odnosu na isti period prethodne godine ovaj prihod ima povećanje u iznosu od 2.315.713 KM (39%), a smanjenje za 1% u odnosu na Plan poslovanja za 2024. godinu.

Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 7.880.246 KM i u odnosu na isti period prethodne godine ovaj prihod ima povećanje u iznosu od 682.852 KM (9%), a u odnosu na plan ima smanjenje za 72%. Razlog ovakvog smanjenja u odnosu na plan 2024. godine jeste u tome što planirana sredstva iz Budžeta KS za pokriće gubitka poslovanja u 2024. godini u iznosu od 20.550.000 KM nisu doznačena Preduzeću u 2024. godini u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima KS.

Ovi prihodi odnose se najvećim dijelom na prihode dobivene od Kantona po osnovu plaćanja PDV-a po kreditu EBRD-a u iznosu od 1.396.939 KM. Na ovoj poziciji su takođe iskazani i prihodi od donacija stalnih sredstava po osnovu obračunate amortizacije u iznosu od 4.258.685 KM.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi u 2024. godini iskazani su u iznosu 379.579 KM. U odnosu na prethodnu godinu ukupni finansijski prihodi su manji za 174.848 KM (32%). Ove prihode najvećim dijelom čine zatezne kamate po osnovu ispostavljenih računa za vodu i odvodnju u iznosu od 178.621 KM i prihodi od troškova spora u iznosu 176.286 KM.

Ostali prihodi

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 3.124.548 KM i najvećim dijelom odnose se na prihode po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja iz prethodnih perioda u iznosu od 3.100.299 KM i prihode od prodaje otpada u iznosu od 21.733 KM.

U odnosu na plan 2024. godine ostali prihodi su manji za 357.952 KM (10%) iz razloga smanjenja naplate otpisanih potraživanja u odnosu na planirana.

Analitički pregled prihoda preduzeća

U sljedećoj tabeli dat je detaljan pregled planiranih i ostvarenih prihoda.

Tabela 3. Analitički pregled planiranih i ostvarenih prihoda u 2022/23/24. godini

Konto	Opis	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	5/4	5/6
6010	Prihodi od prodaje vode pravnim licima	8.412.861	8.696.811	8.974.414	8.675.378	103	103
60100	Prihodi od prodaje vode institucijama	901.899	834.500	901.828	802.312	108	112
6011	Prihodi od otpadnih voda pravnih lica	3.601.615	3.687.258	3.805.569	3.627.950	103	105
60110	Prihodi od otpadnih voda institucijama	385.427	356.624	385.397	343.848	108	112

Konto	Opis	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	5/4	5/6
6012	Prihodi od prodaje vode domaćinstavima i kućnim savjetima	15.252.632	15.107.630	15.542.344	15.516.236	103	100
6013	Prihodi od otpadnih voda domaćinstvima i kućnim savjetima	6.533.380	6.471.442	6.656.968	6.650.224	103	100
6014	Prihodi od vode sa 0% PDV		8.975	67.059	6.414		
6015	Prihodi od otpadne vode sa 0% PDV	136.163	124.221	150.879	93.032	121	162
6016	Prihodi od vode po zaokruženjima	1.156	1.139	1.275	953	112	134
60161	Prihodi od obračunatog PDV-a na vodne naknade-interna faktura	1.453.620					
60162	Prihodi od obračunatog PDV-a na stalna sredstva	54					
6017	Prihodi od vode i odvodnje - fiksni dio - privreda	1.014.344	1.032.512	1.086.450	1.160.632	105	94
60170	Prihodi od vode i odvodnje - fiksni dio - institucije	51.792	52.212	52.528	54.249	101	97
6018	Prihodi od vode i odvodnje - fiksni dio - domaćinstva	3.779.826	3.816.454	3.843.468	3.990.184	101	96
6019	Prihodi od vode i odvodnje - fiksni dio - bez PDV	480	660	864	499	131	173
60	Prihodi od prodaje vode i odvodnje	41.525.248	40.190.438	41.469.041	40.921.911	103	101
6210	Prihodi od usluga Pogona vodovod - pravna lica	170.308	335.568	331.733	385.000	99	86
6211	Prihodi od usluga Pogona kanalizacija - pravna lica	385.481	434.403	543.159	390.000	125	139
62110	Prihod od kantona za čišćenje slivnika	604.579	820.967	817.888	1.000.000	100	82
62112	Prihod od sredstava Kantona i Fonda za okoliš iz ranijih godina	100					
62114	Prihod od neovlaštenog korištenja vode	1.007.791					
62115	Prihod od neovlaštenog korištenja vode i otpadnih voda-privreda		209.196	337.501	170.000	161	199
62116	Prihod od neovlaštenog kor.vode i otpadnih voda-široka potrošnja		295.852	186.652	170.000	63	110
6212	Prihodi od usluga Pogon vodovoda - fizička lica	197.425	252.782	211.970	205.000	84	103
62120	Prihod od priključaka za vodu	627.333	458.074	719.659	405.000	157	178
62121	Prihod od priključaka za kanalizaciju	335.647	536.677	692.058	405.000	129	171
62122	Prihod od izrade vodovodne i kanalizacione mreže po sporazumu	1.094.071	403.747		400.000		
61123	Prihodi od usluga projektovanja vodovodne i kanalizacione mreže	30.610			20.000		
62124	Prihodi po sporazumu - Butila		854.701	2.991.453	3.500.000	350	85
6213	Prihodi od usluga Pogona kanalizacija - fizička lica	58.316	52.700	54.453	50.000	103	109
62130	Prihod od izdavanja potvrda, izvoda projekata	28.563	23.085	22.922	25.000	99	92
6214	Prihodi od usluga sa nulnom % PDV	10.163	10.474	15.689	11.000	150	143
6216	Prihodi od prefakturisanih računa	3.442	4.765	10.484	4.500	220	233
62161	Prihodi od obračuna PDV-a na vodne naknade-interna faktura		1.165.784	1.200.976	1.000.000	103	120
62162	Prihod od obračunatog PDV-a na stalna sredstva		30	1.849			
62163	Prihodi od obračunatog PDV-a na umanjenje vrijednosti zaliha			39.680	100.000		40
62164	Prihodi od prefakturisanih računane oporezivi dio (Hetig)			690			
6217	Prihod od telefonskih usluga radnika	2.817	1.973	2.095	2.000	106	105
6270	Prihodi od obustava po izjavi	6.475					
62170	Prihodi od obustava po izjavi		12.046	9.765	10.000	81	98
62171	Prihod od obustava - nadoknada štete		1.903		2.000		
62172	Prihod od obustava - novčane kazne		427	189	500	44	38
62	Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	4.563.121	5.875.152	8.190.865	8.255.000	139	99
6505	Prihod od ministarstva komunalne privrede-materijal, NRW projekat	1.300.000		854.701	1.000.000		85
6507	Prihod od Kantonalnog ministarstva za postrojenje Butile	832.020	156.367				
65091	Prihod od ministarstva Kantona za PDV-učešće za kredit EBRD-a	91.808	1.556.409	1.396.939	1.508.791	90	93
65093	Prihodi od VN- Butile	152.130	245.362	678.467	250.000		
65095	Prihod od ugovora sa opštinama -grant sredstva		149.427				
65096	Prihod iz ugovora o kreditu EBRD -GRANT sredstva-donacija		451.404	184.189	451.000	41	41
6510	Prihod od izdavanja zemljišta u zakup		24.069	23.000	19.000	96	121
6511	Ostali prihodi od zakupa	25.010	1.010	1.010	3.000	100	34
6512	Prihodi od izdavanja prostora u zakup			40.873			
6520	Prihodi od donacija- obračun amortizacije	4.074.726	4.293.560	4.258.685	4.300.000	99	99
6521	Prihod od doniranog materijala Kantona	1.838	63.854	2.099	50.000	3	4
6526	Prihod od Kantona - donacije- održavanje stalnih sredstava		34.331	141.800			

Konto	Opis	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	5/4	5/6
6590	Prihod od JU Zavoda za zapošljavanje KS-pripravnici	1.600	8.000	16.000	8.000	200	200
6592	Prihod od JU Zavod za zapošljavanje KS za javne radove	31.260					
6595	Prihodi službe za zap. Kant.- za finans.zapoš.demob. boraca i šehid.por	217.847	213.600	282.480	150.000	132	188
6596	Prihodi za pokriće gubitka poslovanja				20.550.000		
65	Ostali poslovni prihodi	6.728.239	7.197.393	7.880.246	28.289.791	109	28
	UKUPNI POSLOVNI PRIHODI	52.816.608	53.262.983	57.540.152	77.466.702	108	74
6610	Prihodi od kamata	228	93	54	100	58	54
6611	Prihodi od kamata iz dužničko povjerilačkih odnosa	1.560	84.014	9.260	10.000	11	93
6612	Prihodi od zatezne kamate, računi vode - pravna lica	106.215	81.372	42.428	90.000	52	47
66121	Prihodi od zatezne kamate, računi vode-široka potrošnja	157.823	195.213	136.194	200.000	70	68
6691	Prihodi od naplate štete od osiguravajućeg društva	4.432	4.916	15.358	6.000	312	256
6692	Prihodi od troškova spora	199.148	188.818	176.286	190.000	93	93
66	Finansijski prihodi	469.406	554.427	379.579	496.100	68	77
6705	Prihod od prodaje rashodovanih vozila putem licitacije	62.435					
6750	Prihod od prodaje otpadaka	94.475	406.667	21.733	150.000	5	14
6751	Prihod od prodaje - ostalo	3.199					
6760	Viškovi stalnih sredstava		11.601		12.000		
6761	Viškovi sirovina i materijala		2.004	2.391	3.000	119	80
6770	Naplaćena otpisana potraživanja od pravnih lica	748.399	285.688	449.386	280.000	157	160
6771	Naplaćena otpisana potraživanja- kućni savjeti	1.771.934	1.685.132	1.379.557	1.500.000	82	92
6772	Naplaćena otpisana potraživanja - građani	1.470.652	1.825.428	1.206.381	1.500.000	66	80
6773	Naplaćena otpisana potraživanja - usluge	118.194	311.523	64.975	25.000	21	
67901	Prihod od otpisa obaveza	3.187	549				
6791	Prihod od ukinutih rezervisanja za sudske sporove i sporove radnika	0	30.979	87	12.000		1
6792	Ostali prihodi	46	95	37	500	39	7
67	Ostali prihodi	4.272.522	4.559.665	3.124.548	3.482.500	69	90
6850	Dobici od uskladiivanja vrijednosti zaliha skladište nekurentnog materijala	11.200	7.688		600		
6871	Dobici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		598				
68	Prihodi/dobici po osnovu uskladiivanja vrijednosti imovine		8.286				
69	Efekti promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda, i prenos prihoda	850.128	201.867	80.429	10.000	40	
	UKUPNI PRIHODI	58.419.864	58.587.228	61.124.707	81.455.902	104	75

Rashodi

Ukupni rashodi Preduzeća u 2024. godini ostvareni su u iznosu od 84.008.485 KM i veći su u odnosu na rashode prethodne godine za 4% ili 3.475.253 KM.

Na povećanje rashoda u 2024. godini Uprava preduzeća nije mogla utjecati jer su posljedica:

- inflatornih kretanja,
- aktiviranja investicija usljed čega je došlo do povećanja rashoda po osnovu amortizacije,
- povećanja troškova zaposlenih kao posljedica potpisivanja kolektivnih ugovora između Vlade Kantona Sarajevo i Sindikata,
- povećanje troškova električne energije usljed povećanja cijena električne energije.

Tabela 4. Pregled ukupnih rashoda preduzeća u 2022/23/24. godine

OPIS	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	PLAN 2024	Indeks		
1	2	3	4	5	4/2	4/3	4/5
Poslovni rashodi	70.317.768	75.056.343	80.847.178	77.128.633	115	108	105
Finansijski rashodi	2.343	1.009	118.742	1.600			
Ostali rashodi	4.552.094	4.717.701	2.914.785	4.319.000	64	62	67

OPIS	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	PLAN 2024	Indeks		
1	2	3	4	5	4/2	4/3	4/5
Rashodi/gubici po osnovu umanjenja vrijednosti imovine		535.642	51.241			10	
Efekti promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda, promjena vrijednosti zaliha i prenos rashoda	366	222.537	76.538			34	
UKUPNO RASHODI	74.872.570	80.533.232	84.008.485	81.449.233	112	104	103

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi su rashodi koji nastaju iz operativnih aktivnosti odnosno pružanjem usluga vodosnabdijevanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. Čine ih troškovi sadržani u prodanim uslugama i robama te ostali troškovi perioda. U Bilansu uspjeha za 2024. godinu Preduzeće je iskazalo poslovne rashode u iznosu od 80.847.178 KM.

Materijalni troškovi

Tabela 5. Materijalni troškovi

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024	Povećanje /smanjenje	
1	2	3	4	5	6	(5-4)/4	(5-6)/6
51	Materijalni troškovi	12.231.093	13.740.666	16.513.063	17.210.000	20%	-4%
511	Utrošene sirovine i materijal	2.147.594	2.503.622	2.939.413	2.331.000	17%	26%
512	Utrošena električna energija	9.052.415	10.109.447	12.441.718	13.920.000	23%	-11%
512	Utrošena ostala energija (plin) i gorivo	831.946	807.965	784.466	696.000	-3%	13%
513	Utrošeni rezervni dijelovi	71.568	161.287	172.462	155.000	7%	11%
514	Otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma	127.571	158.345	175.003	108.000	11%	62%

Materijalni troškovi u 2024. godini iznose 16.513.063 KM i čine 17% ukupnih poslovnih rashoda Preduzeća. U odnosu na 2023. godinu ovi troškovi su veći za 2.772.396 KM ili 20%.

U okviru materijalnih troškova na kontu 511 - "Utrošene sirovine i materijal" troškovi materijala za hemijska sredstva, vodovodni materijal, građevinski materijal, elektro materijal, materijal za održavanje vozila i materijal za održavanje pumpi iznose 2.939.413 KM i ovi troškovi su veći za 17% u odnosu na ostvarene troškove u prethodnoj godini. Na povećanje ovih troškova utjecalo je povećanje troškova usljed inflatornih kretanja.

U okviru materijalnih troškova najveći su troškovi električne energije koji iznose 12.441.718 KM. U 2024. godini troškovi električne energije su činili 75% svih materijalnih troškova i 15% ukupnih poslovnih rashoda. U odnosu na 2023. godinu troškovi električne energije su povećani za 23% ili 2.332.271 KM. Razlog povećanja troškova električne energije su nove cijene električne energije u 2024. godini za 5% za srednjenaponsku mrežu i od 20% do 80% u zavisnosti od tarifne grupe za niskonaponsku mrežu u odnosu na prethodnu godinu. Utrošeno gorivo iskazano je u iznosu od 784.466 KM. U odnosu na 2024. godinu troškovi goriva su se smanjili za 3%. Razlog smanjenja u odnosu na 2023. godinu je smanjenje troškova goriva za teretna vozila i mašine za 10.870 KM.

Troškovi plata i ostalih primanja radnika

Tabela 6. Troškovi plata i ostalih primanja radnika

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024	Povećanje /smanjenje	
1	2	3	4	5	6	(5-4)/4	(5-6)/6
52	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	26.401.019	27.824.370	28.738.551	27.681.000	3%	4%
5200 do 5205	Troškovi plaća	12.339.582	13.078.508	13.580.355	12.957.000	4%	5%
5206.5207	Doprinosi iz PIO, zdravstvo i nezaposlene iz i na plaće	8.666.474	9.140.297	9.305.673	8.900.000	2%	5%
521	Troškovi naknada plaća	1.918.129	1.853.813	2.005.124	1.988.000	8%	1%
523	Troškovi službenih putovanja zaposlenih	12.822	8.055	12.604	28.000	56%	-55%

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024	Povećanje /smanjenje	
1	2	3	4	5	6	(5-4)/4	(5-6)/6
524	Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih	3.364.718	3.637.658	3.778.605	3.707.000	4%	2%
527	Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl.	46.144	53.079	54.526	51.000	3%	7%
529	Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	53.150	52.960	1.664	50.000	-97%	-97%

Topli obrok se isplaćuje u iznosu od 1% od prosječne plaće u FBiH po radnom danu.

Regres je isplaćen u iznosu od 50% prosječne plaće u FBiH i u 2023. godini je iznosio 687,00 KM po radniku.

Pomoći u slučaju smrti, bolesti i sl. zaposlenika ili članova uže porodice isplaćuju se u iznosu od tri prosječne mjesečne plaće zaposlenika isplaćene u FBiH, a prema posljednjim statističkim podacima.

Naknada troškova prevoza na posao i sa posla isplaćivana je u visini cijene mjesečne autobusne karte u javnom saobraćaju.

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja radnika u 2024. godini su iznosili 28.738.551 KM i čine 38% ukupnih poslovnih rashoda Preduzeća, isti troškovi su u 2023. godini činili 37% ukupnih poslovnih rashoda Preduzeća.

U odnosu na prethodnu godinu troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja radnika su se povećali za 914.181 KM ili 3%. Do povećanja troškova plata i ostalih primanja zaposlenika je došlo radi zaključenja novog Kolektivnog ugovoru za 2024. godinu.

Troškovi proizvodnih usluga

Tabela 7. Troškovi proizvodnih usluga

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024	Povećanje /smanjenje	
1	2	3	4	5	6	(5-4)/4	(5-6)/6
53	Troškovi proizvodnih usluga	1.794.704	1.809.984	2.108.175	1.618.600	16%	30%
531	Troškovi transportnih usluga	33.209	33.762	15.187	23.000	-55%	-34%
532	Troškovi usluga održavanja	790.405	774.898	905.169	611.600	17%	48%
533	Troškovi zakupa	2.717	7.725	2.510	3.000	-68%	-16%
535	Troškovi reklame	1.519	1.350	900	2.000	-33%	-55%
539	Troškovi ostalih usluga	966.855	992.249	1.184.409	979.000	19%	21%

Troškove proizvodnih usluga čine troškovi transportnih usluga, usluga održavanja i zaštite, troškovi zakupnina, reklamiranja i troškovi ostalih proizvodnih usluga.

U 2024. godini ovi troškovi su iznosili 2.108.175 KM i čine 3% od ukupnih poslovnih rashoda. Ovi troškovi su veći za 298.192 KM ili 16% u odnosu na prethodnu godinu.

Najveći dio troškova proizvodnih usluga odnosi se na troškove potrošnje vode sa izvorišta Jahorina u iznosu od 603.834 KM i Peračkog vrela u iznosu od 514.984 KM. Preduzeće sa JP Vodovod i kanalizacija a.d. Pale ima zaključen ugovor o isporuci pitke vode sa izvorišta Jahorina za naselja u Sarajevu za koja postoje tehnički uslovi za vodosnabdijevanje sa ovog izvorišta. Također, sa firmom BAGS - Energotehnika d.d. Vogošća Preduzeće ima zaključen ugovor o isporuci pitke vode sa izvorišta Peračko vrelo. Troškovi kupovine vode sa ovih izvorišta su u 2024. godini veći su za 211.142 KM (23%) u odnosu na 2023. godinu.

Amortizacija i troškovi rezervisanja

Obračun se vrši putem vremenske amortizacije linearnom metodom za svako sredstvo pojedinačno u skladu sa nomenklaturom stalnih sredstava sa amortizacijskim stopama i vijekom trajanja.

Tabela 8. Amortizacija i troškovi rezervisanja

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2023	Povećanje /smanjenje	
1	2	3	4	5	6	(5-4)/4	(5-6)/6
54	Amortizacija i troškovi rezervisanja	24.620.128	25.097.366	26.801.712	25.127.733	7%	6%
540	Amortizacija	24.479.091	24.930.699	25.163.455	25.127.733	1%	0%
547	Rezervisanja za naknade i druge beneficije za period od 12 mjeseci						
548	Troškovi rezervisanja za sudske sporove i štetne ugovore	134.500	158.490	1.638.257			100%
		6.537	8.177				

Amortizacija i troškovi rezervisanja za 2024. godinu iznose 26.801.712 KM što je za 7% više u odnosu na prethodnu godinu.

Učešće ovih troškova u poslovnim rashodima Preduzeća je 33%.

Nematerijalni troškovi

Tabela 9. Nematerijalni troškovi

KONTO	POZICIJA	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024	Povećanje /smanjenje	
1	2	3	4	5	6	(5-4)/4	(5-6)/6
55	Nematerijalni troškovi	5.270.774	6.583.956	6.685.677	5.491.300	2%	22%
550	Troškovi neproizvodnih usluga	1.144.311	1.246.241	1.804.037	1.052.000	45%	71%
551	Troškovi reprezentacije	2.845	9.451	16.046	10.100	70%	59%
552	Troškovi premija osiguranja	150.829	132.734	336.161	123.000	153%	173%
553	Troškovi platnog prometa	32.406	20.296	19.023	24.000	-6%	-21%
554	Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga	1.342.345	2.232.187	1.859.510	1.748.000	-17%	6%
555	Troškovi poreza, naknada, taksi i dr. dažbina na teret pravnog lica	2.458.305	2.329.316	2.287.520	2.187.600	-2%	5%
556	Troškovi članskih doprinosa i sl. obaveza	11.467	28.344	10.593	30.500	-63%	-65%
559	Ostali nematerijalni troškovi	128.265	585.388	352.788	316.100	-40%	12%

U nematerijalne troškove spadaju troškovi raznih neproizvodnih usluga, reprezentacije, premije osiguranja, platnog prometa, poštanskih, telekomunikacionih usluga, poreza, naknada, taksi, članskih doprinosa i drugih propisanih dažbina. Ovi troškovi čine 8% ukupnih poslovnih rashoda Preduzeća.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 6.685.677 KM, od kojih su najznačajniji troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga u iznosu od 1.859.510 KM, troškovi poreza, naknada, taksi i dr. dažbina u iznosu od 2.287.520 KM, troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 1.804.037 KM.

Nematerijalni troškovi u 2024. godini su veći u odnosu na troškove iz prethodne godine za 2% ili za 101.721 KM.

U odnosu na plan za 2024. godinu ovi troškovi su ostvareni u procentu većem za 22% od planiranih.

Tabela 10. Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima

OPIS	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	PLAN 2024
Poslovni rashodi	70.317.768	75.056.343	80.847.178	77.128.633
Poslovni prihodi	52.816.608	53.932.419	57.540.152	77.466.702
Pokrivenost pos. rashoda sa pos. prihodima	75%	72%	71%	100%

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi u 2024. godini iznose 118.742 KM.

Ostali rashodi

Ukupni ostali rashodi iskazani su u iznosu od 2.914.785 KM. Najveći dio se odnosi na rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisanih nenaplaćenih potraživanja. Samo utužena potraživanja za vodu i usluge čine 2.334.989 KM:

– Rashodi po osnovu utuženih potraživanja- domaćinstva u zgradama	1.426.149	KM
– Rashodi po osnovu utuženih potraživanja- domaćinstva u privatnim kućama	850.233	KM
– Rashodi po osnovu utuženih potraživanja- usluge	58.607	KM
	2.334.989	KM

Rashodi po osnovu utuženih potraživanja u 2024. godini su manji za 770.663 KM.

Analitički pregled rashoda preduzeća

U sljedećoj tabeli dat je detaljan pregled planiranih i ostvarenih rashoda.

Tabela 11. Analitički pregled planiranih i ostvarenih rashoda u 2022/23/24.godini

Konto	Opis	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	5/4	5/6
5110	Utrošeni kancelarijski materijal	54.937	51.472	47.335	50.000	92	95
51101	Utrošeni obrasci računa za vodu	360	588	560	500	95	112
5111	Utrošeni kanalizacioni materijal (KLASA 84)	457.519	550.568	347.606	485.000	63	72
51112	Utrošene sirovine i materijal-ostali materijal	14.484	36.613	91.795	30.000	251	306
51113	Utrošene sirovine i materijal - blagajna	1.576	3.151	865	3.500	27	25
5112	Utrošeni materijal za higijenu (KLASA 51)	22.712	15.829	28.115	17.000	178	165
5113	Utrošeni materijal za hemijska sredstva (KLASA 52)	343.044	343.969	432.982	350.000	126	124
5114	Utrošeni vodovodni materijal (KLASA 83)	898.093	869.556	1.197.775	750.000	138	160
5115	Utrošeni građevinski materijal (KLASA 82)	112.086	116.531	107.764	115.000	92	94
5117	Utrošeni materijal za održavanje vozila (KLASA 74-78)	140.980	120.186	129.412	130.000	108	100
5118	Utrošeni materijal za održavanje pumpi	99.964	382.043	553.104	390.000	145	142
5119	Utrošeni materijal nabavljen sredstvima Kantona	1.838	13.116	2.099	10.000	16	21
5120	Utrošena el. energije - proizvodna	8.961.531	10.027.806	12.359.360	13.800.000	123	90
5121	Utrošena el. energije - režijska	90.883	81.641	82.359	120.000	101	69
5122	Troškovi goriva i maziva (skladište)	44.605	29.991	34.537	40.000	115	86
5123	Troškovi goriva za putnička vozila	71.959	78.676	66.890	65.000	85	103
5124	Troškovi goriva za teretna vozila i mašine	441.338	369.514	360.870	350.000	98	103
5125	Troškovi plina	262.215	315.922	306.665	230.000	97	133
5126	Troškovi centralnog grijanja	11.829	13.863	15.505	11.000	112	141
5130	Utrošeni rezervni dijelovi	71.568	161.287	172.462	155.000	107	111
5140	Otpis sitnog inventara u upotrebi	117.825	113.554	147.116	85.000	130	173
5141	Otpis auto guma	9.746	44.790	27.887	23.000	62	121
51	Materijalni troškovi	12.231.093	13.740.666	16.513.063	17.210.000	120	96
5200	Neto plate iz tekućeg rada	10.251.096	10.832.000	11.250.875	10.780.000	104	104
5201	Plate za rad na državne praznike	61.199	73.288	63.998	72.000	87	89
5202	Plate za rad duži od punog radnog vremena	65.909	65.629	113.433	75.000	173	151
5203	Plate za noćni rad	373.469	373.454	365.677	370.000	98	99
5204	Plate za minuli rad	1.426.060	1.516.389	1.543.501	1.490.000	102	104
5205	Plate iz osnova stimulacije	161.848	217.748	242.872	170.000	112	143
5206	Doprinosi za PIO, zdravstvo i nezaposlene iz plaća	6.473.752	6.827.692	6.951.199	6.600.000	102	105
5207	Doprinosi za PIO, zdravstvo i nezaposlene na plaće	2.192.722	2.312.605	2.354.474	2.300.000	102	102
5210	Troškovi naknada plata za godišnji odmor	1.272.881	1.252.489	1.276.443	1.400.000	102	91

Konto	Opis	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	5/4	5/6
5211	Troškovi naknada plata za vrijeme praznika	162.196	168.145	195.674	185.000	116	106
5212	Troškovi naknada plata za plaćeno odsustvo	93.905	96.701	89.128	95.000	92	94
5213	Troškovi naknada plata za vrijeme bolovanja do 42 dana	318.518	330.824	429.078	300.000	130	143
5214	Troškovi naknada plaća za bolovanje preko 42 dana	70.628	5.654	14.801	8.000		185
5230	Troškovi dnevnica za službena putovanja u zemlji	125	600	850	2.000	142	43
5232	Troškovi smještaja na službenim putovanjima u zemlji		288		1.000		
5233	Dnevnice za službena putovanja u inostranstvu	8.055	3.420	4.430	10.000	130	44
5234	Troškovi prevoza na služ. putu u inostranstvu	896	753	544	5.000	72	11
5235	Troškovi smještaja na službenom putu u inostranstvu	3.071	2.687	6.175	9.000	230	69
5236	Ostali troškovi službenih putovanja u inostranstvu (prevoz, reprezentacija)			310			
5238	Ostali troškovi službenih putovanja	674	307	295	1.000	96	30
5240	Troškovi toplog obroka zaposlenih	2.030.105	2.222.963	2.329.583	2.200.000	105	106
5241	Troškovi prevoza na posao i sa posla	616.406	592.525	577.025	600.000	97	96
5242	Troškovi regresa za godišnji odmor	471.528	544.852	577.080	550.000	106	105
5243	Troškovi za otpremnine prilikom odlaska u penziju				120.000		
5245	Troškovi u slučaju teže bolesti	119.570	117.273	179.118	120.000	153	149
5246	Pomoć naknade troškova sahrane u slučaju smrti	117.143	150.078	90.738	100.000	60	91
5247	Kotizacija za seminare, savjetovanja, simpozije	6.543	4.011	9.541	10.000		95
5248	Naknade za stručno usavršavanje i osposobljavanje	3.424	5.956	15.520	7.000		
5270	Troškovi naknada članovima Skupštine društva	2.399	4.125	5.997	5.000	145	120
5271	Troškovi naknada članovima Nadzornog odbora	18.227	20.002	18.803	20.000	94	94
5272	Troškovi naknada članovima Odbora za reviziju	18.227	20.680	20.683	18.000	100	115
5273	Troškovi naknada direktora interne revizije	7.291	8.272	9.043	8.000	109	113
5290	Troškovi po osnovu povremenih i privremenih poslova	53.150	52.960	1.664	50.000	3	3
52	Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih	26.401.019	27.824.370	28.738.551	27.681.000	103	104
5310	Troškovi transportnih usluga tudim kamionom i bagerom	4.770	17.079	8.210	15.000	48	55
5311	Troškovi špediterskih usluga i carinskih taksi		118	288			
5312	Troškovi transporta novca	20.400	8.268	700		8	
5317	Usluge Bihamk-a (prevoz hav. vozila i vozila u kvaru)	2.999	5.358	5.989	4.000	112	150
5318	Usluge nadzora i održavanja sistema tehničke zaštite	5.040	2.940		4.000		
5320	Troškovi održavanja građevinskih objekata - vodovodne i kanalizacione mreže	41.118	135.048	66.946	80.000	50	84
5321	Troškovi održavanja opreme	506.156	381.559	517.408	300.000	136	172
53212	Troškovi iznajmljivanja printera	45.247	29.737	43.130	35.000	145	123
53214	Održavanje soft startera Butila	3.540		7.780			
53216	Pristup na pravnu bazu Paaragraf Lex BA biznes paket	392	450	495	600	110	83
53217	Dizajn i održavanje web stranice		5.979	2.065	7.000	35	30
53219	Troškovi optimizacije i vođenja društvenih mreža			1.170			
5322	Troškovi održavanja transportnih sredstava	109.332	127.036	198.132	100.000	156	198
5323	Troškovi održavanja putničkih automobila	6.369	13.404	11.009	7.000	82	157
5324	Troškovi održavanja pumpi za vodu	684	22.727	12.874	24.000	57	54
5325	Troškovi pregleda i ovjere vodomjera	9.166	25.654	6.194	25.000	24	25
53252	Troškovi kalibracije laboratorijske opreme na PPOV Butile	2.574	403	330	1.000	82	33
53253	Kalibracija vodomjera	917					
5326	Usluge održavanja i uređenja okoliša		2.615	2.907		111	
5327	Usluge održavanja hardvera i softvera za vodomjere	3.636	6.095	3.500	7.000	57	50
53271	Troškovi održavanja softvera - GIS	35.500		4.550			
5329	Usluge satelitskog praćenja vozila	25.773	24.191	26.677	25.000	110	107
5330	Troškovi održavanja zajedničkih dijelova zgrada	2.717	3.041	2.510	3.000	83	84
5332	Troškovi zakupa zemljišta - opštine		4.684				
5350	Troškovi reklame	1.519	1.350	900	2.000	67	45
5390	Potrošnja vode sa izvorišta Jahorina	536.854	526.468	603.834	500.000	115	121

Konto	Opis	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	5/4	5/6
5391	Potrošnja vode sa Peračkog vrela	401.240	381.208	514.984	380.000	135	136
5392	Troškovi priključka struje i opravke kablova	4.554	2.712	5.214	3.000	192	174
5393	Potrošnja vode naselje Novakovići (Tilava)	14.434	9.826	10.097	11.000	103	92
5394	Potrošnja vode JKP Trnovo	9.773	72.034	50.280	85.000	70	59
53	Troškovi proizvodnih usluga	1.794.704	1.809.984	2.108.175	1.618.600	116	130
5400	Amortizacija nematerijalnih stalnih sredstava	178.403	175.173	165.474	175.793	94	94
5401	Amortizacija vodovodne mreže	5.396.817	5.201.188	5.256.078	5.246.146	101	100
5402	Amortizacija građ. Objekata vodovoda (rez. pumpne st. bunari)	13.878.133	6.459.763	6.433.174	6.514.241	100	99
54022	Amortizacija imovine sa pravom korištenja	11.724	4.665	1.893	5.088	41	37
5403	Amortizacija kanalizacione mreže		7.668.011	7.668.859	7.731.110	100	99
5404	Amortizacija upravnih zgrada	193.590	195.676	195.201	197.246	100	99
5405	Amortizacija pumpi i ostale opreme za primarnu proizvodnju	289	1.295.378	1.292.881	1.306.456	100	99
5406	Amortizacija ostale opreme (računari, kopir aparati)	3.990.469	3.046.006	3.130.992	3.061.654	103	102
5407	Amortizacija alata, pogonskog i kancela. namještaja	390.895	392.958	400.625	395.471	102	101
5408	Amortizacija transportnih sredstava	438.820	491.882	618.277	494.527	126	125
5471	Rezervisanja za naknade i druge beneficije za period od 12 mjeseci	134.500	158.490	1.638.257			
5480	Troškovi rezervisanja za sudske sporove i tetne ugovore	6.537	8.177				
54	Amortizacija do visine porazno priznatih rashoda	24.620.177	25.097.366	26.801.712	25.127.733	107	107
5500	Troškovi zdravstvene usluge- sistematski pregledi radnika	9.753	5.625	14.575	10.000		146
55001	Troškovi procjene rizika radnog mjesta- JU Zavod za medicinu rada		48.000		6.000		
5501	Troškovi advokatskih usluga	6.974	6.638	14.811	6.000		
55010	Troškovi usluge vještačenja	6.630	7.815	7.240		93	
550141	Troškovi energetskog audita za objekte na PPOV Butile		3.675				
550100	Troškovi postupka medijacije	2.186					
55011	Troškovi održavanja zelenih površina	3.837		1.374			
55013	Troškovi konsultantskih usluga	450					
55014	Troškovi izrade elaborata tehničkog prijema PPOV Butile	5.500					
55015	Troškovi raznih mjerenja na PPOV Butila - buke,plinova i dr.	46.831	4.380	7.522	10.000	172	75
55016	Troškovi izrade projektna dokumentacije	10.669	19.480	720	20.000	4	4
550161	Troškovi izrade tehničke dokumentacije za implementaciju ERP SISTEMA		4.800				
55017	Izrada elaborata privremene izmjene saobraćaja	2.973	5.950	8.800	6.000	148	147
55018	Troškovi procjene	5.980	19.992		50.000		
55019	Usluge geološkog istraživanja - Sedrenik	4.200					
5502	Troškovi odvoza smeća	54.230	62.598	52.377	50.000	84	105
55021	Troškovi odvoza opasnog otpada	1.440	1.232				
55022	Troškovi zbrinjavanja opasnog otpada			725			
5503	Troškovi revizorskih usluga	12.000	20.000	11.800	24.000	59	49
5504	Troškovi dezinfekcije i deratizacije	27.959	30.240	30.385	25.000	100	122
5505	Troškovi analize vode	50.405	47.254	57.074	40.000	121	143
55051	Troškovi fizičko-hemijske analize otpadnih voda	51.043	28.818	18.475	30.000	64	62
55053	Usluge demonstracije osiguranja kvaliteta u laboratoriji	600					
55054	Usluge sistema za uparavanje - laboratorija		7.540		8.000		
5506	Troškovi opravki ulica - asfaltiranje prokopa	793.521	901.191	1.553.355	750.000	172	
55061	Troškovi inženjeringa na području geotehnike Čadordžina,Karpuzova,Adžemova	5.950					
5507	Troškovi naknade opštinama za prokope ulica	5.493	16.681	19.442	12.000	117	162
5508	Troškovi provjere kvaliteta - ISO 9001	4.332	4.332	5.361	5.000	124	107
55081	Troškovi plana zaštite ljudi i materijalnih dobara od nesreća	24.600					
55091	Usluge čišćenja poslovnog prostora po ugovoru	6.754					
5510	Troškovi reprezentacije	2.646	5.484	11.854	10.000		119
5511	Troškovi reprezentacije u poklonima			192			
5512	Troškovi nabavke cvijeća	200	90		100		

Konto	Opis	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	5/4	5/6
5516	Troškovi reprezentacije kotizacija- komunalijada		3.877	4.000		103	
5520	Troškovi osiguranja vozila	41.015	42.917	63.278	40.000	147	158
5521	Troškovi osiguranja od opće odgovornosti	69.443	57.869	73.692	40.000	127	184
55218	Ispitivanje gromobranske opreme PPOV Butila		5.000		5.000		
55219	Održavanje rasvjete na PPOV Butila			5.985			
5522	Troškovi osiguranja radnika	38.147	24.833	45.606	35.000	184	130
55220	Održavanje i servisiranje aeracionog sistema bazena PPOV Butile			147.405			
5524	Troškovi ostalih osiguranja	2.225	2.115	195	3.000	9	6
5530	Troškovi bankovne provizije Unicredit banka	6.276	5.660	3.521	6.000	62	59
5531	Troškovi bankovne provizije Raiffeisen banka	1.861	985	780	1.000	79	78
5532	Troškovi bankovnih usluga - garancije i konverzija	0	192	2.373			
5534	Troškovi bankovne provizije - Intesa Sanpaolo banka	243	280	314	500	112	63
5536	Troškovi bankarske provizije -Sparkasse bank	259	311	312	500	100	62
5539	Troškovi bankovne provizije BBI-a banke	23.390	12.432	10.841	15.000	87	72
55390	Troškovi bankovne provizije Sberbank d.d.	165					
55391	Troškovi bankovne provizije ZiraatBank BH d.d.	142	317	557	500	176	111
55392	Troškovi bankovne provizije ASA banka	71	119	128	500	107	26
55393	Troškovi bankovne provizije Addico Bank			196			
5540	Troškovi telefonskih usluga	55.429	36.009	32.399	35.000	90	93
5541	Troškovi usluga mobitela	41.001	36.922	38.944	30.000	105	130
5542	Troškovi usluga internet	86.845	78.203	80.096	65.000	102	123
5543	Troškovi isporuke računa putem pošte	1.145.192	1.402.015	1.395.200	1.000.000	100	140
55431	Poštanske usluge - prenos podataka	13.348	3.739	10.947	6.000		182
55432	Troškovi naplate računa pošta		663.774	301.913	600.000	45	50
5544	Ostali troškovi poštanskih usluga	531	11.525	13	12.000		
5551	Troškovi poreza na vozila	2.263	2.660	1.780	2.500	67	71
5552	Troškovi administrativne takse	7.899	7.814	7.476	8.000	96	93
5553	Troškovi sudskih taksi	32.620	39.331	35.268	30.000	90	118
5554	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	67.391	70.895	72.935	65.000	103	112
5555	Naknada za vode - opća vodna naknada	67.391	70.895	72.935	65.000	103	112
5556	Troškovi posebne vodne naknade za zahvaćenu vodu	567.488	605.672	643.395	600.000	106	107
5557	Naknada za šume	12.454					
55581	Troškovi PDV-a na vodne naknade- interna faktura	1.700.736	1.363.967	1.405.142	1.300.000	103	108
55582	Troškovi obračunatog PDV-a na stalna sredstva-interna faktura	63	35	2.163	100		
55583	Troškovi obračunatog PDV-a na umanjenje vrijednosti zaliha		168.046	46.426	117.000	28	40
5560	Troškovi članarine udruženju poslodavaca komunalne privrede u FBiH	11.287	11.001	10.593	10.500	96	101
5561	Troškovi članarine Vanjskotrgovinskoj komori BiH	180	17.343		20.000		
5590	Ostali razni troškovi			100			
55904	Troškovi oglašavanja	9.173	7.896	13.083	10.000	166	131
55905	Troškovi oglasa javnih nabavki	17.641	29.860	25.071	25.000	84	100
55907	Troškovi stručne literature	968	684	1.318	1.000	193	132
55908	Troškovi baždarenja boca za hlór	11.200	10.760	19.000	5.000	177	380
5591	Ostali razni troškovi			80			
55910	Troškovi fotokopiranja, prepisa, izrade naljepnica, RTV i korištenja KAT	10.289	9.791	13.784	10.000	141	138
55911	Troškovi tehničkog pregleda i registracije vozila	47.965	53.482	55.415	45.000	104	123
55913	Troškovi naknada za dozvolu u radiokomunikacijama	8.980	8.980	9.285	9.000	103	103
55918	Troškovi korištenja cestovnog zemljišta	4.050	3.920	17.637	5.000		
55919	Ostali razni troškovi	6.761	5.668	13.825	6.000		
55920	Troškovi iznajmljivanja printera za printanje računa za potrošače	5.523					
5594	Troškovi projekta za izdavanja vodne dozvole	4.860					
5595	Troškovi projekta uvođenja DMS sistema		41		100		

Konto	Opis	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Ostvareno 2024	Plan 2024.	Indeks	
1	2	3	4	5	6	5/4	5/6
55951	Troškovi komisije za tehnički pregled radova na rekonstr.vodovodne mreže	855	0				
55952	Troškovi komisije za vršenje tehn.pregleda radova -Gornji Kromolj		2.903				
55953	Troškovi konsultantskih usluga		451.404	184.189	200.000	41	92
55	Nematerijalni troškovi	5.270.774	6.583.956	6.685.677	5.491.300	102	122
	UKUPNI POSLOVNI RASHODI	70.317.768	75.056.343	80.847.178	77.128.633	108	105
5610	Rashodi od zateznih kamata iz dužničko-povjerilačkih odnosa		607	118.569	1.000		
56130	Rashodi od kamata po osnovu korištenih najмова	1.166	393	173	600	44	29
5617	Kamata po obračunatom PDV-u na PVN	1.177	10				
56	Finansijski rashodi	2.343	1.009	118.742	1.600	11.764	7.421
5700	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	111.972	16				
5751	Rashod materijala	60.436					
5760	Manjkovi materijala		16.680				
5780	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-pravna lica		871.259		500.000		
5781	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-kućni savjeti	2.046.770	1.122.044	1.426.149	1.500.000	127	95
5782	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-gradani	1.701.186	1.036.266	850.233	1.200.000	82	71
5783	Rashodi po osnovu utuženih potraživanja-usluge	9.669	947.342	58.607	400.000	6	15
5786	Otpis potraživanja iz ranijih godina-široka potrošnja	215.459	109.256	137.771	100.000	126	138
5787	Otpis potraživanja iz ranijih godina-pravna lica	87.482	49.291	54.992	30.000	112	183
5790	Novčane kazne za privredne prestupe i prekršaje preduzeća	11.080	8.991	13.270	10.000	148	133
5791	Naknadno utvrđeni ostali troškovi iz ranijih godina	20.008	3.437	5.843	4.000	170	146
5794	Troškovi sudskih i drugih sporova	247.783	72.033	184.394	75.000		
5795	Naknade štete trećim licima	40.250	201.059	17.676	200.000	9	9
5797	Troškovi kamate po tužbi radnika		280.027	165.848	300.000	59	55
57	Ostali rashodi i gubici	4.552.094	4.717.701	2.914.785	4.319.000	62	67
5810	Gubitci od umanjenja vrijednosti nekretnina,postrojenja i opreme			34.246			
5850	Umanjenje vrijednosti zaliha sirovina i materijala		535.642	16.995		3	
58	Rashodi/gubici po osnovu umanjenja vrijednosti imovine		535.642	51.241		10	
5910	Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina		221.580	75.628		34	
5912	Rashodi po osnovu neto plaća iz prethodnih godina-presuda		590	910		154	
5914	Rashodi po osnovu doprinosa iz prethodnih godina-presuda		367				
5916	Rashodi vodnih naknada po tužbama	366					
59	Efekti promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda, promjena vrijednosti zaliha i prenos rashoda	366	222.537	76.538		34	
	UKUPNO RASHODI	74.872.570	80.533.232	84.008.485	81.449.233	104	103

Poslovni rezultat

Tabela 12. Poslovni rezultat u 2022/23/24. godini

KONTO	OPIS	2022	2023	2024	PLAN 2024	indeks
1	2	3	4	5	6	
	Poslovni prihodi	52.816.608	53.262.983	57.540.152	77.466.702	108
60	Prihodi od prodaje vode i usluga odvodnje	41.525.248	40.190.438	41.469.041	40.921.911	103
62	Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	4.563.121	5.875.152	8.190.865	8.255.000	139
65	Ostali poslovni prihodi	6.728.239	7.197.393	7.880.246	28.289.791	109
	Poslovni rashodi	70.317.768	75.056.343	80.847.178	77.128.632	108
51	Materijalni troškovi	12.231.093	13.740.666	16.513.063	17.210.000	120
52	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	26.401.019	27.824.370	28.738.551	27.681.000	103
53	Troškovi proizvodnih usluga	1.794.704	1.809.984	2.108.175	1.618.600	116
540 do 542	Amortizacija	24.613.640	24.930.699	25.163.455	25.127.733	101
543 do 549	Troškovi rezervisanja	6.537	166.667	1.638.257		
55	Nematerijalni troškovi	5.270.774	6.583.956	6.685.677	5.491.300	102
	Dobit/Gubitak od poslovnih aktivnosti	-17.501.160	-21.793.360	-23.307.026	338.069	107
66	Finansijski prihodi	469.406	554.427	379.579	496.100	68
56	Finansijski rashodi	2.343	1.009	118.742	1.600	
	Dobit/Gubitak od finansijskih aktivnosti	467.063	553.417	260.837	494.500	47
	Gubitak redovne aktivnosti	-17.034.097	-21.239.943	-23.046.190	832.569	109
67	Ostali prihodi i dobici	4.272.522	4.559.665	3.124.548	3.482.500	69
57	Ostali rashodi i gubici	4.552.094	4.717.701	2.914.785	4.319.000	62
	Dobit/Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda	-279.571	-158.035	209.763	-836.500	-133
68	Prihodi/dobici po osnovu uskladjivanja vrijednosti imovine	11.200	8.286		600	
58	Rashodi/gubici po osnovu umanjenja vrijednosti imovine		535.642	51.241		10
69	Efekt promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda, i prenos prihoda	850.128	201.867	80.429	10.000	40
59	Efekt promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda, promjena vrijednosti zaliha i prenos rashoda	366	222.537	76.538		34
	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	-16.452.706	-21.946.004	-22.883.778	6.670	104

Preduzeće je u 2024. godini iskazalo gubitak u iznosu od 22.883.777 KM. Povećanje gubitka u poslovanju Preduzeća za 4%, odnosno 937.773 KM u odnosu na 2023. godinu je prije svega rezultat povećanja poslovnih rashoda u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu za 5.790.835 KM ili 8%. Naime, u 2024. godini na povećanje poslovnih rashoda prvenstveno je uticalo povećanje:

– Materijalnih troškova za	20% ili 2.772.396	KM
– Troškova plaća i ostalih ličnih primanja za	3% ili 914.181	KM
– Troškova proizvodnih usluga	16% ili 298.192	KM
– Amortizacije i troškova rezervisanja	1% ili 232.756	KM
– Nematerijalnih troškova	2% ili 101.721	KM

U odnosu na plan, poslovni gubitak u 2024. godini je veći za 937.773 KM ili 4% iz razloga što planirana sredstva iz Budžeta KS za pokriće gubitka poslovanja u 2024. godini u iznosu od 20.550.000 KM nisu doznačena Preduzeću skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima KS.

3.2 Bilans stanja

Bilans stanja daje trenutnu sliku veličine i strukture sredstava i njihovih izvora. Aktiva prikazuje sredstva, odnosno imovinu, a pasiva izvore sredstava, odnosno kapital i obaveze. Bilans stanja predstavlja pregled sredstava, obaveza i kapitala preduzeća na određeni dan.

Tabela 13. Bilans stanja na dan 31.12.2024. godine

OPIS	31.12.2023.	31.12.2024.	Povećanje/smanjenje
1	2	3	(3-2)/2
Dugoročna imovina	752.195.143	738.833.667	-2%
Kratkoročna imovina	19.747.407	21.908.547	11%
Poslovna aktiva	771.942.550	760.742.214	-1%
Kapital	617.252.382	594.277.337	-4%
Dugoročne obaveze	120.741.806	127.850.036	6%
Kratkoročne obaveze	33.948.362	38.614.841	14%
Poslovna pasiva	771.942.550	760.742.214	-1%

Imovina preduzeća

Dugoročna imovina

Prema knjigovodstvenoj evidenciji Preduzeće je u ovom izvještajnom periodu raspolagalo ukupnom imovinom u vrijednosti od 738.833.667 KM. Od toga dugoročna imovina iznosi 733.971.092 KM.

Tabela 14. Dugoročna imovina na dan 31.12.2024. godine

OPIS	31.12.2023.	31.12.2024.	Povećanje/smanjenje
1	2	3	(3-2)/2
DUGOROČNA IMOVINA	752.193.439	738.833.667	-2%
Nekretnine, postrojenja i oprema	747.257.413	733.971.092	-2%
Zemljište	21.029.214	21.029.214	0%
Građevinski objekti	677.398.160	662.114.227	-2%
Postrojenja i oprema	39.376.956	35.454.070	-10%
Transportna sredstva	1.599.239	2.713.562	70%
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	7.845.471	12.651.646	61%
Ostala dugoročna materijalna imovina	8.373	8.373	0%
Imovina sa pravom korištenja -građevinski objekti	1.704	19.690	
Nematerijalna sredstva	438.002	354.553	-19%
Koncesije, patenti, licence i druga prava	72.966	98.067	34%
Ostala nematerijalna sredstva	365.036	256.485	-30%
Finansijska imovina	11.024	1.333	-88%
Ostala imovina i potraživanja	4.487.000	4.487.000	0%
POSLOVNA AKTIVA	771.942.551	760.742.214	-1%

U građevinske objekte najvećim dijelom spada vodovodna i kanalizaciona mreža, rezervoari, pumpne stanice i elektro mašinska postrojenja i njihova vrijednost na dan 31.12.2024. godine iznosila je 662.114.227 KM.

U opremu spadaju postrojenja, razne mašine, alati i kancelarijski namještaj i njihova vrijednost na dan 31.12.2024. godine iznosila je 35.454.070 KM.

U transportna sredstva spadaju putnička i teretna vozila i njihova vrijednost na dan 31.12.2024. godine iznosila je 2.713.562 KM.

Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi u 2024. godini iznose 12.651.646 KM i veća su odnosu na prethodnu godinu za 4.806.175 KM (61%).

Kratkoročna imovina

Kratkoročna imovina u bilansu stanja na dan 31.12.2024. godine iskazana je u iznosu od 21.230.696 KM, a čine je vrijednost materijala u skladištu, kratkoročna potraživanja, novčana sredstva na računu i blagajni, ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku i ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja. Kratkoročnu imovinu čini 3% ukupne imovine i na dan 31.12.2024. godine bila je veća za 1.483.286 KM (8%) u odnosu na 31.12.2023. godine.

Tabela 15. Kratkoročna imovina na dan 31.12.2024. godine

OPIS	31.12.2023.	31.12.2024.	Povećanje/smanjenje
1	2	3	(3-2)/2
KRATKOROČNA IMOVINA	19.747.407	21.908.547	11%
Zalihe	3.042.471	3.604.022	18%
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	3.023.264	3.584.815	19%
Dati avansi	19.207	19.207	0%
Potraživanja od kupaca	5.933.339	6.102.421	3%
Ostala finansijska imovina	2.981.413	3.480.530	17%
Novac i novčani ekvivalenti	4.678.327	5.517.529	18%
Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	3.111.857	3.204.045	3%

Zalihe čine sirovine, materijal, rezervni dijelovi, sitan inventar i dati avansi u iznosu 3.604.022 KM i veća su za 561.551 KM (18%) u odnosu na 31.12.2023. godine.

Preduzeće je angažovalo sudskog procjenitelja i izvršilo procjenjivanje zaliha po MRS 2. Ovlašteni procjenitelj je iskazao manju procijenjenu vrijednost od knjigovodstvene na kontu 1014 Rezervni dijelovi Butila za 1.154,26 KM. Na osnovu dostavljenog Izvještaja o procjeni vrijednosti zaliha od strane ovlaštenog procjenitelja, Služba za računovodstvo i finansije je izvršila usklađivanje knjigovodstvene evidencije sa istim na dan 31.12.2024. (Odluka broj: 79/25 od 28.02.2025.godine).

Potraživanja od kupaca na dan 31.12.2024. godine iznose 6.102.421 KM i veća su u odnosu na prethodnu godinu za 169.082 KM (3%) te ih čine:

— Kupci za vodu - pravna lica	2.078.970 KM
— Kupci za vodu - široka potrošnja	2.936.176 KM
— Kupci za usluge - pravna lica	981.832 KM
— Kupci za usluge - fizička lica	105.443 KM

Novac i novčani ekvivalenti na dan 31.12.2024. godine iznose 5.517.529 KM i veća su za 839.202 KM ili 18% u odnosu na 31.12.2023. godine.

Izvori sredstava

Izvori sredstava Preduzeća predstavljaju porijeklo, odnosno način na koji su sredstva pribavljena. Izvore sredstava čine kapital i obaveze.

Kapital

Kapital Preduzeća na dan 31.12.2024. godine je iskazan u iznosu od 594.466.587 KM.

Tabela 16. Kapital na dan 31.12.2024. godine

POZICIJA	31.12.2023.	31.12.2024.	Povećanje/smanjenje
1	2	3	(3-2)/2
KAPITAL	617.252.382	594.277.337	-15%
Osnovni kapital	10.000	10.000	
Rezerve	684.019.930	662.073.926	-7%
Revalorizacije rezerve	-3.358	-94.625	
-Gubitak do visine kapitala	66.774.190	67.711.964	
Gubitak ranijih godina	44.828.186	44.828.186	
Gubitak izvještajne godine	21.946.004	22.883.778	96%

Obaveze

Obaveze čine dugoročne i kratkoročne obaveze i na dan 31.12.2024. godine iznose 166.464.877 KM.

Tabela 17. Obaveze na dan 31.12.2024. godine

POZICIJA	31.12.2023.	31.12.2024.	Povećanje/smanjenje
1	2	3	(3-2)/2
DUGOROČNE OBAVEZE	120.741.806	127.850.035	6%
KRA TKOROČNE OBAVEZE	33.948.362	38.614.842	14%
Ukupno obaveze	154.690.168	166.464.877	8%

Dugoročne obaveze

Tabela 18. Dugoročne obaveze na dan 31.12.2024. godine

POZICIJA	31.12.2023.	31.12.2024.	Povećanje/smanjenje
1	2	3	(3-2)/2
DUGOROČNE OBAVEZE	120.741.806	127.850.035	6%
Obaveze po uzetim kreditima i najmovima	22.380.813	31.326.315	40%
Odgođeni prihod	90.063.639	87.052.865	-3%
Rezervisanja	8.297.354	9.470.855	14%

Dugoročne obaveze na dan 31.12.2024. godine iznose 127.850.035 KM, a u okviru njih najveći dio predstavljaju dugoročna razgraničenja u iznosu od 87.052.865 KM koja se odnose najvećim dijelom na neamortizovanu vrijednost stalnih sredstava finansirana iz doniranih sredstava Kantona Sarajevo, općina i drugih donatora. Ukupne dugoročne obaveze su se povećale za 7.108.229 KM (6%).

Na dan 31.12.2024. godine dugoročne obaveze po uzetim kreditima i najmovima iznose 31.326.315 KM, a uglavnom se odnose na dugoročni finansijski kredit EBRD-a.

Kratkoročne obaveze

Tabela 19. Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2024. godine

POZICIJA	31.12.2023.	31.12.2024.	Povećanje/smanjenje
1	2	3	(3-2)/2
KRA TKOROČNE OBAVEZE	33.948.362	38.614.842	14%
Finansijske obaveze	13.054.127	15.378.018	18%
Obaveze prema dobavljačima	8.866.162	9.944.919	12%
Obaveze po uzetim kreditima	4.187.965	5.433.099	30%
Odgođeni prihod	11.110.459	12.131.049	9%
Rezervisanja	128.512	128.512	0%
Ostale obaveze uključujući i razgraničenja	9.655.264	10.977.261	14%

Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2024. godine iznose 38.614.842 KM.

3.3 Izvještaj o gotovinskim tokovima

Izvještaj o gotovinskim tokovima prikazuje prilive i odlive gotovine kao rezultat finansijskih aktivnosti preduzeća. Novčana sredstva na računima i blagajni na dan 31.12. 2024. godine iznose 5.517.529 KM.

Tabela 20. Izvještaj o gotovinskim tokovima na dan 31.12.2024. godine

OPIS	2023.	2024.
1. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Dobit / Gubitak prije oporezivanja	-21.946.004	-22.883.778
Usklađenja		
Amortizacija	24.930.699	25.163.455
(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto	16	
Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		34.246
(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto	-9.062.464	
Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagodavanje vrijednosti zaliha, neto	1.096.576	401.636
(Otpuštanje)/dodatno priznata rezervisanja, neto	15.801	
Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha	-360.693	-187.935
Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha	1.009	118.742
Promjene u obrtnom kapitalu		
Smanjenje/povećanje zaliha	546.221	-561.551
Smanjenje/povećanje potraživanje od kupaca	1.520.876	-169.083
Smanjenje/povećanje ostale imovine i potraživanja	-5.754.792	-92.187
Smanjenje/povećanje ugovorne imovine		
Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	4.465.430	1.078.757
Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza	4.547.325	-2.063.100
Povećanje/(smanjenje) ugovornih obaveza		
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima		839.202
2. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
Primljena kamata i prihod od finansijskog najma	276.586	
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima	276.586	
3. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od uzetih kredita	6.831.414	
Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti	3.410	
Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti	-5.506.186	
Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima aktivnostima	1.328.638	
NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	1.605.224	839.202
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENATI NA POČETKU PERIODA	3.073.103	4.678.327
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENATI NA KRAJU PERIODA	4.678.327	5.517.529

3.4 Pokazatelji poslovanja

Pokazatelj profitabilnosti

Pokazatelj profitabilnosti pokazuju ukupnu efikasnost poslovanja Preduzeća.

POKAZATELJ POSLOVANJA		2023.	2024.
Koeficijent profitabilnosti	Neto dobit (gubitak) / prihod od prodaje	-0,37	-0,37

U 2024. godini za svakih 100 KM ukupnog prihoda preduzeće je ostvarilo 37 KM gubitka, isto kao i u 2023. godini.

Pokazatelji ekonomičnosti

Mjeri odnos prihoda i rashoda i pokazuje koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ukoliko je vrijednost pokazatelja ekonomičnosti manja od 1, to znači da preduzeće posluje s gubitkom (neekonomično).

POKAZATELJ POSLOVANJA		2023.	2024.
Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja	Ukupan prihod / ukupan rashod	0,73	0,73

U 2024. godini preduzeće je ostvarivalo 73 KM ukupnog prihoda za svakih 100 KM ukupnih rashoda.

U 2023. godini preduzeće je ostvarivalo 73 KM ukupnog prihoda za svakih 100 KM ukupnih rashoda.

Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje sposobnost preduzeća da u vrlo kratkom roku osigura određenu količinu gotovine za izmirenje kratkoročnih obaveza, a utvrđuje se iz odnosa novca + potraživanja i kratkoročnih obaveza. Poželjnim se smatra odnos 1:1.

POKAZATELJ POSLOVANJA		2023.	2024.
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac+potraživanja / kratkoročne obaveze	0,57	0,55

Na dan 31.12.2024. godine Preduzeće je imalo 55 KM novčanih sredstava i potraživanja za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza. Na dan 31.12.2023. godine preduzeće je imalo 57 KM novčanih sredstava i potraživanja za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza.

Trajanje naplate potraživanja u danima

Ovaj pokazatelj pruža informaciju kada će potraživanja od kupaca stvarno biti naplaćena. U 2024. godini broj dana za naplatu potraživanja od kupaca iznosi 54 i isti je kao prošle godine.

4. AKTIVNOSTI POGONA VODOVOD

4.1 Služba za proizvodnju i distribuciju vode

Glavna izvorišta se nalaze na jugozapadnom i zapadnom dijelu Kantona Sarajevo, područje općine Ilidža uz rijeke Bosnu i Željeznicu, gdje je većina izvorišta podzemnog tipa, a distribucija vode u sistem se vrši pumpanjem. Ova zona izvorišta se naziva zona Sarajevsko polje i obuhvata bunarske zahvate vode u Konacima, Bačevu, Sokolović koloniji i Stupu. U sistem se distribuira voda i sa planinskih i brdskih izvorišta gravitacijski. Kada su u pitanju zahvati sa otvorenih vodotoka sa filterskih postrojenja Mošćanica, Bosna i Vogošća nakon prečišćavanja voda se pumpanjem transportuje u sistem. Kupovina vode se ostvaruje sa Peračkog vrela (1.860.800m³), Jahorinskog vrela (1.564.522m³), Tilave (22.486m³) i Hojta (162.354m³). Ukupno zahvaćena voda u 2024. godini u količini od 92828079 m³ dobila se sa:

Planinski izvori	7172833	7,7%
Podzemna akumulacija	69399487	74,8%
Otvoreni tokovi	12645597	13,6%
Kupljena voda	3610162	3,9%
Ukupno proizvedena	92828079	100,0%

Potrošnja električne energije iskorištene za prepumpavanje vode na VN i NN iznosi 65.629.789 kWh.

S obzirom na veliki broj projekata na rekonstrukciji vodovodne mreže, a uzimajući u obzir klimatološke prilike tokom 2024. godine (sušni period godine sve do oktobra) te isporuku vode pod smanjenim pritiskom i obustave u noćnim satima tokom avgusta i septembra imali smo smanjenje zahvaćenih količina vode u odnosu na plan za 191.784 m³, a u odnosu na prethodnu godinu veće su za 5,3% ili 4.663.743,0m³

Tabela 21. Zahvaćene količine vode po vodozahvatima

Zahvaćene količine vode	Ostvareno 2023.		Ostvareno 2024.		Plan 2024		Indeks	
	l/s	m3	l/s	m3	l/s	m3	24/23	24/pl.
Pumpni sistem:								
Bačevo-Mojmilo (bunari)	921,6	29.065.125	1052,90	33.295.071	1041,5	32.934.419	99	101
Bačevo-A Most (bunari)	389,5	12.283.877	417	13.198.925	424,7	13.428.559	102	98
BI 1(R-5)	53,3	1.681.056	51,9	1.639.727	52,0	1.645.837	100	100
Konaci-R.Bačevo(bunari)	311,4	9.819.021	301	9.503.458	304,9	9.642.117	101	99
Hrasnica	44,8	1.413.143	44,5	1.406.385	43,8	1.385.679	99	101
Stup (bunari)	89,5	2.823.994	92	2.913.493	93,0	2.941.643	101	99
Sokolovići-R.Mojmilo	289,5	9.130.513	279,80	8.848.813	285,1	9.016.431	102	98
FP Vogošća (V. zahvat)	15,2	479.775	25,90	818.871	24,4	771.113	94	106
Peračko vrelo- FP Vogošća	12,2	383.600	4,50	143.105	5,9	187.057	131	77
FP Mošćanica	0	0	0	0	0,0	0	0	0
FP Bosna-R.Bačevo-R.Blažuj	378,4	11.932.629	374	11.826.726	374,5	11.843.386	100	100
Vrelo Bosne	8,1	256.725	9,8	309.771	10,2	321.747	104	96
Ukupno pumpni sistem :	2.513,50	79.269.458	2.653,3	83.904.345	2660,1	84.117.988	100	100
Gravitacija:								
Peračko vrelo - R.V. Gornja	48,1	1.516.300	58,8	1.860.800	56,5	1.787.489	96	104
Vrelo Mošćanica	96,3	3.036.700	86,9	2.746.431	86,8	2.744.072	100	100
Vrelo Kovačići	70	2.207.358	63,8	2.018.043	63,7	2.013.852	100	100
dolaz Jahorinskih vrela	43	1.354.977	42,5	1.564.522	49,2	1.556.188	99	101
Mala vrela	16,5	519.334	17,4	549.098	18,1	572.096	104	96
dolazak sa Hojte	7,3	231.510	5,1	162.354	6,3	199.545	123	81
Tilava Kotorac	0,9	28.699	0,7	22.486	0,9	28.632	127	79
Tilava Hrasno	0	0	0,0	0	0	0	0	0

Zahvaćene količine vode	Ostvareno 2023.		Ostvareno 2024.		Plan 2024		Indeks	
	l/s	m3	l/s	m3	l/s	m3	24/23	24/pl.
Ukupno gravitacija:	282,1	8.894.878	282,2	8.923.734	281,5	8.901.876	100	100
Ukupno:P.S.+ Gravitacija	2795,6	88.164.336	2935,5	92.828.079	2941,6	93.019.863	100	100
Pumpni sistem %	89,9		90,4		90,43%			
Gravitacija %	10,1		9,6		9,57%			

Gubici vode

Gubici vode predstavljaju vrlo složen problem u ekonomskom, tehničkom i sanitarnom smislu. Visoki gubici na mreži – tehnički gubici uglavnom nastaju uslijed zastarjele vodovodne mreže, ali također postoje i administrativni gubici. Na godišnjem nivou se proizvede oko 92,8 miliona m³ vode, a do krajnjih korisnika dođe cca. 24,95 miliona m³ i od toga se naplati 89% vode.

Međunarodno udruženje za vodu IWA (International Water Association), 2000. godine utvrdila je novu metodu analize i kontrole gubitaka, tzv. IWA WLSG metodologiju. IWA metodologija daje okvir koji uzima u obzir osnovne karakteristike sistema, kao što su: dužina vodovodne mreže, broj priključaka, dužina priključka, prosječni operativni pritisak, gustoća priključaka po kilometru cjevovoda, infrastrukturni uslovi (uslovi gradnje, materijal, starost cjevovoda), vrsta – sastav tla, i sl.

Oprihodovane količine vode u 2024. godini iznosile su 24951,85 10³ m³ ili 27,1% od proizvedene vode i odnose se na fakturisanu naplaćenu i nenaplaćenu potrošnju.

Neprihodovane količine vode (NRW) u 2024. godini iznosile su 67161,45 10³ m³ ili 72,9% od zahvaćene vode.

Tabela 22. Vodni bilans januar-decembar 2024.

Tabela 22: Vodni bilans januar-decembar 2024.

PROIZVEDENE KOLIČINE VODE 92113,3 x10 ³ m ³	Ovlaštena potrošnja 26807,19 x 10 ³ m ³ Ili 29,1 % od PV	Fakturisana ovlaštena potrošnja 24951,85x 10 ³ m ³	Fakturisana izmjerena i neizmjerena potrošnja 24951,85x 103 m3	PRIHODOVANA KOLIČINA VODE 24951,85x10 ³ m ³ 27,1 %
		Nefakturisana ovlaštena potrošnja 1855,34x 10 ³ m ³	Nefakturisana izmjerena potrošnja 609,99x 10 ³ m ³	NEOPRIHODOVANA VODA 67161,45x10 ³ m ³ 72,9 % od PV
			Nefakturisana izmjerena potrošnja ispiranje cjevovoda 85,0x 10 ³ m ³	
			Nefakturisana neizmjerena potrošnja (1,25% od isporučene količine) 1160,35x10 ³ m ³	
	Gubici vode 65306,11 x 10 ³ m ³ Ili 70,9 % od PV	Prividni gubici 6290,90x10 ³ m ³ ili 6,8% od PV 9,6% od ukupnih gubitaka	Bespravna potrošnja (5% od isporučene količine vode) 4605,67x10 ³ m ³	
			Greške na mjernom mjestu kod potrošača (+3,0% obračunate izmjerene potrošnje) 790,57x10 ³ m ³	
			Neočitavanja i greške u bazi kod prenosa podataka (3,5% obračunate izmjerene potrošnje) 894,66x10 ³ m ³	
	Stvarni gubici 59015,21 x10 ³ m ³ ili 64,1 % od PV 90,4 % od ukupnih gubitaka	Isticanja na cjevovodu, na priključnim cijevima, na armaturama i ostala isticanja , pozadinska isticanja, isticanja na transportnim cjevovodima, pretok i propuštanja rezervoara	Preostali gubici (CARL-poznate komponente stvarnih gubitaka)	

Tabela 23. Trend kretanja gubitaka vode u periodu 2020.-2024. godina

Opis	2020		2021		2022		2023		2024	
	m3	%	m3	%	m3	%	m3	%	m3	%
Proizvodnja vode	83.591.000	100,0%	82.035.580	100,0%	83.250.160	100,0%	87.485.500	100,0%	92.113.303	100,00%
Neoprihodovana voda od proizvedene vode	59.664.500	71,4%	57.818.560	70,5%	58.935.410	70,8%	63.280.900	72,3%	67.161.451	72,9%
Tehnički gubici od proizvedene vode	52.242.700	62,5%	50.435.250	61,5%	51.534.440	61,9%	55.444.900	63,4%	59.015.210	64,1%
Administrativni gubici od proizvedene vode	7.383.310	8,8%	7.383.310	9,0%	7.400.970	8,9%	7.836.000	9,0%	6.290.902	6,8%

U sarajevskom vodovodu posmatrano historijski i geografski postoji niz nepovoljnosti koje utječu na aktivnosti koje se provode u cilju smanjenja gubitka vode. U historijskom smislu, vodovod se razvijao parcijalno na način što je pratio naglu urbanizaciju i rezultat toga je komplikovan i isparčan sistem vodosnabdijevanja. U geografskom smislu vodovodna mreža se rasprostire na teritoriju sa dosta velikim padovima, odnosno na teritoriju sa značajno velikim razlikama u nadmorskoj visini, što je rezultiralo velikim brojem zona, visokim pritiscima i kompleksnom konstrukcijom vodovodnog sistema.

Najveći broj kvarova je u zonama Mojmiilo Hrasno, Kobilja Glava i Igman, Buća Potok I, Hum novi, Turkušići, Hambina Carina, Lukavac, Mojmiilo Dobrinja (>60).

NRW projekat – neoprihodovana voda za 2024.godinu

Zone koje su izabrane za NRW projekat (smanjenja gubitaka vode) u 2017. godini su Mojmiilo Dobrinja, Mojmiilo Hrasno, Igman i Kobilja Glava. U odnosu na cijeli sistem 35% priključaka i vodovodne mreže se odnosi na ove zone, u ove zone se isporuči 50% vode sa izvorišta i evidentira 50% potrošnje kod potrošača. Jedan od ciljeva projekta je bilo formiranje DMA zona unutar svake od predmetnih zona radi monitoringa manjih cjelina zone. Formirano je 5 DMA zona unutar zone Mojmiilo Dobrinja, gdje je za svaku DMA zona isporuka vode obezbjeđena preko jednog ulaza (izgrađeni šahtovi i instalirana mjerna oprema protok/pritisak daljinski prenos podataka). Unutar zone Mojmiilo Hrasno formirano je 5 DMA zona (izgrađeni šahtovi, instalirana oprema, a na postojećim regulatorima Bosanska, IX i Prijedorska instalirana oprema za prenos podataka).

Unutar zone Igman formirano je 7 DMA zona (izgrađeni šahtovi, instalirana oprema i za sve obezbjeđen prenos podataka). Kobilja Glava ima 5 DMA zona (izgrađeni šahtovi, instalirana oprema i prenos podataka). Zbog ograničenja sistema, u svakoj od pomenutih zona postoje dijelovi koji nisu obuhvaćeni mjerenjem preko uspostavljenih DMA. Od početka projekta kontinuirano su se provodile aktivnosti na zamjeni zatvarača, plansko istraživanje i popravka kvarova. Projekat je počeo sa zonom Mojmiilo Dobrinja, zatim Mojmiilo Hrasno, Igman i Kobilja Glava. Krajem 2018. godine su dodate zone Skenderija, Crni Vrh, Hrasnica. Tokom 2019 godine radenoje na planiranju i uspostave novih 20 DMA zona. Tokom 2021 godine krenulo se sa uspostavom projektovanih DMA zona i to u zonama Hrid, Pogledine, Hambina Carina, Vogošća Gornja, Vogošća Donja, Stup, Podhrastovi i Bjelave. U maju 2021. godine započeli su radovi na izgradnji šahtova i ugradnji mjerno regulacione opreme na ulazu u navedene DMA. U 2022. godini uspostavljen je monitoring novouspostavljenih DMA zona.

Tokom 2023. godine i 2024 godine radilo se na održavanju postojećih DMA zona i monitoring hidrauličkih parametara. Posmatrajući isporučene količine vode po zonama na godišnjem nivou za 2024. godinu primjetno je smanjenje isporuke u zonama Kobilja glava, Crni Vrh, Skenderija, Bjelave. Povećanje isporuke bilježimo u zonama:

Mojmiilo Hrasno, Igman, Buća Potok I, Mojmiilo Dobrinja, Hambina Carina, Podhrastovi, Kovačići, Vogošća Gornja, Pogledine, Hrasnica, Stup, Hum Novi.

Uzrok povećanja isporučenih količina vode je usljed planiranih aktivnosti, nepredviđenih kvarova ili radova, povećanog intenziteta izvođenja eksternih realizacija, kao i nedostatka materijalnih i ljudskih resursa.

Za NRW projekat su se u posljednjih 5 godina izdvajala sredstva u Budžetu i to za 2020. godinu u iznosu od 1.501.000 KM, za 2021. godinu u iznosu od 1.301.000 KM, za 2022 godinu u iznosu od 1.300.00 KM, za 2023. godinu u iznosu od 1.000.000 KM dok za 2024. godinu nije bilo doznačenih sredstava za ovaj projekat. Ista su u potpunosti iskorištena i opravdana, od čega su u konačnici korist imali svi građani Kantona Sarajevo kojima je obezbjeđeno uredno vodosnabdijevanje u navedenom periodu.

4.2 Služba za održavanje vodovodne mreže i objekata

Služba za održavanje vodovodne mreže i objekata odgovorna je za kontinuirano funkcionisanje i održavanje sistema vodosnabdijevanja. Prema tome, zaposlenici ove službe preventivnim i interventnim aktivnostima održavaju sve objekte i uređaje sistema vodosnabdijevanja u stanju funkcionalne sposobnosti.

U 2024. godini radovi na opravkama kvarova na vodovodnoj mreži vršeni su u nešto manjem obimu od planiranog, dok su radovi na eksternoj realizaciji (polaganja-izmjještanja cjevovoda, radovi na vezanjima cjevovoda koje je polagala ova organizaciona jedinica kao i na cjevovodima koje su polagale druge firme, radovi po narudžbi, radovi na davanju novih priključaka i prebacivanju postojećih) izvođeni u većem obimu od planiranog. Vršene su aktivnosti na isključenjima-uključenjima dužnika.

Služba za održavanje vodovodne mreže i objekata u 2024. godini ukupno je položila 1.555,5 metra cjevovoda raznih profila:

-	ul. Safeta Zajke	DN 100	70 m
-	ul. Panjina kula	DN 150	460 m
-	ul. Dž. Bijedića>XIII Transferzala	DN 700	336 m
-	ul. R. Dž. Čauševića	DN 300	14,5 m
-	ul. XIII Transferzala	DN 150	48 m
-	ul. XIII Transferzala	DN 100	12 m
-	ul. Kenana Brkanića	DN 100	132 m
-	ul. Omera Kovača	DN 100	36 m
-	ul. Srdana Aleksića	DN 700	30 m
-	ul. Srdana Aleksića	DN 200	60 m
-	ul. Dejzina Bikića	DN 40	35 m
-	ul. Dolina mira	DN 50	180 m
-	ul. IX Transferzala	DN 300	130 m
-	ul. IX Transferzala	DN 100	12 m
Ukupno			1.555,50 m

Tabela 24. Održavanje vodovodne mreže

R.br.	Naziv aktivnosti	Jedinica mjere	Ostvareno u 2023. god	Ostvareno u 2024. god	Plan za 2024. god	Index	
						24/23	24/pl
1	Opravka cjevovoda	kom.	828	925	1.290	112	72
2	Opravka dijela priključka	kom.	1.080	1.073	1.255	99	85
3	Opravka kvara na vodovodnim armaturama	kom.	239	166	215	69	77
4	Zamjena vodovodnih armatura	kom.	79	106	79	134	134
5	Ugradnja reducir ventila	kom.	29	30	33	103	91
6	Pogrešno detektovani kvarovi	kom.	211	149	180	71	83
7	Blindovanje priključaka	kom.	61	58	60	95	97
8	Podizanje kapa	kom.	104	132	115	127	115
9	Vezanje cjevovoda	kom.	0	198	0		
10	Radovi po zahtjevu (OB-09-117)	kom.	48	41	44	85	93
11	Sanacija prokopa u vlastitoj režiji	kom.	123	72	120	59	60
12	Isključenja potrošača radi duga	kom.	11	15	24	136	63
13	Uključenja potrošača po izmirenju duga	kom.	7	5	24	71	21

R.br.	Naziv aktivnosti	Jedinica mjere	Ostvareno u 2023. god	Ostvareno u 2024. god	Plan za 2024. god	Index	
						24/23	24/pl
14	RAD ZA TREĆA LICA:						
-	Izrada novih priključaka na vodovodnu mrežu	kom.	108	134	83	124	161
-	Rad po narudžbi	kom.	124	126	54	102	233
-	Vezanje cjevovoda	kom.	215	198	131	92	151
-	Rekonstrukcija priključaka novopoloženih cjevovoda kod	kom.	1.238	992	1.500	80	66
15	Polaganje cjevovoda – interno	m			48		
16	Izmještanje cjevovoda – interno	m			0		
17	Polaganje cjevovoda – eksterno	m	3.293	1.555,50	280	47	556
18	Izmještanje cjevovoda – eksterno	m			0		

Kvarovi na vodovodnoj mreži

Broj prijavljenih, a nepopravljenih kvarova sa statusom otvoren nalog na kraju 2024. godine iznosi 1.709. Najveći broj kvarova sa statusom otvoren nalog je tipa kvar na glavnoj cijevi, zatim priključna cijev i iznosi 1.425.

Ovdje je bilo riječi samo o broju popravljenih kvarova, ali ne i o ostalim radovima koji se rade u službi za održavanje vodovodne mreže i objekata. Svakako treba dodati da na mjesečni učinak odnosno broj popravljenih kvarova na vodovodnoj mreži i armaturama utječu ostali radovi, kao što su blindiranje priključka, podizanje kapa, pročepljenje instalacija, opravke u šahtu, vezanje cjevovoda, radovi po zahtjevima, izrada novih priključaka i priključaka kod rekonstrukcije vodovodne mreže, rekonstrukcija vodovodne mreže u vlastitoj organizaciji ili eksterno, drugi radovi po narudžbi. Sve ove radnje, iako nisu uvijek predmet sanacije isticanja, rade se u toku mjeseca i smanjuju kapacitet službe da izvrši popravku svih prijavljenih kvarova.

Uzimajući u obzir naprijed pobrojane činjenice uočava se da je glavni problem na smanjenju neoprihodovanih količina vode u nedovoljnom broju ekipa na popravci kvarova.

Rekonstrukcija mreže

Svjetski standardi nalažu da je neophodno zamijeniti minimalno 2% vodovodne mreže godišnje, što preneseno na naš sistem znači 12-24 km godišnje. Rekonstrukcija vodovodne mreže kojom upravlja naše Preduzeće nikada nije bilo na potrebnom nivou od 2% već se u najboljim scenarijima postizala rekonstrukcija na godišnjem nivou do 0,5%. Rekonstrukcija vodovodne mreže bi trebala da se finansira sredstvima obezbjeđenim naplatom vodne usluge, međutim kako cijena u primjeni nije dovoljna za pokrivanje ovih troškova nerealno je očekivati da je Preduzeće u mogućnosti finansirati ovako obimne i skupe radove na rekonstrukciji vodovodne mreže na godišnjem nivou.

U 2024. godini izvršena je rekonstrukcija preko 20 km vodovodne mreže u sklopu realizacije II tranše kredita EBRD, a što iznosi 1,4 % od ukupne dužine vodovodne mreže.

S tim u vezi Osnivač Preduzeća bi trebao finansirati radove na rekonstrukciji vodovodne mreže iz Budžeta Kantona Sarajevo za tekuću godinu, jer kao što smo već pomenuli važeća cijena vodnih usluga ne pokriva opravdane operativne troškove. Sadašnja praksa podrazumijeva da se projekti rekonstrukcije cjevovoda uglavnom rade samo iz sredstava Budžeta Općina i vodnih naknada, a što nije dovoljno. Aktuelan je i EBRD kredit čija namjena je sanacija vodovodnog sistema. Završena je prva tranša kredita dok je druga tranša pri kraju. U sklopu tranše jedan i dva izvršena je rekonstrukcija glavnih pumpnih stanica, rekonstrukcija vodovodne mreže i izgradnja šahtova sa mjernom i mjerno regulacionom opremom za uspostavu novih 20 DMA zona.

4.3 Služba za elektro održavanje

Služba za elektro održavanje ima prioritetni zadatak da održava u ispravnom stanju elektro opremu, uređaje i električne instalacije na tehnološkim objektima pogona Vodovod (pumpne stanice, filter postrojenja, rezervoari).

Tabela 25. Aktivnosti službe za elektro održavanja

R.br.	Naziv aktivnosti	Jedinica mjere	Ostvareno u 2023. god.	Ostvareno u 2024. god.	Plan za 2024 god.	Index	
						24/23	24/pl
1.	Preventivni pregled elektroenergetske, mjernoregulacione i opreme za grijanja i ventilaciju na pumpnim stanicama	kom	557	612	612	110	100
2.	Preventivni pregled elektroenergetske, mjernoregulacione i opreme za grijanja i ventilaciju na bunarima	kom	557	468	468	84	100
3.	Preventivni pregled elektroenergetske, mjernoregulacione i opreme za grijanja i ventilaciju na rezervoarima	kom	456	360	360	79	100
4.	Preventivni pregled elektroenergetske, mjernoregulacione i opreme za grijanja i ventilaciju na filterskim postrojenjima	kom	45	48	48	107	100
5.	Demontaža i montaža bunarskih crpnih agregata	kom	11	16	12	145	133
6.	Demontaža i montaža centrifugalnih crpnih agregata	kom	26	32	24	123	133
7.	Popravka NN elektroenergetske opreme na tehnološkim objektima Vodovoda	kom	219	241	300	110	80
8.	Popravka kućnih instalacija (rasvjeta, prekidači, utičnice ...) u poslovnim prostorima Pogona Vodovod	kom	177	121	200	68	61
9.	Popravka mjernoregulacione i signalne opreme na tehnološkim objektima Vodovoda	kom	79	47	70	59	67
10.	Popravka opreme za grijanje i ventilaciju u poslovnim prostorima Pogona Vodovod	kom	41	24	40	59	60
11.	Intervencije na telemetrijskom sistemu u saradnji sa Tenderski dobavljačem za usluge	kom	10	19	15	190	127
12.	Intervencije na trafo stanicama u saradnji sa Tend. dobavljačem za usluge	kom	6		12		
13.	Preventivni pregled trafo stanica u saradnji sa tenderskim dobavljačem usluga	kom	5		40		
14.	Izrada novih kućnih instalacija	kom	27	2	12	7	17
15.	Montaža i povezivanje nove elektroenergetske opreme na tehnološkim objektima Vodovoda	kom	3	35	6		
16.	Montaža i povezivanje nove mjernoregulacione i signalne opreme na tehnološkim objektima Vodovoda	kom	1		3		
17.	Montaža i povezivanje nove opreme za grijanje, ventilaciju i rasvjetu u poslovnim prostorima pogona Vodovod	kom	1		6		
18.	Održavanje radio stanica	kom	2		6		
19.	Razni nepredviđeni poslovi	kom	39	39	36	100	108
	U K U P N O	kom	2.168	2.064	2.270	95	91

4.4. Služba za sanitarni nadzor i kontrolu kvaliteta vode

Kvalitet i zdravstvena ispravnost vode za piće u Kantonu Sarajevo kontroliše se na osnovu Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće², Pravilnika o stolnim vodama³ i Pravilnika o prirodnim mineralnim i prirodnim izvorskim vodama⁴ u centralnoj laboratoriji za kontrolu i kvalitet vode u Preduzeću. Akreditirana laboratorija za analizu vode Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo u sklopu svojih nadležnosti vrši periodični monitoring kvalitete vode izvorista.

² Sl. glasnik BiH, br. 40/10 i 30/12 i 62/17

³ Sl. glasnik BiH, br. 40/10 i 43/10

⁴ Sl. glasnik BiH, br. 26/10 i 32/12

Bez obzira na veliki broj prekida u isporuci vode za piće uzrokovanih nizom problema na vodovodnoj mreži u prethodnom periodu analizom dobijenih rezultata koje je izvršio Zavod za javno zdravstvo FBiH utvrđeno je da svi uzorci zadovoljavaju ispitivane organoleptičke, fizičko-hemijske i mikrobiološke parametre koje propisuje Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

Laboratorija za kontrolu i kvalitet vode Preduzeća odgovorna je da kvalitet vode sa izvorišta vode i vode isporučene potrošačima odgovara međunarodnim i nacionalnim standardima. Takođe, vrši provjere kvaliteta voda po zahtjevu ili u slučaju bilo kakvih pritužbi potrošača u pogledu kvaliteta vode na bilo kojoj lokaciji. Novi kućni priključci moraju biti primljeni od strane laboratorije za kontrolu i kvalitet vode, gdje se vrši provjera kvaliteta vode na potrebnim mjestima te se vrši dezinfekcija cjevovoda i priključaka. Odgovornost laboratorije se takođe proteže na nadzor nad novim vodovodnim objektima. Tehničari-laboranti vrše nadzor nad dezinfekcijom cjevovoda te osiguranju kvaliteta vode unutar cjevovoda. U slučaju utvrđivanja zdravstvene neispravnosti vode ili u slučaju postojanja opravdane sumnje u zdravstvenu ispravnost vode stanovništvo ugroženog lokaliteta zavisno od veličine lokaliteta biva upoznato sa problemom na više načina: putem direktnog kontakta, putem mjesne zajednice, općine, sredstava medija i web stranice Preduzeća.

Tabela 26. Aktivnosti Službe za sanitarni nadzor i kontrolu kvaliteta vode

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2023. god.	Ostvareno 2024. god.	Plan 2024. god.	Index	
						24/23	24/pl
1.	Uzimanje uzoraka vode iz primarne i sekundarne mreže	broj kont.	9199	9397	9300	102	101
2.	Kontrola hemijskog kvaliteta vode	broj kont.	9078	9302	9200	102	101
3.	Kontrola bakteriološkog kvaliteta vode	broj kont.	8176	8466	8400	104	101
4.	Kontrola rezidualnog klora u distributivnom sistemu	broj kont.	10.487	10.565	10600	101	100
5.	Reklamacije - primjedbe potrošača na kvalitet vode	broj kont.	67	49	60	73	82
6.	Provjera ispravnosti vode u cjevovodima, rezervoarima, cisternama i unutrašnjim instalacijama radi izdavanja atesta	broj kont.	187	232	200	124	116
7.	Sanitarno-higijenska kontrola priključaka i kućnih instalacija	broj kont.	38	19	40	50	48
8.	Sanitarno-higijenska kontrola kod otklanjanja kvarova na mreži	broj kont.	2790	1952	2900	70	67
9.	Sanitarno-higijenska kontrola vodnih objekata	broj kont.	386	520	380	135	137
10.	Zamjena boca gasnog hlora na tehnološkim objektima	kom	558	613	550	110	111
11.	Kontrola hlornih stanica	kom	52	20	52	38	38
12.	Transport natrium hipohlorita po tehnološkim objektima	kom	250	219	300	88	73
13.	Preventivno održavanje sistema za doziranje hemikalija	kom	120	56	130	47	43

Ostale aktivnosti Službe za sanitarni nadzor i kontrolu vode u toku 2024. godine:

- Laboratorija za kontrolu kvaliteta je uspješno učestvovala u međunarodnim međulaboratorijskim provjerama za ispitivanje metala u uzorcima vode i time je potvrđena tačnost i pouzdanost rezultata ispitivanja, odnosno osposobljenost laboratorije za ispitivanje metala u vodi za piće.
- U laboratoriji za kontrolu kvaliteta vode nabavljen je koncentrador koji se koristi u postupcima pripreme uzoraka za analize pesticida, policikličnih aromatskih ugljikovodika i drugih organskih polutanata u vodi. Nabavljene su nove laboratorijske grijne ploče i novi laboratorijski pH-metar.
- Za potrebe mjerenja parametara kvaliteta vode na terenu i na tehnološkim objektima nabavljeni su novi terenski konduktometar, terenski turbidimetar i terenski pH-metar.
- U laboratoriji za kontrolu kvaliteta vode organizovane su laboratorijske vježbe za studente Fakulteta zdravstvenih studija UNSA i pokazne laboratorijske vježbe za više srednjih škola.
- Laboratorija za kontrolu kvaliteta vode je nastavila aktivnosti na povećanju broja metoda ispitivanja koje izvodi u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17025.
- Nabavljeno je specijalno vozilo koje posjeduje ADR sertifikat za prevoz opasnih materija, a koristi se za transport hlora na objekte pogona Vodovod.

- Na objektu Vrelo Crnil instaliran je novi sistem za hlorinaciju vode. Doziranje se podešava digitalnim putem tako da nisu moguće subjektivne razlike u doziranju kao kod ranije korištenih analognih dozatora. Instaliran je i sistem za kontinuirano mjerenje koncentracije hlora u vodi i mjerenje mutnoće vode i omogućen telemetrijski prenos podataka o izmjerenim vrijednostima u nadležne službe ViK-a u cilju pravovremenog poduzimanja korektivnih mjera po potrebi.
- Na objektu rezervoar Vidovci u naselju Gladno polje instalirana je oprema za dohlorinaciju vode i mjerenje koncentracije hlora u vodi i omogućen prenos izmjerenih vrijednosti telemetrijskim putem do nadležnih službi u cilju pravovremenog poduzimanja korektivnih mjera po potrebi.
- Na objektu Vrelo Sedrenik instalirani su protočni analizatori hlora i mutnoće i omogućen telemetrijski prenos podataka o izmjerenim vrijednostima u nadležne službe ViK-a u cilju pravovremenog poduzimanja korektivnih mjera po potrebi.
- Na objektu rezervoar Nahorevo instaliran je protočni analizator mutnoće koji mjeri mutnoću vode koja dolazi sa vrela Vode u rezervoar Nahorevo i omogućen telemetrijski prenos podataka o izmjerenim vrijednostima u nadležne službe ViK-a u cilju pravovremenog poduzimanja korektivnih mjera po potrebi.
- Na objektu rezervoar Gornja zona Vogošće su u cilju obezbjeđenja daljinskog upravljanja radom objekta instalirani protočni analizatori hlora i mutnoće i omogućen telemetrijski prenos podataka o izmjerenim vrijednostima u nadležne službe ViK-a u cilju pravovremenog poduzimanja korektivnih mjera po potrebi.

4.5. Služba za vodomjere

U Službi za vodomjere svakodnevno se obavljaju aktivnosti opravke kvarova, montaže/demontaže vodomjera, zamjene vodomjera, montaže vodomjerne garniture, otklanjanje začepjenja, te izmještanja vodomjernih garnitura. Težište rada službe za vodomjere je na realizaciji EBRD i NRW projekta te na otklanjanje kvarova u vodomjernom mjestu.

U laboratoriji za verifikaciju vodomjera vrši se verifikacija vodomjera u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima. Od zadnjeg nadzornog ocjenjivanja od strane Instituta za akreditovanje Bosne i Hercegovine (BATA) pored Naredne verifikacije proširena je faza inspekcije i na Prvu verifikaciju od 15.02.2024. godine.

Tabela 27. Aktivnosti Službe za vodomjere

R.br.	Naziv aktivnosti	Jedinica mjere	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Plan za 2024.	Index	
						24/23	24/pl
1	Zamjena vodomjera kojima je istekao verifikacioni rok (DN 15 – DN 40)	Kom	4.492	3.360	14.800	75	23
2	Zamjena vodomjera kojima je istekao verifikacioni rok (DN 50 – DN 150)	Kom	21	32	200	152	16
3	Oprava vodomjera (DN 15 – DN 40)	Kom	4.171	3.214	12.900	77	25
4	Oprava vodomjera (DN 50 – DN 150)	Kom	133	0	150		
5	Verifikacija vodomjera (DN 15 – DN 40)	Kom	4640	3.985	14.000	86	28
6	Verifikacija vodomjera (DN 50 – DN 150)	Kom	133	1	150	1	1
7	Oprava kvara u vodomjernom mjestu	Kom	3.317	2.968	3.200	89	93
8	Montaža vodomjera	Kom	174	167	150	96	111
9	Demontaža vodomjera	Kom	101	85	120	84	71
10	Blindiranje na vodomjernom mjestu	Kom	52	15	60	29	25
11	Montaža vodomjera i mjerne garniture	Kom	233	246	240	106	103
12	Isključenje potrošača	Kom	1308	379	1320	29	29
13	Izmještanje vodomjerne garniture	Kom	1044	1.321	1000	127	132
14	Prva verifikacija vodomjera	Kom	-	400	-		

Verifikacija vodomjera DN50 - DN150 (stavka 4 i 6) se realizuje eksterno, kod ovlaštenih laboratorija, a prema potrebama. Odstupanje od plana za stavku zamjena vodomjera kojima je istekao verifikacioni rok je iz razloga što je pet uposlenika (montera) sa smanjenom radnom sposobnosti, te se isti ne mogu uputiti na radne zadatke. Također od polovine godine raspoložive monterske ekipe su striktno određene na realizaciji EBRD projekta i na aktivnostima izmještanja vodomjera.

Početkom 2024. godine proširen je obim akreditovanog područja, odnosno imenovanja Laboratorije i na aktivnosti „prve verifikacije vodomjera“, koja je nova aktivnost Laboratorije za verifikaciju vodomjera (stavka 14).

4.6. Služba za mašinsko održavanje

Osnovni zadatak Službe za mašinsko održavanje jeste obezbjeđenje pogonske spremnosti Pogona vodovod, a jedan od prioriteta je obezbjeđenje ispravnog, zamjenskog pumpnog agregata. U sistemu proizvodnje vode postoji instaliranih oko 300 pumpnih agregata različitih tipova i snaga elektromotora.

Održavanje instalirane hidromehaničke i hidromašinske opreme u mašinskim halama pumpnih stanica, zatvaračkim komorama rezervoara, filterskim postrojenjima i drugim tehnološkim objektima u sistemu vodosnabdijevanja obavlja se u sklopu Službe za mašinsko održavanje. Na tehnološkim objektima provodile su se aktivnosti zamjene pumpnih agregata uz remonte istih, servis instalirane opreme i drugi poslovi iz domena preventivnog i interventnog održavanja hidromašinske opreme. Takođe, obavljani su planski preventivni pregledi instalirane hidromašinske, hidromehaničke i mjerno-regulacione opreme na tehnološkim objektima vodovoda.

Tabela 28. Aktivnosti Službe za mašinsko održavanje

R.br.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2023.	Ostvareno 2024.	Plan za 2024.	Index	
						24/23	24/pl
1	Preventivni pregledi instalirane hidromašinske i hidromehaničke opreme na bunarima, pumpnim stanicama, vodozahvatima i filterskim postrojenjima na Izvoristu Bačevo	kom	580	642	600	111	107
2	Preventivni pregledi instalirane hidromašinske i hidromehaničke opreme na bunarima na Izvoristu Sokolovići	kom	120	87	80	73	109
3	Preventivni pregledi instalirane hidromašinske i hidromehaničke opreme na bunarima i na pumpnoj stanici na Izvoristu Stup	kom	100	80	60	80	133
4	Preventivni pregled instalirane hidromašinske i hidromehaničke opreme na pumpnim stanicama, hidrofleks postrojenjima i filterskim postrojenjima	kom	1.404	1200	1.200	85	100
5	Servis mašinske opreme (pumpni agregati, vodovodne armature)	kom	400	450	400	113	113
6	Remont bunarskih pumpnih agregata	kom	25	27	24	108	113
7	Remont centrifugalnih pumpnih agregata	kom	16	30	14	188	214
8	Demontaža i montaža bunarskih pumpnih agregata	kom	22	19	24	86	79
9	Demontaža i montaža centrifugalnih pumpnih agregata	kom	16	32	24	200	133
10	Izrada i popravka građevinske bravarije sa montažom	kom	190	284	180	149	158
11	Izrada limenih elemenata na građevinsku bravariju sa montažom	kom	19	18	20	95	90
12	Izrada i dorada fazonskih komada	kom	136	165	240	121	69
13	Montaža armatura i fazonskih komada	kom	146	170	100	116	170
14	Oprava i izrada sredstava rada	kom	218	280	260	128	108
15	Izrada dijelova na lokarskom stroju	kom	504	750	504	149	149

5. AKTIVNOSTI POGONA KANALIZACIJA

5.1 Služba za održavanje kanalizacione mreže i objekata

Služba za održavanje kanalizacione mreže i objekata obavlja zadatke i aktivnosti na kanalizacionoj mreži kako bi obezbijedila i omogućila normalno funkcionisanje iste odnosno prihvata otpadnih voda (fekalne i oborinske) iz naselja i njen transport mrežom kolektora do postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila. Odjeljenje za održavanje kanalizacione mreže, objekata i hitne intervencije obavlja aktivnosti na čišćenju kanalizacione mreže, pročišćavanju kanalizacionih kanala i priključaka, čišćenju slivnika i pročišćenju priključaka slivnika, crpanju otpadne vode iz septičkih jama, podruma i drugih objekata i ručno čišćenje kanala i ulivnih građevina.

Tabela 29. Aktivnosti Službe za održavanje kanalizacione mreže i objekata

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2023	Ostvareno u 2024	Plan 2024.	Index	
						24/23	24/pl
1	Opravke i intervencije na kanalizacionoj mreži	m'	316	292	300	92	97
2	Opravke i intervencije na kanalizacionim objektima	kom	93	92	85	99	108
3	Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih kanalizacionih mreža	m	1.685	318	1.900	19	17
4	Izrada kanalizacionih priključaka	kom	259	314	220	121	143
5	Snimanje kanalizacione mreže kamerom	m	11.640	14.000	6.000	120	233
6	Čišćenje kanala specijalnim vozilom	m	46.360	48.349	48.000	104	101
7	Mašinsko procepljenje kanala preko Ø 200 mm	kom	498	500	500	100	100
8	Mašinsko procepljenje kanala do Ø200 mm	kom	1.391	1.320	1.300	95	102
9	Procepljenje kanala priručnim sredstvom	kom	4	0	10	0	0
10	Ručno čišćenje šahtova (kante)	kom	1.054	1.022	1.300	97	79
11	Ispitivanje kanala specijalnim vozilom	sat	491	140	370	29	38
12	Sapiranje prokopa posle intervencije na mreži	kom	319	272	350	85	78
13	Mašinsko čišćenje slivnika	kom	9.281	5.849	8.000	63	73
14	Čišćenje i procepljenje slivnika	m	651	1.098	2.000	169	55
15	Čišćenje koritastih slivnika	m	651	469	350	72	134
16	Ručno čišćenje bazena	m3	56	20	45	36	44
17	Crpanje septičkih jama	kom	395	501	300	127	167
18	Ručno čišćenje slivnika	kom	375	95	300	25	32
19	Čišćenje preliva	h	23	42	80	183	53
20	Crpanje podruma/separatora/septičkih jama - eksterno i interno	tura	517	322	420	62	77

5.2 Služba za održavanje mehanizacije i vozila

Preduzeće posjeduje vlastiti vozni park sa potrebnom mehanizacijom i vozilima. Održavanje voznog parka radi se u skladu sa procedurama sistema kvaliteta. Na upravljanje voznim parkom utječu upravljanje radom vozila te upravljanje radnim vremenom mobilnih radnika. Služba za održavanje mehanizacije i vozila obavlja redovne i vanredne poslove na održavanju voznog parka u ispravnom stanju.

Vozni park se sastoji od 143 vozne jedinice i to:

Vozilo	Kategorija	2024.god
Putnička vozila	M1	39
Teretna vozila	kategorija N1- ukupna masa do 3500 KG	33
Teretna vozila	kategorija N2 – ukupne mase od 3501 – 12000 kg	19
Teretna vozila	kategorija N3-- ukupne mase od 12001 – 18000 kg i više	8
Teretna vozila	sa specijalnom nadgradnjom SG	16
Radna vozila	rovokopači i utovarivači	21
Priključna teretna vozila	teretne prikolice	4
Priključna radna vozila	kompresori i agregati	3
UKUPNO		143

Tabela 30. Aktivnosti Službe za održavanje mehanizacije i vozila

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2023	Ostvareno u 2024	Plan 2024	Indeks	
						24/23	24/pl
1	Aktivnosti radionice za održavanje vozila						
1.1	Automehaničarske usluge	kom	1.800	761	1.290	42	59
1.2	Autoelektričarske usluge	kom	449	309	448	69	69
1.3	Bravarske usluge	kom	108	72	89	67	81
1.4	Limarske usluge	kom	34	30	25	88	120
1.5	Intervencije na vozilima i građ. mašinama po gradilištima	kom	628	247	365	39	68

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2023	Ostvareno u 2024	Plan 2024	Indeks	
						24/23	24/pl
1.6	Pranje, podmazivanje	kom	914	278	1.400	30	20
1.7	Preventivni mjesečni pregledi vozila i grad. mašina	kom	221	178	180	81	99
1.8	Vulkanizerske usluge	kom	46	71	70	154	101
2	Tehnička priprema						
2.1	Dnevni tehnički pregledi (vozila i građevinske mehanizacije)	kom	15.634	14.616	15.320	93	95
2.2	Izdavanje i ovjera putnih naloga (sa kontrolom i prijemom završenih putanih naloga)	kom	15.634	14.616	15.320	93	95
2.3	Tromjesečni i šestomjesečni tehnički pregledi (priprema i slanje vozila i građevinske mehanizacije)	kom	102	89	135	87	66
2.4	Godišnja registracija vozila	kom	135	126	140	93	90
2.5	Kontrola tahograf traka	kom	15.634	14.616	15.320	93	95
2.6	Obračun putnih naloga (pređeni kilometri, sati rada, utrošeno gorivo, utrošeno mazivo)	kom	15.634	14.616	15.320	93	95
2.7	Trebovanje materijala i otvaranje radnih naloga	kom	1.060	1.050	1.200	99	88
2.8	Kontrola potrošnje goriva i maziva (očitanje mjernih uređaja, prosječna potrošnja, izrada izvještaja)	kom	15.634	14.616	15.320	93	95

5.3 Postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda Butila

Prečišćavanje otpadnih voda sastoji se od 4 faze: predtretman, primarno taloženje, biološko prečišćavanje i sekundarno taloženje i podrazumijeva tretman sirove neobrađene kanalizacije i prečišćavanje koje uključuje uklanjanje krupnih tvari, sitnih tvari, pijeska, šljunka, masti i ulja, biološku degradaciju organskih materija i taloženje kojima se odvaja voda od mulja prije ispuštanja u recipijent rijeku Bosnu po aktuелnoj Uredbi o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije (Sl. novine Federacije BiH, broj: 26/20; 96/20).

Tabela 31. Aktivnosti Službe na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2023 godinu	Ostvareno 2024 godinu	Plan 2024.	Index	
						24/23	24/pl
1.	Upravljanje i nadzor na PPOV Butila	sati	18.610	18.610	18.610	100	100
2.	Preventivni pregled elektro opreme na svim objektima PPOV Butila	sati	4.500	4.500	4.450	100	101
3.	Preventivno održavanje elektro opreme	sati	2.600	2.600	2.500	100	104
4.	Interventno održavanje elektro opreme	sati	2.200	2.200	2.150	100	102
5.	Održavanje elektro instalacija na svim objektima PPOV Butila	sati	750	750	740	100	101
6.	Održavanje industrijske elektronike	sati	850	860	860	101	100
7.	Održavanje VN postrojenja i transformatora (u saradnji sa tenderskim dobavljačem)	sati	100	100	100	100	100
8.	Održavanje mjerno regulacione opreme (u saradnji sa tenderskim dobavljačem)	kom.	110	110	110	100	100
9.	Održavanje vanjske rasvjete	kom.	30	32	32	107	100
10.	Održavanje kogeneracijskog postrojenja	sati	0	0	0		
11.	Održavanje kotlovnice – tri kotla Tip: kotao UT-L4, toplinske snage 1000 KW. redovan pregled, opravka	sati	2.000	2.000	2.000	100	100
12.	Održavanje NETZSCH opreme, redovan pregled, provjera nivoa ulja, istrošenosti dijelova, zamjena itd:	sati	3.900	3.900	3.900	100	100
13.	Održavanje ventilacije-klima komora – kalolifera, redovan pregled, kontrola istrošenosti remenova, ispravnosti elektronike, kontrola temperature i zamjena istrošenosti dijelova:	sati	3.000	3.000	3.000	100	100
14.	Održavanje elektro zatvarača.	sati	1.160	1.160	1.150	100	101
15.	Održavanje kranskih dizalica, redovan pregled, podmazivanje i zamjena istrošenih i oštećenih dijelova:	sati	1.100	1.150	1.150	105	100
16.	Održavanje Willo miksera i pumpi, kontrola rada, kontrola ulja u mikserima, zamjena oštećenih dijelova:	sati	3.700	3.700	3.675	100	101

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno 2023 godinu	Ostvareno 2024 godinu	Plan 2024.	Index	
						24/23	24/pl
17.	Održavanje Robuschi kompresora, redovna kontrola, provjera nivoa ulja, provjera stanja remenova i drugih sklopova u kompresorskoj stanici kao i njihova zamjena:	sati	1.950	1.950	1.950	100	100
18.	Održavanje mostova, redovan pregled, podmazivanje svih sklopova, kontrola nivoa ulja u reduktorima:	sati	3.150	3.150	3.150	100	100
19.	Održavanje grubih i finih rešetki, redovan pregled, zamjena istrošenih i oštećenih dijelova, podmazivanje svih sklopova, kontrola nivoa ulja itd:	sati	2.450	2.450	2.450	100	100
20.	Održavanje četiri mapro kompresora:	sati	1.050	1.070	1.070	102	100
22.	Vanjsko uređenje i održavanje kompleksa	sati	1.856	1.856	1.856	100	100
23.	Administrativni poslovi	sati	1.784	1.784	1.784	100	100
24.	Poslovi transporta	sati	3.624	3.624	3.624	100	100
21.	Prečišćavanje otpadnih voda	m3	35.161.223	34.952.852	30.000.000	99	117
22.	Proizvodnja bioplina	m3	274.155	291.168	150.000	106	194
23.	Proizvodnja električne energije - CHP	kWh	0	0	0		
24.	Demontaža i montaža remen kaiševa na pužnim pumpama	kom	20	20	20	100	100
25.	Intervencije na WILO mikserima	kom	160	160	160	100	100
26.	Intervencije na Mapro kompresorima	kom	65	70	65	108	108
27.	Intervencije na Robuschi kompresorima	kom	15	16	15	107	107
28.	Intervencije na ventilaciji i klima komorama	kom	90	90	85	100	106
29.	Laboratorijske analize otpadne vode	kom	8.297	7.574	7.000	91	108

U funkciji su sve četiri pužne pumpe sirove vode (od četiri predviđene), a kapacitet po jednoj pumpi je 1300 L/s. Na godišnjem nivou u skladu sa trenutnim kapacitetima pumpne stanice sirove vode planirano je prečišćavanje od preko 30.000.000 m³ na godišnjem nivou, odnosno za mjesec dana oko 2.500.000 m³. U kumulativu za dvanaest mjeseci 2024. godine prečišćeno je 34.952.852 m³ otpadnih voda što je 117 % od planiranog dvanaestomjesečnog cilja od 30.000.000 m³ prečišćenih otpadnih voda.

Na godišnjem nivou je planirana proizvodnja bioplina od 250.000 m³, odnosno za mjesec dana 20.833 m³. U kumulativu za dvanaest mjeseci 2024. godine proizvedeno je 291.168 m³ bioplina što je 116 % od planiranog dvanaestomjesečnog cilja od 250.000 m³.

Na godišnjem nivou planirani broj laboratorijskih analiza je 7.000, odnosno 583 analize mjesečno. U kumulativu za dvanaest mjeseci 2024. godine urađeno je 7.574 analiza što je 108 % od planiranog dvanaestomjesečnog cilja od 6.996 analiza.

Na godišnjem nivou za 2023. godinu nije planirana proizvodnja električne energije. 17.06.2020. godine došlo je do prekida rada kogeneracijskog postrojenja. CHP jedinica usljed kvara ne koristi biogas za proizvodnju električne energije. Ovlašteni serviseri Siemens-a iz Italije uradili su defektažu CHP jedinice te su poduzeti dalji koraci za osposobljavanje kogeneracijske jedinice i ponovno puštanje u rad.

6. AKTIVNOSTI SEKTORA ZA INVESTICIJE I TEHNIČKE POSLOVE

6.1 Služba za tehničke poslove, projektovanje i nadzor

Služba za tehničke poslove, projektovanje i nadzor radi po osnovu zahtjeva korisnika, institucija, inspekcija, zavoda i slično, stoga osnovu za planiranje/ostvarenje u najvećem dijelu čini broj primljenih zahtjeva. Obzirom da se na broj zahtjeva ne može direktno utjecati aktivnosti se planiraju po osnovu dugogodišnje statistike ostvarenja. Značajno je napomenuti da su poslovi projektovanja bili orijentisani na zahtjeve prema realizaciji kredita EBRD.

Tabela 32. Aktivnosti Službe za tehničke poslove, projektovanje i nadzor

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2023	Ostvareno u 2024	Plan 2024	Index	
						24/23	24/pl
1	Izdavanje Načelne saglasnosti za vodovodnu mrežu	kom	1.694	1527	1.800	90	85
1.1	Terenski uvidaj radi davanja saglasnosti	kom	43	52	60	121	87
2	Primanje, protokolisanje pošte i djelimična obrada u Odjeljenju za tehničke poslove i projektovanje	kom	4.485	6232	5.300	139	118
	Izlazak na teren za obradu (DU,PI)						
	1.Novih priključaka	kom	229	355	220	155	161
	2.Rekonstrukcija priključaka	kom	50	32	50	64	64
	3.Sporrednih mjerila	kom	200	687	200	344	344
	4.Razdvajanja	kom	67	93	50	139	186
	5.Ostalo	kom	500	342	500	68	68
	Izrada predmjera i predračuna za:						
	1.Nove priključke	kom	229	293	258	128	114
	2.Rekonstrukcije priključaka	kom	50	30	50	60	60
	3.Ostalo-razdvajanja	kom	267	596	250	223	238
	Otvaranje Radnih naloga za izradu:						
	1.Novih priključaka	kom	196	188	258	96	73
	2.Rekonstrukciju priključaka	kom	40	34	50	85	68
	3.Ostalo razdvajanja	kom	307	820	250	267	328
	Registracija						
	1.Novih priključaka	kom	327	231	220	71	105
	2.Rekonstrukcija priključaka	kom	0	3	2		150
	3.Sporrednih mjerila	kom	1.531	1822	2.000	119	91
	4.Razdvajanja	kom	67	84	70	125	120
	5.Ostalo	kom	224	87	280	39	31
	Pregled i ovjera projektne dokumentacije i izdavanje saglasnosti na iste						
	-za objekte do 100 m²	kom	152	69	130	45	53
	-za objekte od 100m² do 1000 m²	kom	335	308	320	92	96
	-za objekte preko 1000 m²	kom	165	95	50	58	190
4.1	Pregled i ovjera projektne dokumentacije uslovljenog cjevovoda i izdavanje saglasnosti na iste	kom	85	69	83	81	83
5	Pregled i ovjera Regulatornih planova i izdavanje saglasnosti na iste	kom	12	4	20	33	20
6	Izrada tehničkih rješenja za rekonstrukciju i polaganje nove vodovodne i kanizacione mreže mreže	km	14.22	3.21	12	23	27
7	Saradnja sa institucijama u Kantonu, projektantima i izvođačima radova na vodovodnoj mreži.	kom	588	433	250	74	173
8	PROJEKTOVANJE VODOVODA						
	Izrada glavnih projekata vodovoda prema inicijativi - zahtjevu Pogona Vodovod -a ili stručnih kantonalnih ili općinskih službi	m¹	19.458	21.441,00	10.000	110	214
9	PROJEKTOVANJE KANALIZACIJE						
	Izrada glavnih projekata kanalizacije prema inicijativi - zahtjevu Pogona Kanalizacije ili stručnih kantonalnih ili općinskih službi	m¹	7.702	10.120,00	3.000	131	337
10	OSTALI RADOVI						
10.1	Izrada tender dokumentacije za projekte izvođenja.	komplet TD	11	7	5	64	140
10.2	Učešće u radu komisije za reviziju investiciono-tehničke dokumentacije koje su urađene u drugim projektnim kućama.	projektat	10	7	5	70	140
10.3	Potrebne aktivnosti za dobijanje potrebnih saglasnosti i odobrenja za realizaciju vlastitih i zajedničkih projekata izgradnje i rekonstrukcije vodovodne i kanizacione mreže	komplet postupak	63	30	40	48	75
10.4	Izrada projektnih zadataka prema eksternim zahtjevima	kom	12	6	5	50	120
	Pružanje konsultantskih usluga prema eksternim zahtjevima	kom.		2	1		200
11	Snim.vodovodne i kanizacione mreže za kartone- interni katastar	km	10	16,3	15	163	109
	Usaglašavanje stvarnog stanja položaja cjevovoda u odnosu na stanje na kartonu	kom		40	12		333
12	Snimanje urađenih veza novopoloženog cjevovoda	kom	40	51	50	128	102
13	Snimanje cjevovoda za stalni katastar za ZIK sa mreže državnog	km	2	5,1	2	255	255

R.b.	Aktivnost	Jedinica mjere	Ostvareno u 2023	Ostvareno u 2024	Plan 2024	Index	
						24/23	24/pl
	premijera						
14	Izrada elaborata - za cjevovode	km	10	9,6	10	96	96
	- za priključke > 1"	kom	20	21	20	105	105
	Rad za Projektni biro - ukupno						
15	- rekognosciranje	km	5	7,3	5	146	146
	- snimanje za uzdužni profil	km	12	21.441	10		
16	Precrtavanje dotrajalih kartona na nove kartone svih razmjera	kom	15	1	20	7	5
17	Snimanje , obrada i postavljanje tablica	kom	0	10	100		10
18	Ažuriranje listova detalja u ZIK-u ažuriranje geodetskih podloga	kom	40	56	50	140	112
19	Ažuriranje listova detalja u ZIK-u preuzimanje nove vodovodne mreže	kom	25	5	30	20	17
20	Saradnja sa ostalim službama (kopiranje većih formata i dr.)	kom	25	36	30	144	120
21	Rad na isklonjenju trase cjevovoda za potrebe Izvođača	km	7	4,5	8	64	56
22	Obilježavanje trase cjevovoda za potrebe Izvođača	km	9	39,7	10	441	397
23	Rad sa Pravnom službom radi rješavanja imovinsko - pravnih odnosa	kom	30	6	10	20	60
24	Snimanje šaftova na bespravnim cjevovodima	kom	0	0	1		
25	Ažuriranje listova detalja u ZIK-u ažuriranje geodetskih podloga	kom	40				
26	Ažuriranje listova detalja u ZIK-u preuzimanje nove vodovodne mreže	kom	25				
27	Unošenje u GIS novopoloženih cjevovoda, usaglašavanje cjevovoda sa stvarnim stanjem/ispravka ranije unešenog i GIS/	km	2	11,75	10	588	118
28	Redovan obilazak terena u svrhu kontrole vodovodne i kanizacione mreže-izlazak na teren po prijemu reklamacija	kom	4.859	3.293	7.050	68	47
29	Uočeni kvarovi na terenu	kom	1.234	789	1.100	64	72
30	Nadzor na opravci grešaka	kom	3.669	2.650	3.900	72	68
31	Praćenje rada drugih Izvođača pri izgradnji komunalne infrastrukture	kom	28	28	50	100	56
32	Saradnja sa ostalim službama (kopiranje većih formata i dr.)	kom	319	209	130	66	161
33	Nadzor nad izvođenjem vodovodne mreže, a prema inicijativi (zahtjevu) Pogona Vodovod-a, stručnih kantonalnih i općinskih službi, kao i drugih eksternih zahtjeva.	m ¹	12	14.921	12.500		119
34	Nadzor na izgradnji kanizacione mreže prema inicijativi (zahtjevu) Pogona Kanalizacije, kantonalnih i općinskih službi, kao i drugih eksternih zahtjeva.	m ¹	3	6.821	3.500		195
35	Nadzor nad izvođenjem karakterističnih objekata vodovodnog sistema rezervoara, pumpnih stanica i slično, na zahtjev različitih subjekata.	kom	4	6	5	150	120

Kapitalna ulaganja finansirana putem sporazuma sa Općinama

Tabela 33. Sporazumi sa općinama u 2024.godini

Predmet sporazuma	Broj i datum sporazuma	Ugovorena vrijednost
Općina Centar		
Rekonstrukcija kanizacione mreže u dijelu ulice Mehmeda Šakira Kurtčehajica	212/24 od 06.06.2024.godine	47.305,67
Izvođenje radova na rekonstrukciji kanizacione mreže u ulici Patriotske lige	236/24 od 01.07.2024. godine	311.476,51
Izvođenje radova na rekonstrukciji vodovodne mreže u kraku ulice Dejzina Bikića od broja 147-151	424/24 od 08.11.2024.godine	9.747,45
Općina Stari grad		
Izvođenje radova opravke kanizacione priključne cijevi i izgradnju priključnog šafta za objekat u ulici Telali broj 4	152/24 od 18.04.2024.godine	4.036,02
Općina Novi grad		
Izvođenje radova hitne intervencije na vodovodnoj i kanizacionoj mreži na području Općine Novi Grad	465/24 od 10.12.2024.godine	40.000,00
Radovi na polaganju daktil cjevovoda DN 100 mm i izvođenje priključaka u dijelu ulice Adema Buće od broja 408 do broja 416 veza sa ulicom Omera Kovača	384/24 od 14.10.2024.godine	18.369,56
Općina Novo Sarajevo		
Izvođenje radova hitne intervencije na vodovodnoj i kanizacionoj mreži na području Općine Novo Sarajevo		50.000,00

Predmet sporazuma	Broj i datum sporazuma	Ugovorena vrijednost
Općina Vogošća		
Izvođenje radova hitne intervencije na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži na području Općine Vogošća	197/24 od 22.05.2024.godine	60.000,00
Glavni projekat izmještanja cjevovoda DN500, DN300 i DN 100 na lokalitetu planirane kružne raskrsnice na cesti M18 u naselju Kobilja Glava	241/24 od 13.06.2024.godine	360.000,00
Općina Ilidža		
Izrada projektne dokumentacije za razvoj i unapređenje vodovodne i kanalizacione mreže sa rekonstrukcijom postojećih cjevovoda na području Općine Ilidža	361/24 od 02.10.2024.godine	150.000,00

6.2 Odjeljenje PIU

Kapitalna ulaganja i razvoj sistema putem zajmova

Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj (EBRD)

U 2024. godini Preduzeće je potpisalo dva Amandmana broj 2 i broj 3 Ugovora VIK 01/2022 kojim je izvršena zamjena lokacija sličnih karakteristika u Sekciji 3 i 4. zbog nemogućnosti pribavljanja odobrenja za građenje, te su izmjenjeni rokovi izvođenja radova.

Sekcija 3 (Općine Vogošća i Novi Grad)

Radovi na Sekciji 3 su završeni. Lokaliteti na kojima su izvedeni radovi u okviru Sekcije 3 sa dužinama rekonstruisane mreže su:

- Aleja Bosne Srebrene: cjevovodi profila 300 mm u dužini od 60 m, profila 200 mm u dužini od 1584 m, profila 150 mm u dužini od 18 m, profila 100 mm u dužini od 126 m i profila 80 mm u dužini od 18 m
- Omera Kovača: cjevovod profila 200 mm u dužini od 234 m, profila 100 mm u dužini od 132 m
- Hameda Buljubašića: cjevovod profila 100 mm u dužini od 390 m
- 8. Marta: cjevovod profila 100 mm u dužini od 774 m
- Mitra Šućura: cjevovod profila 150 mm u dužini od 270 m, profila 100 mm u dužini od 2604 m i profila 200 mm u dužini 12 m
- Stara cesta: cjevovod profila 300 mm u dužini od 12 m, profila 100 mm u dužini od 1017 m.

Zbog problema u pribavljanju odobrenja za građenje za ulice Omera Kovača, Hameda Buljubašića i Hekim Oglu Ali paše, izvršena je izmjena u dinamici izvođenja, tako da umjesto navedenih ulica radovi su izvedeni u ulicama Alajbegovića i Isevića sokak i Stolačka (za isto potpisan Amandman Ugovora):

- Stolačka: cjevovod profila 200 mm u dužini od 330 m
- Alajbegovića i Isevića sokak: cjevovod profila 100 mm u dužini od 306 m.

Za lokalitet Hameda Buljubašića i Hekim Oglu Ali paše (Amandmanom Ugovora iz Sekcije 3 zamijenjen sa lokalitetom Isevića sokak i Alajbegovića iz Sekcije 4) Općina Novi Grad nije ispunila svoju obavezu po pitanju pribavljanja odobrenja za građenje za ovaj lokalitet, tako da se od ove rekonstrukcije u potpunosti odustalo. Ranije su i Izvođač i Inženjer obaviješteni da se ni za lokalitet Bentbaša – Sekcije 4 nije moglo pribaviti odobrenje za građenje zbog uslova koje je postavilo Federalno ministarstvo prostornog uređenja, po pitanju nadležnosti rješavanja lokaliteta koji je dijelom uknjižen kao vodno dobro.

U Sekciji 3 završeni su radovi u ulicama Alajbegovića i Isevića sokak, Stolačka i Stara cesta, Mitra Šućura i Donji Hotonj IV, ulici 8. Marta, te u ulici Aleji Bosne Srebrene.

Započeti su radovi na Sekciji 4, izvedeni radovi na lokalitetu ulice Adžemovića (204 m cjevovoda profila 100 mm i 204 m profila 400 mm), Karpuzova (54 m cjevovoda profila 400 mm, 12 m cjevovoda profila 150mm, 306 m cjevovoda profila 100mm), Čadordžina (300 m cjevovoda profila 100 mm), Franjevačka (564m cjevovoda profila 200mm, 30 m cjevovoda profila 100mm, 6m cjevovoda profila 150mm), Sedrenik (552 m profila 200mm i 54m profila 100mm), Višnjik

(666 m profila 150mm , 186 m profila 80), Čemerlina (182 m cjevovoda profila 100mm) , Hrgića (242 m cjevovoda profila 150mm), Gajev Trg (72 m profila 300 mm) , Gimanzijaska (144 m profila 300mm), Muhameda Kantardžića (108 m profila 300mm), Valtera Perića (258m profila 100mm).

Dosada je ispostavljena 21 privremena situacija izvođača i 22 privremene situacije Nadzora. Po Ugovoru ViK 01/2022 se preko Federalnog ministarstva finansija i Ministarstva finansija i trezora prema EBRD-u redovno i blagovremeno prosljeđuju aplikacije za plaćanje – privremene situacije Izvođača. Po Ugovoru ViK 02/2022 prve tri privremene situacije Nadzora takođe su kroz aplikacije za plaćanje plaćene iz Tranše 2, a od četvrte privremene situacije Nadzora nadalje plaćanje se realizuje preko banke EBRD iz grant sredstava.

Na plaćanje preko Federalnog ministarstva finansija i Ministarstva finansija i trezora dostavljeno 21 privremena situacija Izvođača. Dostavljeno je na plaćanje i 22 privremene situacije Nadzora koje se od četvrte privremene situacije plaćaju iz grant sredstava WBIF (investicioni fond Zapadni Balkan).

Realizacija projekata u 2024. godini bila je uspješna, a dana 06.03.2024. godine ušlo se u drugu godinu realizacije. Dosad je izvedeno nešto više od 31,0 km od ukupno 36,0 km. Što se očekivane dinamike realizacije projekta tiče, planirani rok izvođenja je do 04.06.2025. godine.

U dogovoru sa Vladom Kantona Sarajevo, kroz ovaj Ugovor za izvođenje radova rekonstrukcije izvršena je i nabavka materijala za dva vrlo bitna infrastrukturna projekta, koja su sa realizacijom krenula u fazi realizacije našeg Ugovora. Radi se o nabavkama materijala – cijevi profila DN 700 mm odgovarajućeg nazivnog pritiska za potrebe izmiještanja postojećeg cjevovoda prilikom izvođenja radova na:

- Kružnom toku u ulici Srđana Aleksića (265 m cijevi DN 700 mm NP 25 sa ostalim neophodnim materijalom, vrijednost nabavke 143.230,85 EUR)
- Izvođenje saobraćajnice kod XIII transverzale (370 m cijevi DN 700 NP 16 sa ostalim neophodnim materijalom, vrijednost nabavke 209.407,78 EUR).

Sekcija 5

Započeti su radovi na Sekciji 5, izvedeni radovi na lokalitetu ulica Herceg Stjepana (96m cjevovoda profila 100mm), Kotromanića (65m cjevovoda profila 150mm, 175m profila 200mm), La Benevalencija (252m cjevovoda profila 100mm), Mis Irbina (60m cjevovoda profila 100mm i 186m profila 200mm), Reisa Džemaludina Čauševića (215m cjevovoda profila 100mm, 10m profila 200mm, 246m profila 300mm), Mula Mustafe Bašeskije Centar (42m cjevovoda profila 100mm, 12m profila 150mm, 180m profila 200mm), Mula Mustafe Bašeskije Stari grad (312m cjevovoda profila 100mm, 48m profila 150mm, 732m profila 200mm), Maršala Tita (78m cjevovoda profila 100mm, 552m profila 300mm), Musala (115m cjevovoda profila 100mm), Potok (118m cjevovoda profila 100mm), Prijepoljčeva (135m cjevovoda profila 100mm), Ulomljenica (54m cjevovoda profila 100mm, 66m profila 400mm), Potoklinica (317m cjevovoda profila 100mm), Edhema Mulabdića (126m cjevovoda profila 100mm), Josipa Štadlera (244m cjevovoda profila 150mm), Toromanova (228m cjevovoda profila 100mm, 234m profila 400mm), Kečina (372m cjevovoda profila 100mm), Vrazova (192m cjevovoda profila 100mm), Armaganuša (390m cjevovoda profila 200mm), Augusta Brauna (210m cjevovoda profila 100mm), Čekaluša (770m cjevovoda profila 200mm), Telali (42m cjevovoda profila 100mm, 138m profila 200mm).

Radovi u ulici Safet Bega Bašagića nisu počeli u 2024.godini.

Realizacija Sporazuma o grantu – IPA (predpristupni fond EU 2020)

Prvobitnim planom nabavke planirano je da se iznos ukupnog granta od EUR 4,0 mil. Utroši na sljedeći način:

- EUR 2,5 mil. za nabavku hidro-mašinske i elektro opreme za dvije pumpne stanice i bunarska postrojenja u cilju poboljšanja pogonske spremnosti i bolje energetske iskorisćenosti vodovodnog sistema,
- EUR 1,5 mil. za nastavak rekonstrukcije vodovodne mreže.

Međutim, zbog nepredvidivog skoka cijena na svjetskom tržištu, oprema koja je planirana za nabavku kroz IPA fond poskupila je min. 30%, tako da je donesena odluka da se kompletan iznos granta od EUR 4,0 mil iskoristi za hidro-mašinsku i elektro opremu. Na taj način bi se trebao realizirati u potpunosti plan nabavke – rekonstrukcija hidro-

mašinskog i elektro dijela pumpne stanice Hrasno, elektro dijela pumpne stanice Igman, te nabavke vezane za bunarske pumpe za izvorište u Sarajevskom polju.

U prethodnom periodu je pripremljen tender za nabavku, isti je poslan na saglasnost banci, te kad je dobijena saglasnost isti je objavljen 30.03.2023. godine. Otvaranje ponuda je planirano 17.05.2023. godine. Na dostavljene zahtjeve za pojašnjenje je odgovoreno dopisom putem ECEPP-a (platforma za komunikaciju sa bankom), a rok za otvaranje je produžen do 22.05.2023. godine. Otvaranje ponuda je bilo elektronskim putem automatski u ECEPP-u i dostavljena je jedna ponuda. Međutim, sredstva IPA još nisu operativna tako da je od ponuđača pri isteku validnosti njegove ponude traženo da potvrdi (ako je saglasan) produženje iste uz dostavu garancije, što je on i uradio, produžio validnost ponude do 18.12.2023. i dostavio prateću produženu garanciju sa istekom 15.01.2024. godine.

Nakon što do razumnog roka nije izvršeno potpisivanje Sporazuma o grantu, a prije isteka validnosti ponude, ponuđaču je dostavljen zahtjev za dodatno produženje validnosti ponude do 17.03.2024. godine, koji je ponuđač prihvatio i dostavio produženu garanciju do 14.04.2024. godine. U međuvremenu je na završeni Evaluacioni izvještaj dobijena saglasnost (NO) od EBRD-a 21.12.2023. godine.

Na dopis urgencije o trenutnom statusu Ugovora o grantu (IPA) i mail Banci od 29.02.2024. godine dobili smo odgovor 11.03.2024. godine da se morala izvršiti kompletna interna procedura odobravanja granta, nakon što je došlo do izmjene u ugovoru o kontribuciji između EBRDa i Europske unije, znači moralo se dobiti kompletno interno odobrenje, kao da se radi o novom projektu. Ostao je još jedan korak, prije nego što se grant može smatrati odobrenim. Rečeno je da su same izmjene u Grantu minimalne, ali je svejedno morao biti ponovljen cijeli proces. Banka će kolegama iz BH Ministarstva Finansija i Trezora, u dopisu, objasniti minimalne izmjene u nacrtu, kako bi oni mogli uputiti grant u procedure, a informisana je i Europska unija, tako da su i oni svjesni trenutnog statusa granta – grant nije sporan, ali je došlo do određenih komplikacija nakon navedenih izmjena.

U svakom slučaju, pošto sredstva IPA još nisu raspoloživa, to je od ponuđača 12.03.2024. godine traženo i dobijeno dodatno produženje validnosti ponude i produženje garancije za 90 dana – produženje validnosti ponude do 15.06.2024. i produženje garancije do 13.07.2024. godine. Realizacija ove nabavke planirana je uz realizaciju Tranše 2.

Budući da sredstva još uvijek nisu operativna od ponuđača je traženo da ponovo da saglasnost na produženje opcije ponude i to dana 13.06.2024.godine. Od strane ponuđača je 14.06.2024. godine dostavljena saglasnost na produženje opcije ponude i to do 11.10.2024. godine. U međuvremenu je od strane resornog ministarstva dana 26.06.2024. godine zatraženo mišljenje na izmjenjeni nacrt Ugovora o grantu između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj. Na zatraženo mišljenje je KJKP „Vodovod i kanalizacija „ d.o.o Sarajevo dalo pozitivno mišljenje i isti vratilo resornom ministarstvu na dalje postupanje.

WBIF – Investicioni fond Zapadni Balkan

Što se tiče projekata koje smo planirali finansirati iz granta WBIF (investicioni fond Zapadni Balkan) od 2,5 miliona EUR – realizacija uz Tranšu 3, navodimo sljedeće:

1. Potisni cjevovod pumpne stanice Centar – rezervoar Bjelave (nalazi se dijelom u obuhvatu HUK-a: DN 300 i DN 100 po 78 m'; dio je u Općini Centar van obuhvata HUK-a DN 300 mm 882 m i DN 100 mm 216 m) – urađena projektna dokumentacija
2. Vodosnabdijevanje naselja Mošćanica – Faletići (DN 400 mm 1.508 m i DN 100 mm 1.571 m) - urađena projektna dokumentacija – faza I
3. Prsten oko stadiona „Koševo“ i dvorane „Zetra“ (DN 300 mm 583 m, DN 200 mm 340 m i DN 150 mm 1.219 m) – urađena projektna dokumentacija
4. Nahorevska ulica (640 m) – na dijelu ulice Općina Centar realizuje radove rekonstrukcije vodovoda i kanalizacije

5. Humska – Ivanjska i Krivajska ulica (2.7 km) – realizuje Općina Novo Sarajevo
6. Trebevička ulica (DN 100 mm 1.098 m, DN 200 mm 208 m, DN 300 mm 88 m, PEHD 40/32 4.020 m – urađena projektna dokumentacija
7. Dodatno Vranjače, Boraca Zlatišta i Debelo brdo (DN 100 mm 866 m' i PEHD 40/32 40 m') – urađena projektna dokumentacija

Urađena projektna dokumentacija za projekte koji se realizaciju po ovom grantu, te su započete aktivnosti za pribavljanje odobrenja za građenje.

Treba napomenuti da su za lokalitete pod brojem 4 Općina Centar i pod brojem 5 Općina Novo Sarajevo započeli sa realizacijom infrastrukturnih radova iz vlastitih sredstava, tako da će ovi projekti biti izuzeti iz plana za realizaciju kroz WBIF grant.

Po ranijim planovima u okviru Tranše 3 trebao bi se realizovati dio elektro radova na vodovodnom sistemu (rekonstrukcija izvorišta Sokolovići i rekonstrukcija trafo stanje na izvorištu Stup, kao i dio preostalih radova na SCADA sistemu. Preostali dio novca iz Tranše 3 bit će implementiran na dalje radove rekonstrukcije cjevovoda.

Na dan 31.12.2024. godine stanje povučenog dijela kredita od početka Projekta iznosi EUR 18.229.211,92.

U periodu od 01.01. - 31.12.2024. godine plaćanja su bila po preostalim situacijama iz Tranše I i iz Tranše II. Tokom 2024. godine ukupno je povučeno po situacijama EUR 8.322.241,86.

Od početka Projekta na dan 31.12.2024. godine ukupno plaćeni iznos na ime vlastitog učešća – PDV za projekat EBRD iznosi 5.865.918,33 KM.

6.3 Služba za kontrolu

Kada je u pitanju vodosnabdijevanje značajan problem predstavljaju i bespravni te nelegalni potrošači. Bespravnih priključaka u Kantonu Sarajevo po procjenama preduzeća ima oko 18.500 od ukupno 176.000, što značajno utječe na sistem vodosnabdijevanja, obzirom da su to potrošači koji plaćaju račune, ali nisu izvršili tehnički prijem svojih objekata te samim tim se smatraju bespravnim priključcima. Preduzeće u mnogim slučajevima ne raspolaže informacijama o trasama izgrađene bespravne mreže, vrsti materijala od kojih su izgrađeni, profilima i slično. Također postoji problem nelegalnih potrošača, onih koji samostalno izvrše priključenje objekata na vodovodnu mrežu. Služba za kontrolu vrši kontinuiranu kontrolu nelegalne potrošnje i bespravnih korisnika naših usluga te se preduzimaju aktivnosti na priključenju novih korisnika na sistem vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda.

Tabela 34. Aktivnosti Službe za kontrolu

R.b.	Opis	Jedinica	2024. godina		
			Privreda	Domaćinstva	Ukupno
1	Kontrolisano	broj potrošača	2.760	6.470	9.230
2	Utvrđeno nelegalno korištenje komunalne vodne usluge	broj potrošača	602	393	995
3	Izdato faktura za novčanu naknadu za nelegalno korištenje vode	broj	575	337	912
4	Vrijednost izdatih faktura za novčanu naknadu za nelegalno korištenje vode	KM	390.393,84	182.662,11	573.055,95
5	Naplaćeno po osnovu nelegalne potrošnje vode	KM	1.088.422,97	182.818,87	1.271.241,84
6	Potpisano Ugovora o izmirenju naknade za neovlašćeno korištenje komunalne vodne usluge	broj	19	42	61
7	Vrijednost potpisanih ugovora	KM	60.148,60	27.761,22	87.909,82
8	Iznos naplaćenih sredstava po osnovu potpisanih ugovora	KM	54.899,46	23.018,05	77.917,51
9	Ukupno obračunato faktura po pitanju odvodnje za privredne subjekte koji imaju vlastiti vodozahvat	KM	0	0	0
10	Ukupno naplaćeno faktura po pitanju odvodnje za privredne subjekte koji imaju vlastiti vodozahvat*	KM	205.104,00	0	205.104,00

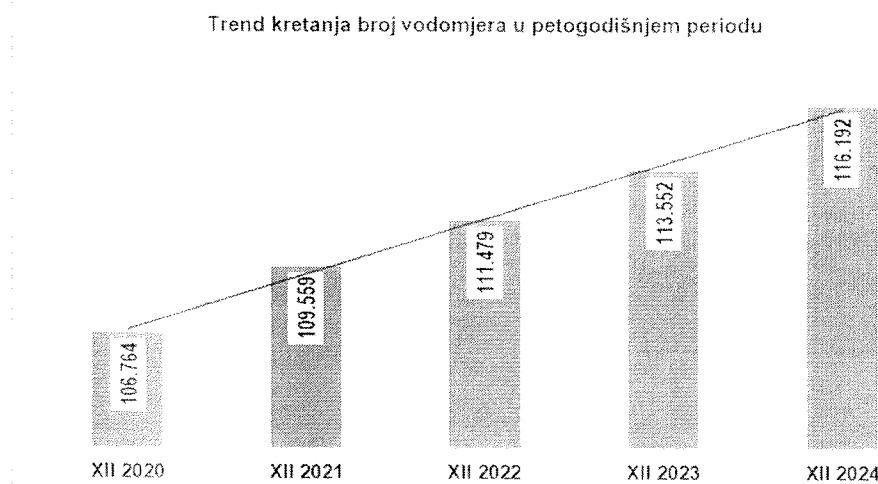
7. ODNOSI SA POTROŠAČIMA

7.1 Očitavanje potrošnje

Očitavanje potrošnje vodomjera se provodi u okviru Službe naplate i obračuna utroška vode. Područje koje se snabdijeva vodom je podijeljeno u 20 sektora za očitavanje sa 788 očitavih hodova. Ukupan broj vodomjera za očitavanje se kontinuirano povećava. Ukupan broj vodomjera za očitavanje sa 31.12.2024. godine iznosio je 116.192, a na dan 31.12.2023. godine 113.552, što predstavlja povećanje za 2.640 vodomjera ili 2,30%. Povećanje se bilježi kod svih kategorija potrošača. Ujedno se povećava broj vodomjera sa elektronskim očitanjem.

Trenutno postoje četiri načina evidentiranja potrošnje:

- vizuelno očitavanje,
- očitavanje putem kabla,
- radijsko očitavanje, i
- GPRS očitavanje.

Slika 1. Trend povećanja broja vodomjera u periodu 2020-2024. godina

7.2 Isporučene količine vode

Isporučene količine vode su količine vode izmjerene na mjernim instrumentima registrovanih potrošača.

U 2024. godini ukupno isporučene količine vode (fakturisane i nefakturisane) kod potrošača iznosile su 25.561.840 m³, što je veće za 3% u odnosu na prošlu godinu.

Tabela 35. Pregled isporučenih količina vode u 2022/23./24. godine

Mjesec	Isporučena voda (m ³)			Indeks	
	2022	2023	2024		
1	2	3	4	4/3	4/2
Ukupno	24.796.895	24.806.804	25.561.840	103	103

Povećanje isporučenih količina vode zabilježeno je kod kategorija potrošača „Domaćinstva – sa vlastitim vodomjerom“ za 3%, „Domaćinstva – sa zajedničkim vodomjerom“ za 2% i „Ostalih korisnika“ za 4%.

Tabela 36. Isporučene količine vode po kategorijama potrošača u 2022/23./24. godine

Kategorija potrošača	Isporučena voda (registrovana) u m ⁴			Indeks	
	2022	2023	2024		
1	3	4	5	5/4	5/3
Domaćinstva - sa vlastitim vodomjerom	9.035.758	8.873.013	9.159.943	103	101
Domaćinstva - sa zajedničkim vodomjerom	10.177.145	10.167.917	10.377.275	102	102

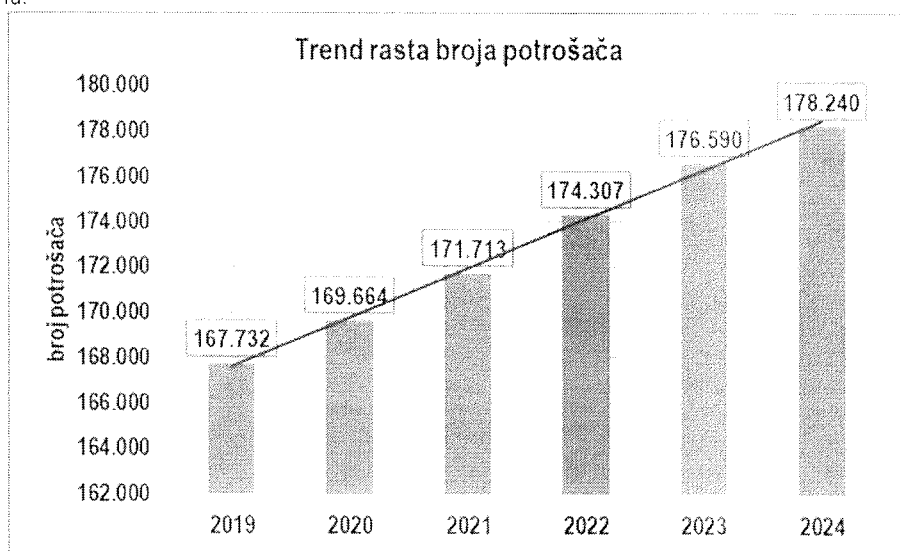
Kategorija potrošača	Isporučena voda (registrovana) u m4			Indeks	
	2022	2023	2024	5/4	5/3
1	3	4	5	5/4	5/3
Ostali korisnici	5.583.992	5.765.874	6.024.623	104	108
Ukupno	24.796.895	24.806.804	25.561.841	103	103

7.3 Fakturisanje

Fakturisanje se vrši mjesečno. U 2024. godini u prosjeku je mjesečno isporučivano cca. 178.240 računa, i to:

- Pravnim licima	16.563	računa
- Institucijama	1.097	računa
- Domaćinstvima- Potrošači u zgradama	99.717	računa
- Domaćinstvima – Privatne kuće	60.773	računa

Broj potrošača je u 2024. godini povećan je za 1.650 u odnosu na prethodnu godinu, a za 8.576 u odnosu na 2020. godinu.

Slika 2. Kretanje broja potrošača u periodu 2020.- 2024. godina

Fakturisane količine vode

Fakturisane količine vode u 2024. godini iznose 25.008.438 m³ i veće su 803.870 (3%) u odnosu na fakturisanu vodu u 2023. godini. Posmatrajući fakturisane količine vode po pojedinim kategorijama potrošača one su kod kategorije „Domaćinstva - vlastiti vodomjer“ u odnosu na prošlu godinu povećane za 3%, kod kategorije „Domaćinstva - zajednički vodomjer“ su povećane za 2%, a kod kategorije „Ostali korisnici“ u odnosu na prošlu godinu povećane za 6%.

Tabela 37. Fakturisane količine vode u 2022/23/24. godine

Mjesec	Fakturisane količine vode (m3)			Indeks	
	2022	2023	2024	4/3	4/2
1	2	3	4	4/3	4/2
Januar	2.108.013	2.036.575	2.108.266	104	100
Februar	1.813.135	1.810.063	1.950.723	108	108
Mart	1.904.028	1.879.101	1.997.697	106	105
April	1.964.484	1.922.396	2.070.618	108	105
Maj	2.186.492	2.028.311	2.059.356	102	94
Juni	1.945.452	1.918.992	2.012.436	105	103
Jul	2.074.116	2.052.960	2.183.929	106	105

Mjesec	Fakturisane količine vode (m3)			Indeks	
	2022	2023	2024		
1	2	3	4	4/3	4/2
August	2.270.045	2.240.573	2.425.723	108	107
Septembar	2.155.144	2.243.436	2.204.260	98	102
Oktobar	2.014.343	2.043.357	1.998.874	98	99
Novembar	1.955.490	2.056.607	2.111.602	103	108
Decembar	1.924.012	1.972.197	1.884.954	96	98
Ukupno	24.314.754	24.204.568	25.008.438	103	103

Tabela 38. Fakturisane količine vode po kategorijama potrošača u 2022/23/24. godine

KATEGORIJA POTROŠAČA	FAKTURISANO u m3			Indeks	
	2022	2023	2024		
1	2	3	4	4/3	4/2
Domaćinstva - vlastiti vodomjer	9.019.972	8.850.792	9.141.176	103	101
Domaćinstva - zajednički vodomjer	10.073.590	10.085.806	10.301.684	102	102
Ostali korisnici	5.221.192	5.267.970	5.565.578	106	107
UKUPNO	24.314.754	24.204.568	25.008.438	103	103

Tabela 39. Nefakturisane količine vode u 2022/23/24. godine

Mjesec	Nefakturisane količine vode (m3)			Indeks	
	2022	2023	2024		
1	2	3	4	4/3	4/2
Ukupno	515.734	602.236	609.988	101	118

Nefakturisane količine vode odnose se na:

- Potrošena voda za potrebe realizacije investicionih projekata, prije svega Projekat vodovod Sarajevo kao i ostalih projekata na rekonstrukciji vodovodne mreže na kojima je potrebno konstantno ispiranje cjevovoda u svrhu testiranja ispravnosti položenih cjevovoda
- Potrošenu vodu za potrebe Preduzeća (potrošnja na objektima Preduzeća, ispiranje cjevovoda i sl.)
- Količine vode koje je komisija preduzeća nakon reklamacije potrošača prihvatila kao opravdane
- Količine vode izmjerene na kontrolnim vodomjerima preduzeća koji se postavljaju na početku bespravnih cjevovoda, kako bi se imao uvid u ukupne količine potrošene vode na tim cjevovodima (tzv „glavni vodomjer“ ili OBN vodomjeri).

Fakturisana i naplaćena potraživanja

Fakturisana potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje sa PDV i PVN u 2024. godini iznosila su 49.825.976 KM i za 737.849 KM (2%) su veća nego u 2023. godini.

Tabela 40. Fakturisana potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje sa PDV i PVN u 2022/23/24. godini

Mjesec	Fakturisana potraživanja od vode i odvodnje u KM (sa PDV i PVN)			Indeks	
	2022	2023	2024		
1	2	3	4	4/3	4/2
Januar	4.181.127	4.110.383	4.255.637	104	102
Februar	3.663.343	3.664.339	3.835.103	105	105
Mart	3.742.155	3.780.292	3.977.044	105	106
April	3.878.319	3.862.503	4.068.444	105	105
Maj	4.361.076	4.054.908	4.096.920	101	94
Jun	3.934.519	3.906.196	4.099.744	105	104
Jul	4.174.092	4.169.773	4.374.141	105	105
August	4.580.901	4.553.502	4.856.855	107	106

Mjesec	Fakturisana potraživanja od vode i odvodnje u KM (sa PDV i PVN)			Indeks	
	2022	2023	2024	4/3	4/2
1	2	3	4		
Septembar	4.325.989	4.538.117	4.316.328	95	100
Oktobar	4.071.648	4.227.262	4.000.616	95	98
Novembar	3.884.310	4.222.871	4.196.048	99	108
Decembar	3.916.157	3.997.981	3.749.096	94	96
Ukupno	48.713.636	49.088.127	49.825.976	102	102

Naplaćena potraživanja sa PDV i PVN podrazumijevaju naplatu svih računa bez obzira u kojoj su godini izdati (dakle i naplatu tzv. „starih računa“). Ukupno naplaćena potraživanja u 2024. godini iznose 50.301.674 KM. U odnosu na 2023. godinu naplaćena potraživanja u 2024. godini su veća za 1.491.075 KM (3%).

Tabela 41. Naplaćena potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje sa PDV i PVN u 2022/23/24. godini

Mjesec	Naplaćena potraživanja od vode i odvodnje u KM (sa PDV i PVN)			Indeks	
	2022	2023	2024	4/3	4/2
1	2	3	4		
Januar	3.599.557	3.715.557	3.834.809	103	107
Februar	3.735.918	3.704.339	4.131.079	112	111
Mart	3.864.217	3.827.139	3.830.048	100	99
April	3.844.092	3.727.055	4.001.650	107	104
Maj	3.796.308	3.894.973	4.102.737	105	108
Jun	4.174.243	3.958.175	3.725.486	94	89
Jul	3.859.314	4.026.685	4.401.651	109	114
August	4.811.661	4.570.527	4.764.964	104	99
Septembar	4.300.886	4.292.682	4.510.775	105	105
Oktobar	4.447.880	4.628.067	4.574.451	99	103
Novembar	4.000.293	4.255.770	3.978.499	93	99
Decembar	3.981.123	4.209.630	4.445.524	106	112
Ukupno	48.415.492	48.810.599	50.301.674	103	104

7.4 Stopa tekuće naplate

Stopa tekuće naplate u 2024. godini je ostala na približnom istom nivou u odnosu 2023 godinu. U 2024. godini prosječna stopa tekuće naplate za vodu i odvodnju na dan 16.01.2025. godine iznosi 89%. U 2023. godini prosječna stopa tekuće naplate za vodu i odvodnju na dan 18.01.2024. godine iznosila je također 88%.

Tabela 42. Stopa tekuće naplate u 2024. godini

Stopa tekuće naplate po tipu potrošača	% tekuće naplate za period po računima izdatim za period I-XII
Objekti kolektivnog stanovanja- tekuća naplata na dan 16.01.2025.	86%
Privatne kuće - tekuća naplata na dan 16.01.2025	91%
Privreda - tekuća naplata na dan 16.01.2025	89%
Prosječan stopa tekuće naplate na dan 16.01.2025.	89%
Prosječan stopa tekuće naplate na dan 18.01.2024.	88%

Da se naplati potraživanja za vodu i odvodnju poklanja izuzetna pažnja vidljivo je iz pregleda naplaćenih računa po starosti.

Tabela 43. Naplata "starih računa" i izdatih računa u 2024. godini

UPLATE 2024.g.	Domaćinstva vlastiti vodomjer	Domaćinstva zajednički vodomjer	Ostali korisnici	UKUPNO
UPLATE do 31.12.2024. po računima izdatim do 31.12.2022. godine	974.756	1.447.546	485.005	2.907.307
UPLATE do 31.12.2024. po računima izdatim do 31.12.2023. godine	1.061.549	632.002	1.995.656	3.689.206
UPLATE do 31.12.2024. po računima izdatim do 31.12.2024. godine	13.174.156	13.580.866	16.031.646	42.786.669
UKUPNE UPLATE "STARIH" I NOVIH RAČUNA DO 31.12.2024.	14.887.070	16.351.743	17.557.057	49.383.182

Do 31.12.2024. godine po osnovu izdatih računa u periodu I-XII 2024. godine naplaćeno je 42.786.670 KM. Po osnovu starih potraživanja zaključno sa 31.12.2024. godine naplaćeno je 6,6 miliona KM.

Nenaplaćena sredstva po osnovu vode i odvodnje iz prethodnih godina u trenutnoj situaciji predstavljaju vrlo važan izvor dodatnih prihoda. Kontinuirano se obavljaju kontrole potrošača na terenu u cilju prikupljanja i ažuriranja svih relevantnih podataka o korisnicima usluga. U neposrednoj komunikaciji sa korisnicima usluga koristi se svaka prilika da se informišu o posljedicama neplaćanja komunalne usluge.

7.5 Reklamacije potrošača

Odnosi sa potrošačima se obavljaju putem Centra za potrošače i odjela za odnose sa javnošću.

U Centru za potrošače moguće je:

- promijeniti broj članova domaćinstva u stanu (korisnici u zgradama);
- podnijeti zahtjev za zaključenje ugovora o isporuci vode za piće i odvodnji otpadnih voda;
- podnijeti zahtjev za raskid ugovora o isporuci vode za piće i odvodnji otpadnih voda kod promjene vlasništva/korištenja građevine;
- zatražiti promjenu imena krajnjeg korisnika naših usluga na osnovu predočene dokumentacije;
- podnijeti reklamaciju na ispostavljeni račun za vodu i odvodnju otpadnih voda;
- uputiti zahtjev za izdavanje saglasnosti na lokaciju, na projekat i druge saglasnosti;
- zatražiti potvrdu o stanju duga;
- dobiti informacije o načinu izmirenja dugovanja;
- zatražiti informaciju o načinu priključenja na vodovodni i kanalizacioni sistem;
- zatražiti informaciju o ugradnji vodomjera i slično.

Najveći broj reklamacija se odnosi na ispostavljene račune za vodu i odvodnju. Ukoliko je reklamacija opravdana po bilo kom osnovu kompletiran predmet upućuje se Komisiji za korekciju računa za vodu i odvođenje otpadnih voda koja radi u skladu sa Uputstvom o uslovima i načinu korekcije računa za utrošenu vodu i odvođenje otpadnih voda i Pravilnikom o radu Komisije za korekciju računa.

U 2024. godini od 3.445 reklamacija na ispostavljene račune 1.966 reklamacija je opravdano, 1.164 neopravdano i 315 reklamacije su zaključno sa 31.12.2024. godine bile u obradi. Na osnovu podataka iz donje tabele konstatujemo da se stanje vezano za reklamacije na ispostavljene račune znatno popravilo u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu.

Tabela 44. Reklamacije potrošača u 2024. godini

Godina	Izmjene u zgradama kolektivnog stanovanja	Reklamacije na ispostavljene račune					Ukupno naloga za kontrolu
		Zahtjevi za kontrolu očitavanja	Zahtjevi za umanjenje računa	Zahtjevi koji se odnose na Službu za vodomjere i dez.vode			
				Ostali zahtjevi	Zahtjev za zamjenu i kontrolu vodomjera	Zahtjevi po osnovu pojedinačnih vodomjera	
2023	9.691	1.519	1.749	105	146	159	3.678
2024	8.600	1.678	1.376	80	143	168	3.445

7.6 Cijena vodnih usluga

Cijena vodnih usluga trebala bi da bude tolika da Preduzeće iz svojih poslovnih prihoda može da podmiruje svoje poslovne rashode te da ima dovoljno sredstava za investicije u komunalnu infrastrukturu kako bi se njen kvalitet održao i unaprijedio.

Činjenica je da se cijene vodnih usluga nisu mijenjale od 2013. godine, a da su troškovi poslovanja u periodu od 2013. – 2024. godine kontinuirano rasli. Kroz ekonomske cijene usluga vodosnabdijevanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda bi se osiguralo puno pokriće opravdanih troškova te bi Preduzeće steklo osnovu da stvara dovoljne prihoda za efikasno upravljanje sistemom vodosnabdijevanja, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. Cijene vodnih usluga su objektivno gledano niske i onomogućavaju stabilno poslovanje i održivi razvoj preduzeća. Cijene vodnih usluga ustanovljene su 01.12.2013. godine i navedene su u donjim tabelama:

Tabela 45. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda – DOMAĆINSTVA

VARIJABILNI DIO U STRUKTURI CIJENE			
	Potroseni m3 vode		
	≤ 5 m3	> 5 m3 ≤ 30 m3	> 30 m3
Usluga snabdijevanja pitkom vodom (KM/m ³)	0,70	0,84	1,17
Usluga odvodnje otpadnih voda (KM/m ³)	0,30	0,36	0,50
PDV	0,17	0,20	0,28
Svega	1,17	1,40	1,95
PVN za korištenje voda (KM/m ³)		0,01	
PVN za zaštitu voda (KM/m ³)		0,04	
Svega		0,05	
FIKSNI DIO U STRUKTURI CIJENE			
Fiksni dio (KM/mjes.)		2,00	
PDV		0,34	
Svega		2,34	

Tabela 46. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda po 1 m3 -INSTITUCIJE

VARIJABILNI DIO U STRUKTURI CIJENE	
Usluga snabdijevanja pitkom vodom (KM/m ³)	1,17
Usluga odvodnje otpadnih voda (KM/m ³)	0,50
PDV	0,28
Svega	1,95
PVN za korištenje voda (KM/m ³)	0,01
PVN za zaštitu voda (KM/m ³)	0,04
Svega	0,05
FIKSNI DIO U STRUKTURI CIJENE	
Fiksni dio (KM/mjes.)	4,00
PDV	0,68
Svega	4,68

Tabela 47. Struktura cijene usluge vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda po 1 m3 - OSTALI KORISNICI

VARIJABILNI DIO U STRUKTURI CIJENE			
Usluga snabdijevanja pitkom vodom (KM/m ³)	2,18		
Usluga odvodnje otpadnih voda (KM/m ³)	0,94		
PDV	0,53		
Svega	3,65		
PVN za korištenje voda (KM/m ³)	0,01		
PVN za zaštitu voda-zagađivači (KM/m ³)	veliki	srednji	mali
	0,20	0,10	0,04
Svega	0,21	0,11	0,05
FIKSNI DIO U STRUKTURI CIJENE			
Fiksni dio (KM/mjes.)	profil vodomjera		
	do 40mm	50-100mm	150 mm i više
	4,00	20,00	40,00
PDV	0,68	3,40	6,80

Svega	4,68	23,40	46,80
-------	------	-------	-------

Prosječna cijena vode i odvodnje u 2024. godini iznosi 1,71 KM/m³. Važno je istaknuti da u ovoj cijeni nisu uključeni svi troškovi u skladu s principom pokrivanja svih troškova, preciznije troškovi amortizacije, prečišćavanja otpadnih voda, PDV na PVN za korištenje voda, PDV na PVN za zaštitu voda, troškovi otplate kredita EBRD-a, kao i ostali operativni i opravdani troškovi.

Cijena kojom bi se pokrili svi opravdani troškovi poslovanja iznosi 3,00 KM/m³ što je za 75% više od cijene u primjeni.

Donošenje odluke o izmjeni cjenovnika usluge vodosnabdijevanja pitkom vodom i odvodnje otpadnih voda je u nadležnosti Vlade Kantona Sarajevo koja bi trebala izvršiti izmjenu važećeg cjenovnika usluga vodosnabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda kako bi se omogućilo stabilno poslovanje Preduzeća. Vlada Kantona Sarajevo je donijela Rješenje o imenovanju članova Neovisnog stručnog tijela Vlade Kantona Sarajevo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačnog prijedloga visine cijene usluge vodosnabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda za korisnike KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo.

Neovisno stručno tijelo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačnog prijedloga visine cijene usluge vodosnabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanju otpadnih voda za korisnike KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo je 14.03.2023. godine dostavilo resornom ministarstvu i Vladi Kantona Sarajevo mišljenje u kojem se predlaže procentualno povećanje visine cijene vodosnabdijevanja pitkom vodom, odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda davaoca usluge KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo kako slijedi:

- 48% za kategoriju potrošača „Domaćinstva“,
- 48% za kategoriju potrošača „Institucije“,
- 48% za kategoriju potrošača „Ostali korisnici“, i
- 48% za kategoriju potrošača „Vodovod i kanalizacija“, a.d. Istočno Sarajevo

sa primjenom od 01.03.2023. godine uz preporuku da povećanje cijene od 28% subvencionira Vlada KS, a preostalih 20% da ide na teret krajnjih potrošača.

Vlada Kantona Sarajevo se nije očitovala po ovom prijedlogu cijena u 2024.godini.

Od momenta kada je Neovisno stručno tijelo dala prijedlog za povećanje cijena usluga do danas Preduzeće je imalo dodatne troškove po osnovu novog Kolektivnog ugovora, troškova električne energije, ali i troškova nabavke materijala neophodnog za redovan rad.

Moramo napomenuti da povećanje cijena usluga u iznosu od 48% neće pokriti sve troškove preduzeća ali će biti dovoljno da Preduzeće može nastaviti obavljati osnovnu djelatnost bez investicionog ulaganja.

Shodno gore navedenom ističemo da je Vlada Kantona Sarajevo u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo ostala Preduzeću dužna refundirati iznos od 20.550.000 KM za 2024. godinu obzirom da nije razmatrala mišljenje Neovisnog stručnog tijela.

7.7 Potraživanja od kupaca

Nenaplaćena potraživanja od kupaca za vodu i odvodnju zaključno sa 31.12.2024. godine iznose 53.634.722 KM i uključuju period od 1996. do 2024. godine. Obzirom da postoji određeni broj potrošača u stanju socijalne potrebe napominjemo da usluge Preduzeća nisu obuhvaćene programima subvencija u Kantonu Sarajevo. Također, nepostojanje tehničkih uslova za isključenje određenih potrošača sa sistema vodosnabdjevanja u zgradama kolektivnog stanovanja, kao i dug proces obrade predmeta na sudu otežava naplatu potraživanja.

Tabela 48. Nenaplaćena potraživanja po izdatim računima

Opis	Iznos KM
Saldo nenaplaćenih potraživanja od 1996. - 31.12.2023.	53.775.035
Privreda 01.01. – 31.12.2024.godine	-199.756
Široka potrošnja 01.01. – 31.12.2024.godine	59.443
Saldo nenaplaćenih potraživanja 01.01.- 31.12.2024.godine	-140.313

7.8 Sumnjiva i sporna potraživanja

Korisnici usluga koji redovno ne izmiruju svoje obaveze se utužuju. Prema Pravilniku o naplati potraživanja za vodu, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda preduzeće vrši redovno utuženje potrošača kako ne bi došlo do zastare potraživanja. Tokom 2024. godine putem nadležnog suda u Sarajevu utuženo je nenaplaćenih potraživanja za vodu i odvođenje otpadnih voda u iznosu od 2.271.850,10 KM i to prema kategoriji "Domaćinstva".

U periodu od 1996. do 2023. godine podneseno je tužbi u vrijednosti od 124.806.331 KM. Od toga je naplaćeno 79.203.194 (63%). Ukupno nenaplaćeni iznos po osnovu utuženja potrošača za period od 1996. - 2023. godine iznosi 45.603.137 KM.

Tabela 49. Realizacija sudskih sporova po tužbama za neplaćanje vode i odvodnje

Godina	Iznos (KM)			Naplaćeno od utuženog (KM)	Naplaćeno od utuženog %
	Utuzeno "Ostali korisnici"	Utuzeno "Domaćinstva"	Utuzeno ukupno		
1996. - 31.12.2023.	20.030.769	102.503.711	122.534.481		
2024	0	2.271.850	2.271.850		
1996. - 31.12.2024.	20.030.769	104.775.562	124.806.331	79.203.194	63%

8. LJUDSKI RESURSI

Izazovi s kojima se Preduzeće suočava u pogledu ljudskih resursa su:

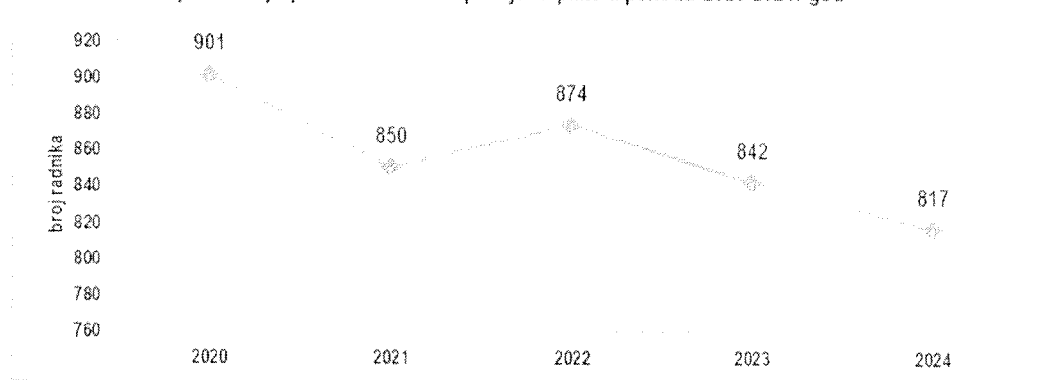
- Nepovoljna starosna struktura Preduzeća i penzionisanje radnika
- Poteškoće u zapošljavanju kvalitetnih kadrova koji Preduzeće smatraju manje atraktivnim za zaposlenje, primarno zbog visine plate i mogućnosti napredovanja i razvoja karijere
- Poteškoće u zapošljavanju kvalitetnih kadrova i ograničenja za zapošljavanje na neodređeno.

8.1 Broj radnika

Prosječan broj radnika u 2024. godini iznosi 817. Na osnovu prikazanih podataka u sljedećoj tabeli evidentan je pad broja radnika do 2023. godine, kao i u 2024. kada se broj radnika smanjio za 25 radnika (3%) u odnosu na 2023. godinu.

Tabela 50. Prosječan broj radnika na bazi primljene plate

	Prosječan broj uposlenika na bazi primljene plate				
	2020	2021	2022	2023	2024
KJKP "VIK"	901	850	874	842	817
Trend kretanja broja radnika	-3%	-6%	3%	-4%	-3%

Prosječan broj uposlenika na bazi primljene plate u periodu 2020-2024. god

Slika 3. Trend kretanja broja radnika u periodu 2020.-2024. godina

8.2 Fluktuacija radnika

Broj radnika zaključno sa 31.12.2024. godine je 817.

Tabela 51. Fluktuacija radnika u 2024. godini

Stanje 01.01.2024.			829
PRILIV RADNIKA	na neodređeno		44
	na određeno		56
	Pripravnici		2
Ukupno			102
ODLIV RADNIKA	Penzionisani		36
	Umrli		1
	Otkazi	otkaz zaposlenim na određeno vrijeme	61
		otkaz zaposlenim na neodređeno vrijeme	2
	Sporazumni raskid		14
	Istek Ugovora		0
	Neplaćeno odsustvo		0
	Promjena statusa	prešli u neodređeno	0
		pripravnik	0
Ukupno			114
Stanje 31.12.2024.			817

Na visok nivo fluktuacije gledamo kao na negativnu pojavu prije svega zbog visokih troškova izazvanih odlaskom stručnih zaposlenika i pribavljanjem njihovih zamjena koje je potrebno obučiti za rad. Osim negativnog finansijskog efekta ona uzrokuje i smanjenje učinkovitosti u radu, narušavanje poslovnih odnosa, odlaske zaposlenika s vodećih pozicija, smanjenje kompetencija i vještina, rast stresa, gubitak vodstva i sl. Pozitivni efekti fluktuacije otvaraju mogućnost da Preduzeće napuste oni zaposlenici koji bi se u skoroj budućnosti pokazali kao višak ili neproduktivan i nekvalitetan kadar.

Odlukom Vlade Kantona Sarajevo regulisano je da za sva nova zapošljavanja Preduzeće traži saglasnosti i to:

- za zapošljavanje na određeno vrijeme do 12 mjeseci od strane resornog ministarstva,
- za zapošljavanje na neodređeno vrijeme od strane Vlade Kantona Sarajevo.

8.3 Kvalifikaciona struktura radnika

Tabela 52. Kvalifikaciona struktura radnika u 2020/21/22/23/24.godine

Kvalifikacija		2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	%	indeks
							2024	24/23
VSS	Visoka stručna sprema	106	119	131	128	129	16%	101
ViŠ	Viša stručna sprema	19	16	14	15	12	1%	81
VKV	Visoko kvalifikovani radnik	190	134	126	131	132	16%	100
SSS	Srednja stručna sprema	241	280	315	302	296	36%	98
KV	Kvalifikovani radnik	235	218	211	197	185	23%	95
PK	Polu kvalifikovani radnik	30	6	5	5	5	1%	95
NK	Nekvalifikovani radnik	80	76	72	64	58	7%	91
Svega		901	850	874	842	817	100%	97

8.4 Lična primanja radnika

Za obavljeni rad Preduzeće radniku isplaćuje platu i ostale naknade u skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom, Pravilnikom o radu i Ugovorom o radu.

Plata radnika sastoji se od osnovne plate, dijela plate za radni učinak ukoliko je isti ostvaren i povećanja plate u skladu sa Pravilnikom o radu ukoliko je radnik ostvario pravo na povećanje.

Elementi za utvrđivanje osnovne plate su koeficijent složenosti radnog mjesta, prosjek radnih sati na godišnjem nivou, vrijednost boda i broj sati rada. Radni učinak je dio plate koji se utvrđuje na osnovu kvaliteta izvršenih poslova, obima obavljenog posla, roka izvršenja posla i odnosa radnika prema radnim obavezama. Radnik ima pravo na povećanu platu za otežane uslova rada, noćni rad, rad u dane praznika, koji su po zakonu državni praznici i za rad na dane sedmičnog odmora.

U 2024. godini plate radnika su isplaćivane redovno. Prosječno isplaćena neto plata u 2024. godini iznosila je 1.579 KM i za 4,1% je viša u odnosu na 2023. godinu kada je iznosila 1.502 KM.

Tabela 53. Prosječna neto plata u Preduzeću u periodu 2020-2024. godina (u KM)

Godina	2020	2021	2022	2023	2024
Prosječna neto plata KJKP "ViK"	1.213	1.234	1.375	1.502	1.579
povećanje/smanjenje	-0,3%	1,7%	11,4%	9,3%	5,1%

Tabela 54. Prosječne plate po kvalifikacijama u 2024. godini

Kvalifikacija	Prosječna plata 2024
Magistar MR	2.035
Visoka stručna sprema (VSS)	1.992
Viša stručna sprema (VIS)	1.775
Srednja stručna sprema (SSS)	1.499
Visoko kvalifikovani radnik (VKV)	1.687
Kvalifikovani radnik (KV)	1.418
Niska stručna sprema (NSS)	788
Nekvalifikovani radnik (NKV)	1.345
Polu kvalifikovani radnik (PKV)	1.268
Ukupno	1.579

Ako se iz prosječne plate izuzme dio za minuli rad, prekovremeni rad, noćni rad, rad na praznik i po osnovu stimulacije, onda je prosječna osnovna plata na nivou preduzeća za 2024. godinu iznosila 1.315 KM (za 2023. godinu iznosila je 1.255 KM).

Isplata naknade za topli obrok u 2024. godini vršena je u skladu sa članom 92. Pravilnika o radu na osnovu čega se zaposlenicima po danu prisustva na poslu vršio obračun i isplata naknade za ishranu u toku rada u visini od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Radnik ima pravo na regres za korištenje godišnjeg odmora u visini najmanje 50% prosječne neto plaće u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Regres za korištenje godišnjeg odmora za 2024. godinu isplaćen je u jednakom iznosu za sve zaposlenike u visini 687,00 KM.

Naknada troškova prevoza na posao i sa posla isplaćivana je u gotovini u visini stvarne cijene karte u gradskom i javnom saobraćaju.

8.5 Spolna i starosna struktura radnika

Tabela 55. Starosna i spolna struktura radnika na dan 31.12.2024. godine

Starosna i spolna struktura na dan 31.12 '2024			
Starost	Muški	Ženski	Ukupno
19-24	10	0	10
25-29	19	5	24

Starosna i spolna struktura na dan 31.12 '2024			
30-34	39	9	48
35-39	66	5	71
40-44	74	21	95
45-49	113	18	132
50-54	129	34	164
55-59	134	21	156
60-64	91	25	117
	675	138	817

Spolna struktura Preduzeća uslovljena je specifičnostima vrste poslova i radova koje Preduzeće obavlja, pa je razlogom da je 83% zaposlenih muškog spola.

Tabela 56. Trend starosne dobi radnika u periodu 2020-2024.godina

Godina	Starosna dob radnika		Prosječna starost radnika
	od 20 do 40 godina	od 40 do 65 godina	
2020	20%	80%	49,1
2021	18%	82%	51,4
2022	22%	78%	48,0
2023	19%	81%	48,8
2024	19%	81%	48,8

Prosječna starost radnika na dan 31.12.2024. godine bila je 48,8 godina. Prevladava starosna dob radnika od 41 do 65 godina, kojih ima 660. Od tog broja 116 radnika je starosti od 60-65 godina koji će u narednih pet godina steći uslove za penzionisanje. Radnika do 40 godina starosti ima 153.

9. ULAGANJA I RAZVOJ SISTEMA

Problemi i rizici s kojima se suočava Preduzeće se prvenstveno ogledaju u tome da se vodovodni i kanalizacioni sistem ne obnavlja potrebnim intenzitetom. Obnavljanje sistema je finansirano uglavnom iz sredstava Budžeta Kantona Sarajevo, Općina i djelimično sredstvima Preduzeća u skladu sa mogućnostima. Kako u cijelom poslijeratnom periodu u strukturi ukupnih prihoda nije bilo moguće finansirati troškove amortizacije, ali ni dio drugih operativnih troškova tako su i mogućnosti Preduzeća da ulaže u obnovu sistema bile ograničene.

Za rješavanje pitanja vodosnabdijevanja u Kantonu Sarajevo neophodno je obezbijediti značajna sredstva. Riječ je o stotinama miliona KM da bi se dugoročno riješilo pomenuto pitanje. U narednom periodu potrebna su značajna izdvajanja Osnivača kako bi se dugoročno i kvalitetno izvršilo vodosnabdijevanje stanovništva i privrede zdravstveno ispravnom vodom te kvalitetno vršila usluga odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda.

9.1 Subvencije Budžeta Kantona Sarajevo

U Budžetu Kantona Sarajevo - Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture za 2024. godinu su planirana finansijska sredstva na ime subvencija za KJKP "Vodovod i kanalizacija" u iznosu od 3.500.000 KM.

U svrhu realizacije projekta „Subvencioniranje troškova iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje“ zaključen je Sporazum br. 94/24 dana 12.03.2024. godine u iznosu od 2.500.000 KM koja su predviđena za plaćanje obaveza za subvencioniranje troškova održavanja Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila.

U svrhu obavljanja poslova iz segmenta zajedničke komunalne potrošnje zaključen je Sporazum br. 96/24 dana 12.03.2024. godine između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja i zaštite okoliša KS i KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo na iznos od 1.000.000 KM predviđenih za plaćanje obaveza za čišćenje uličnih slivnika, ulaznih građevina i kanala za atmosferske vode.

Od ukupno planiranih sredstava subvencije u 2024. godini Preduzeću je doznačeno ukupno 3.500.000 KM prema pozicijama prikazanim u donjoj tabeli.

Tabela 57. Subvencije javnim preduzećima iz Budžeta Kantona Sarajevo

Ekon. kod	Sub analitika	Fun.	Opis	Budžet KS za 2024 godinu	Doznačeno u KJKP "ViK" do 31.12.2024.
614400	YAO002	056F	Sufinansiranje održavanja prečištača Butila	2.500.000	2.500.000
			Čišćenje uličnih slivnika, ulaznih građevina i kanala za atmosferske vode	1.000.000	1.000.000
Ukupno				3.500.000	3.500.000

9.2 Kapitalni transferi iz Budžeta Kantona Sarajevo

U svrhu realizacije projekta „Sanacija vodovodnog sistema putem KJKP „Vodovod i kanalizacija“ – vlastito učešće za kredit EBRD - plaćanje PDV-a zaključen je sporazum br. 95/24 dana 12.03.2024. godine između Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja i zaštite okoliša KS i KJKP "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo. Sredstva u iznosu od 1.508.791 KM se odnose na finansiranje obaveza za PDV.

U 2024. godini Budžetom Kantona Sarajevo planirana su i doznačena sredstva kapitalnog transfera kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

Tabela 58. Kapitalni transferi iz Budžeta Kantona Sarajevo

Sub analitika	Fun.	Opis	Budžet KS za 2024. godinu	Doznačeno u KJKP "ViK" do 31.12.2024.
YAU030	052F	Projekat sanacije vod.sistema putem ViK-a - vlastito učešće za kredit EBRD-plaćanje PDV-a	1.508.791	1.282.118
Ukupno:			1.508.791	1.282.118

Direktor
Adnan Šerak